

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Antonii Sanderi Presbyteri, S. Th. Licentiati Hagiologivm
Flandriae Sive De Sanctis eius Prouinciaae Liber vnus**

Sanderus, Antoine

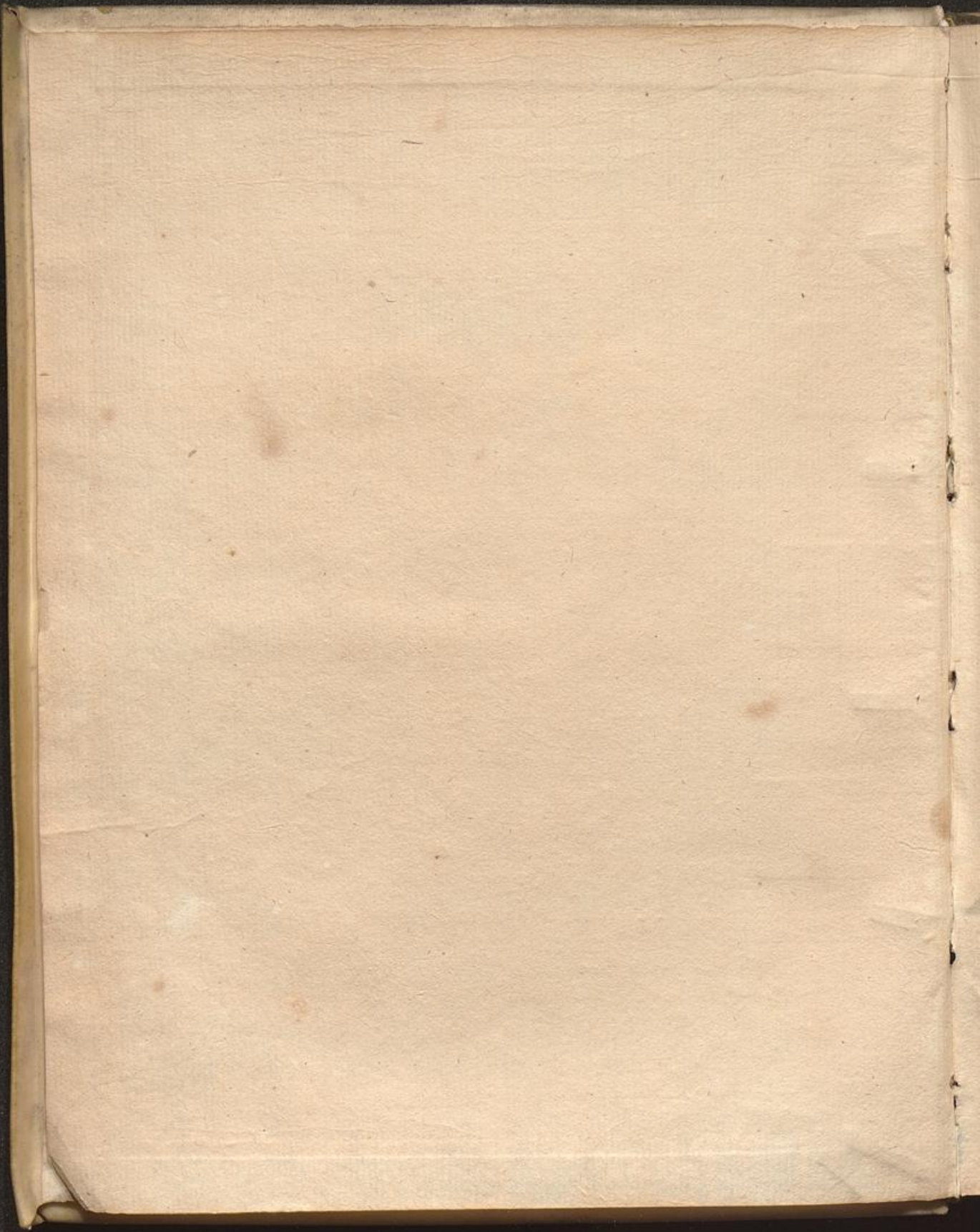
Antverpiae, 1625

urn:nbn:de:hbz:466:1-10172

86

M. 2186.

J. XVI. 2.

Ex legatis Electi Principis Ferdinandi, Episcopi
Paderb. et Monaster: Anno 1683.

ANTONII SANDERI
PRESBYTERI,
S. Th. Licentiati
HAGIOLOGIVM
FLANDRIÆ

SIVE

De Sanctis eius Provincia Liber vnus

AD

Amplissimum Dominum IOACHIMVM ARSENIVM
Abbatem BLANDINIENSEM.

ANTVERPIÆ.

Apud Gulielmum à Tongris.

M. DC. XXV.

= 2311

ANTHONI SANDERI
SACRILEGII

MAGIOLIVM
M. D. C. L. I.

IN
MAGIOLIVM
M. D. C. L. I.

ANTHONI
SANDERI
M. D. C. L. I.

ADMODVM REVERENDO
ET AMPLISSIMO VIRO
DOMINO
IOACHIMO ARSENIO
SCHAYCK

Abbati Blandiniesi, Harnæ Comiti,
Flandriæ Primati, &c.

ANTONIUS SANDERVS Presbyter
D. D.

*Vi tuis auspicijs euulgatur liber, Amplissime
Domine, summatim & per compendium de-
scriptos Sanctos ac venerabiles Flandriæ vi-
ros, Sanctas item, Deoque amicas mulieres
continet, eorum inquam natale solum, gesta, obitus. Nul-
lum illustrius ac æstimandum magis, quàm à sanctimonia
& iustitia patriæ ornamentum est. Cetera fluxa atque labi-
lia, virtus clara æternaque habetur, aiebat ille ac verè quidē
& sapienter, inmensò enim interuallo humana omnia post
se relinquit, Rempublicam attollit, ab ea magnarum urbium
imperiòrũ initia, augmenta sumimus, denique vigor, uti per
scelera*

scelera earundem rerum exitia sunt & ruina. Hanc itaque
 Prouinciam, vti varijs natura bonis felicem, sic & diuinis
 muneribus ac gratie donis beatam, vt videamus, qua in
 nostratibus ac vicinarum regionum historijs ac libris inue-
 nire potui, Sanctorum nomina coniunxi, tuoque ac Blandi-
 niensis Cenobij (quod celebre omni aeo Sanctorum hospitum
 fuit, quodque praeter ceteris nobile est ac antiquum) titulo or-
 nata, publicae lectioni permisi. Illud porro vel ob eam causam
 iucundum Amplitudini tuae futurum gratumque existimo,
 quod dum iniuriam temporum & insaniam hereticorum col-
 lapsa Monasterij tui magnam solertiam, egregioque zelo restau-
 rare conniteris, & in pristinam reducere maiestatem; eo-
 rum pariter per quos dum veritatem & Christum cognoui-
 mus, veram animi felicitatem nacti sumus, memoriam ef-
 florescere, augeri honores, & gloriam propagari exoptes.
 Vale.

Stephanus Bellocassius in San-
ctologo Flandriæ.

Quando recensabant alia sua numina terræ:
Sola verecundæ stabam taciturnula vultu,
Solaque videbar non dignis vndique fannis.
Ac si nemo meis sanctus prodisset ab oris,
Nunc quæcunque mihi regio certare parata est, &c.

VOTVM

VOTVM
AD FLANDROS SANCTÆ
MEMORIÆ VIROS

Salvete illustres anima, Indigetesque Beati,
Vos primum, diuâ qui Relligione potentes
Ornastis patrium magnis virtutibus orbem,
Exemplisque boni, monitisque salubribus olim
Gonduginum fortes pia Sancti sub iuga Christi
Duxistis populos, & casto deuia Recto
Pectora ad egregium pulcri traxistis amorem.
Salvete, o celsi queis nunc patet aurea celi
Ianua, qui leto manantem nectare succum
Purpureo Bibilis nunc ore: humilemque serenas
In terram vultus ab vertite, & illa probantem
Inclinate animum nostri monumenta laboris.
Fortunata cohors? hoc vnum vos ego fuis
Deposcam lacrymis, hoc imi cordis anhelu
Inplorem gemitu, fermentibus inclyt a votis
Turba fave: placuit SANDERI si labor istis
Ingenij Sculptus tabulis, fuit aut tibi quidquam
Dulce meum vestros hæc longum dicat honores
Pagina, sollicitumque boni defendite vatem.
Scilicet infirma post tot discrimina vita
Vobiscum patrijs ut sedibus esse beatus,
Et pars una queam stellata ibi nosciet aula.

ANTONIUS SANDERVS Canebat.

MYTOV

E A

ANTO.

ANTONI SANDER⁷I

PRESBYTERI S. T. L.
HAGIOLOGIVM
FLANDRIÆ.

S. AMANDVS.

*Trasactensis ad Mosam & post Argentoratensis ad Rheni
Episcopus, Gandanensium Apostolus.*

SERENI AQRVITANORVM Ducis ex Amā-
tia Matrona cum primo nobili filius fuit annos
vix dum pubertatis ingressus, Monasticæ Vitæ
institutum elegit. A quo animo cum pater eum
multis verbis amouere magnopere laboraret, constanter
in proposito perstans, hanc illi tandem grauissimam sen-
tentiam retulit. Terrena non appeto tantū mihi permit-
te vt Christo militem. Multos igitur annos in illa viuendi
ratione exercitatus, postea Turonis sacris initiatus est:
ac denide Biturigibus monasterium rursus ingressus, an-
nis ibi quindecim corpusculum mirā abstinentiā mace-
rauit. Tandem Religionis amore tactus Romam se con-
tulit diuorumque Petri & Pauli Apostolorum lumina vi-
sitauit; vbi à diuo Petro nocte admonetur vt in Galliam
protinus prædicadi caussa euangelij remearet. Reuersum
Gallia obuiis vocis excepit, nec multo post Lotharij regis
operā Tungrorum Episcopus creatur, quam functionem
quum

6. Feb.

quum summa, vt decet, auctoritate administraret, vitia-
 que omnis status acriter reprehenderet, Ingens hoc mo-
 do edium Dagoberti Régis, qui Lothario successit, & sui
 etiam ordinis Clericorum in se concitauit, grauesque ab
 ijs persecutiones sustinuit. Hic eum Martinus pontifex
 Maximus missis litteris consolatur, & ipse vicissim Mar-
 tinum non minus Romæ, causâ Religionis adiutum.
 Miraculis adhuc vnus egregiis claruit. Sed illud cunctis
 poene est miraculis maius, quod vitæ admirandâ sancti-
 moniâ & prædicatione verbi Dei, quâ plurimum valebat
 infideles ad Religionem Christianam innumeros conuertit:
 fidelibus autem vt vni Christo bonis suis omnibusque vi-
 ribus deseruirent, potenter persuasit, Pipini Brabantia
 ducis relictam ita salutaribus verbis ad pietatem inflam-
 mauit vt se totum suaque omnia Deo consecrans, Niuell-
 lanum exstrueret Monasterium, filiâ ibi suâ Gertrude in
 Abbatissam Præfectâ. Hic Flandriam qua parte Ganden-
 ses potissimum complectitur à Mercurij & aliorum idolorû
 cultu ad Christi Seruatoris religionem primum conuertit
 Ibi que duo celeberrima monasteria D. Petri Blandini-
 ense & D. Bauonis Gandense exstruxit, ipsique D. Bauoni
 Hasbania principi leges Deum sincere colendi tradidit.
 Trunchiny, ad Lizam fluuium Clericorum seu Canoni-
 corum Collegium instituit quod multis post annis in Ce-
 nobium instituti præmonstratensis conuersum est. Apud
 Tungres etiam & Eburones, apud Brabantes, Alsatios
 Germanos, apud Bulgaros etiam, & Vascones circa pyre-
 neos saltus alioque populos Christi doctrinâ longe late-
 que disseminaunt. Collegium Canoniorum Rotnaci
 tertio ab Aldenarda lapide ab Imperatore Ludouico Lo-
 tharii filio ampliter exinde dotatum instituit, Canobium
 quoque monialium in honorẽ S. Petri ad sabim fluuium

in Agro namurcensi, quod nunc est nobillum virginum
 Canonicarum XVII. & Canonicorum X. Tandem Apo-
 stolica virtute & spiritu plenus in Elnonenfi Monasterio,
 quod hodie ab Auctore S. Amandi propriè dicitur mortè
 obiit anno incarnati verbi sexcentesimo sexagesimo pri-
 mo, ætatis vero suæ nonagesimo. Cuius corpus etiam in
 capillis & omnibus sui partibus sic integrum & venu-
 stum post multos annos inuentum est, quasi si non modo
 heri aut nudius tertius mortuus, verum etiam adhuc in
 viuis fuisset plura de illo lib. 4. Antiq. mearum Gand. item
 apud Haræum Molanum Meyerum, Gazeum in Historia
 Belgij Ecclesiastica Sigebertum in Chronico, Miræum in
 fastis, qui testamentum eius quoque narrat, aliosque in-
 uenies.

AMANTIUS DIACONVS.

Gandau.

INter Comites B. Landoaldi, qui à Martino pontifice S. *19. Mar*
 Amando in promouenda Religione adiutor datus est
 primus recenletur diaconus eius, nomine & merito A-
 mantius, eiusdemque in baptisate filius. In Episcopatu
 Tungrensi cum B. Landoaldo multum laborauit. Ex
 Wintershouen. Hasbania vico Gandauum ad D. Bauo-
 nis anno 980. cum alijs quibusdam Sanctorum Corpori-
 bus per Womarum Abbatem Gandauensem translatus est
 vide de eo plura apud Haræum 19. Martij in vita S. Lan-
 doaldi Confessoris per Nodgerum Episcopum Leodien-
 sem scripta.

B ALDE-

ALDEGVNDIS VIRGO.

Gandavi.

20. Iulij. **F**ilia fuit S. Basini Reguli ac Martyris, quæ temporibus S. Amandi Trajectensis Episcopi circa annum 640 Deo seruiuit in Trunchinio iuxta Gandauum vbi cum patre quieuit in Canonicorum regularium Ordinis Præmonstratensis Abbatia per Iwanum à Gandauo Comitem Aloftanum anno 1137 fundata. De eadem plura vide in vita S. Basini patris eius 14. Iulij.

ADRIANVS INTERNVNTIUS.

Gandavi.

19. Mar **C**um sancto Landoaldo Roma in Belgium venit à Martino Papa primo rogatu D. Amandi missus. Martyrem eum in fastis vocat Miræus. Sepultus fuit in Wintershouë & anno 980 ad D. Bauonis translatus, vitâ eius conscripsit Nodgerus Leodiensis Episcopus. Vide plura apud Gazaum in Historia Belgij Ecclesiastica.

ADELHARDVS ABBAS.

Huyssse pago Flandria.

2. Iann. **C**orbeia duplex est vna Gallica seu Francica in diocesi Arabianensi, altera Germanica seu Saxonica in Diocesi Padebornensi, vtraque illustris Benedictinorum Monachorû Abbatia, hodieque florens. Francicam Bathildis regina Francorû eiusque filius Lotharius Rex ad Somonam fluuium fundarunt. Saxoniam ad visurgum fluuium anno 822. Ludouicus pius Imperator Caroli Magni

Magni filius suadente S. Adelardo edificare cepit, ut Lambertus Scafnaburgensis tradit, aut anno proximè sequenti ut ex Adamo rerù septentrionaliù scriptore Baronius in annalibus colligit. Fuit autè Adelardus primù Monachus, post Abbas in corbeia Gallica, ex Caroli Magni Imperatoris stirpe prognatus patria & patrimonium illi fuit *uscia* vulgo *Huyffe*, pagus primo lapide ab Aldenarda opido Flandriæ situs, idem & *berthenium* agri Louaniensis pagum in bonis possedit; vtriusque loci etiamnum patronus est Abbas Corbiensis, teste Gazæo. Vitam eius à Surio edità vnus familiarium descripsit, quam plerique Paschalis Ratberto, Sexto illius in Corbeia successori attribuunt. Ioannes tamen Molanus alterius cuiuspiam esse putat; ita Miræus in factis.

AMELBERGA VIRGO.

In Monte Blandinio iuxta Gandauum.

Belisiæ à S. Landrada piis moribus institutam fuisse ^{10. Jul.} tradunt, diu vixit ac demum anno 772 obiit in sui iuris villa Tamisia seu Temseca ad Scaldim in dioecesi Gandensi & agro Wasiano, vbi hodieque tumulus eius ostenditur. Corpus Virgineum Balduinus ferreus Flandriæ Comes anno 890 ad Blandiniense monasterium transtulit. Venit autem, inquit Molanus, consilio S. Willibrordi Belisiam, ut istic à D. Landrada quæ monasterio istic preerat, in pietate formaretur. Brachij eius os confregisse putatur Carolus Martellus princeps, ut eam sibi raperet Sponsam quam etiam plane cepisset vxorem, nisi pudicitia virginalis de eo triumphans penitus obstitisset. Migravit ad Dominum anno 772 aut circiter. Scribit Maffæus ciues Gandauenses (tantæ ipsis olim venerationi &

merito fuit Jvna cum Wilhelmo Episcopo Tornacensi die festum sibi instituisse anno 1331. in monte Blandinio autem frequentior eius fuit memoria, vnde in Martyrologio legitur. Sexto Kal. Nouembris in Blandinio Aduentus Corporis Sanctissimæ Virginis Christi Amelbergæ Decimo tertio Kal. Iunij in Blandinio translatio Corporum Sanctorum, Gudwali Bertulfi cum reliquijs S. Virginis Amelbergæ. Kalendis Maij in Blandinio monasterio translatio Corporis Sanctissimæ virginis Amelbergæ. In picturis pedum vt Abbatissa, quandoque etiam palmam ceu virgo, gestat. Sub pedibus piscem habet, vulgo sturionem dictum quem alij acipenserē vocant. His enim piscibus nauem comitantibus, fertur corpus eius d' uino nutu, aduerso flumine vectum esse. Vitam eius scripsit S. Radbodus vltrajectinus Episcopus numero XIV. ex regia Frisorum ac Francorum stirpe, vir spiritu Prophetico clarus. Scripsit & eandē Theodoricus Abbas ad S. Trudonem Ord. S. Benedicti in dioccesi Leodiensi ex Monacho Blandiniensi, vti rectè notauit Valerius Andreas in Bibliotheca Belgarum.

A M E L I A.

Teneramunde.

Virgo Swiuekana iuxta Teneramundam spiritu Prophetico donata fuit, ait Harduynus in M. Sc. Sanctorum Flandriæ indiculo.

A T T A

Abbas Blandiniensis & Vedastinus.

AT T A Monachimum Gandau in monte Blandinio cōplexus ad exemplum multorum sanctissimorum patrum

patrum amatorum professionis monasticæ vitam componens, secutis inprimis vestigia S. Amandi, primi eius domus conditoris, quum multos instituto æquales, commendatione pietatis, atque virtutibus anteiret, latè diffusâ famâ Theodorico notus, huc ab eo accersitus, Abbas nouello gregi datus est, quem, inauguratus à B. Vindiciano, ita gessit, vt non immerito per celebri Vedastinorum præfulum ordini, Dux quidam atque Antefignatus creatur designatus. Ita de eo Chronicon Vedastinum fuit itaque Attaprimus Vedastini Cænobij, & Blandiniensis Abbas quartus, vitam eius ampliorem in Catalogo Blandiniensium Abbatum inuenies.

S. ADRIANI

Memoria in Gerardi-monte Flandriæ opido

GERARDI-MONS Opidum est Flandriæ versus Brabantiam intra muros habet insignem Benedictinorum Abbatiam anno 1095 à Manasse Episcopo Cameracensi in vico decliuo incohatam & anno proximè sequenti in opidum translata, petente Roberto Hierosolymitano Flandriæ Comite. Ad hanc Abbatiam S. Adriani Martyris reliquiæ ex Raulicuria Hannoniæ pago anno 1110 ab Eubaldo sunt translata. Locus frequentibus claruit miraculis, tantoque hominum piè peregrinantiû concursu vel in hodiernum vsque diem frequentatur, vt & Abbatia & opidum ipsum S. Adriani nomen quodammodo induerint. Reges ipsos huc aliquando aduentasse narrat in suis Antiquitatum Gerardi-montensium commentarijs Ioannes Waesbergius. 8. Sep.

A G R I C O L A V S

Episcopus Leodiensis, Flander.

DE AGRICOLAO narrat Gazæus in Historia Ecclesiastica Belgij eum fuisse vndecimum Leodicensis Ecclesiæ Episcopum, post D. Seruatium, qui decimus eandem Cathedram tenuit; primus eodem auctore Trajecti ad Mosam resedit circa annum 512. vbi & eum Ecclesiam S. Seruatij edificasse, & post Hunnicam cladem reparasse, & in eadem sepultum asserit. Fuit autem Agricolaus, ab eodem aliisque scriptoribus sancti titulo honoratus, cuiusdã Flandriæ Saltuarij filius. Quem Tungrensibus à S. Remigio Episcopum datum circa annum 498 etiam Miræus narrat in fastis 1. Octobris, vbi de eodem Renensi Archiepiscopo Francorum Apostolo agit.

A N T O N I N V S T I M M E R M A N N V S

Dunkerckanus.

Dominicanus Dunkerckæ maritimo Flandriæ oppido natus anno 1547. parentes fortunæ mediocri probos tamen & longè honestos habuit, quibus magna fuit proles rectè educandi sollicitudo. Adolescens humanioribus litteris excultus melioris vitæ desiderio ardens Antwerpia in B. Dominici Sodalitatem nomen dedit annos natus 21. in qua eos fecit progressus vt prædicandi munere cum laude perfunctus sit, vtpote vir plane pius, eruditus, & Flandrici, Gallici atque Hispanici idiomatis æque peritus. Hereses quæ id temporis feruebant acriter, & magno atque assiduo concionandi studio est infectatus cumque Bellorum errorumque incendio arderet Antwerpia, Deo vt & Principi

miseria

mifera feuitione rebellis, noſtriſque exſilio damnati ſuperiorem Germaniam variaque Belgij loca peragrarent: ille priorum quos à fide non dimouerat temporis iniuria ſalutem quaerens, ſingulari zelo & induſtria Antwerpia hæſit, vbi Catholicorum domos diligenter prout ferebat occaſio circumibat, omnemque nauabat operam, vt qui in illa tū Babylone fideles ſupererant in plenis errorum vorticibus naufragium non facerent, ſed in ſalutis portum ſeruarentur. Quod dum ſedulo exequitur, in dieſque plures ac plures Catholici ei in notitiam veniunt, eorum catalogum conſcribit, plateas domoſque in ſchedula notat, quo facilius ſecuriſque ſingulos adire & ad fidei conſtantiam hortari poſſet. Inter hos ab eo conſcribitur Ioannes quidam Tauregnij, qui poſtea priuato quo æſtuabat zelo, Gulielmum Naſſouium Auranae & perduellum principē adortus eſt, eique necem inferre conatus. Interim vt ſunt aſtuti & ſuſpicioſorum pleni filij tenebrarum. Ioannem P. Antonino cognitum eique conſeſſum fuiſſe, proinde principis mortē niſi communicato prius cum P. Antonino conſilio non attemptaſſe, in vulgus ſparſerunt Calviniſtæ & ad Principem pertulerūt. Quidā Antonino ſcedam illam excidiſſe ferunt ſicque cognitum Ioannē iſtum eſſe ex P. Antonini notis. Porro ad huius prætenſi criminis obiectionē compræhenditur, & in vincula coniectus rogatur, cuius fidei eſſet reſpondit, ſe prout notum erat Catholicum eſſe & Dominicanum quidem ac ſacerdotem. Ruruſque an Ioannis Tauregnij notitiam haberet, eiufque conſeſſionem excepſſet, quod prompte affirmauit. Inſtant Calviniſtæ num in conſeſſione cōſilium occidendi Principis aperuiſſet, aut quid dixiſſet ille ſe nihil eorum, quæ ex conſeſſione audiffet, reuelare poſſe, conſtanter reſpondit, quod reſponſum impia illa dæmonis mancipia pro ſuo more irridere ceperunt, & poſt
infamia

infamia atq; horrenda in Religionē cōuita, se omnino velle
 scire quid Ioannes in confessione dixisset, aruit, equuleos
 alioquin mortemque minantur. Antoninus vero per Christi
 gratiam, fidei & propositi tenax, mortē se tanto piaculo an-
 tefere retulit; Quocirca rabiē acuunt illi, & tormentis con-
 stantiam sanctæque religionis cultum expugnare conan-
 tur. Antoninum pollicibus fune cōstrictis in altum suspen-
 dunt, maximisque ponderibus vtrique pedi alligatis, toto
 corpore distendunt, fustibus cædunt, eoque in cruciatum
 diu versari patiuntur. Is vero Dei opē ardentem implorans
 frequētius illud Dauidis orabat. Custodi Domine labia mea
 vt non delinquam in lingua mea, & aspirante Martyrum
 fortitudini Christo vicit equuleos, & quam minabantur
 mortem cū desiderio exspectauit. Hæretici furis acti, vtrū-
 que, vt aiebant, crimen superstitionis videlicet papisticae
 & conspirationis in Nassouij exitum, insigni supplicio vin-
 dicare decernunt. Ergo fame languidus, carceris situ squali-
 dus, tormentorum acerbitate fractus, solo animo ac fide in-
 teger victuque hilaris Antoninus, in publicum forum per-
 trahitur pleno theatro fidem catholicam profitetur, eius-
 que causa se libentissime mortem obire pronunciat, sicque
 sibi semper præsentissimus, & cælesti auxilio confirmatus
 parata tormenta constanter subiit atque fune primū stran-
 gulatus, dein in quatuor partes ferro sectus, Deo se hostiam
 exhibuit, Angelis lætitiā peperit, Catholicis lacrymas
 excussit, hæreticis & admirationi fuit & terrori: nunc vero
 æterna fruitur vitæ melioris felicitate, obiit anno 1582
 ætatis suæ 66. vidi ego manibusque attrectaui & nunc quo-
 que ab omnibus conspici potest in claustris Cænobij Ant-
 uerpiensis, sacrū venerabilis Antonini caput, diu quidem
 alto stipiti ad infamiam ab hæreticis infixum: Sed cui nec
 circumuolitantes Corui oculos emeunt, nec solis ardor,
 pluuiæ

pluuiæ, venti, grandines vllaue coeli inclementia pellem detraxerit, nec vermes cerebrum exederint, sed quod carne, pelle, cerebro, oculisque exsiccatis duntaxat sæpius circumdederit nocturna lux, infedeuntque innocentiaæ testes columbæ; vt mihi qui viderunt plures testati sunt. Hactenus P. Hyacinthus Choquetius in vitis Sanctorum Belgij ex Ordine Prædicatorum.

AMATVS

Episcopus Senonensis Duaci.

AMATVS Theodoricus Regis Galliaæ iussu sede sua pul-^{13. Sept.} sus, & in Broilensi monasterio à B. Mauronto ad Lisam fluuium in Flandria constructo exceptus obiit anno sexcentesimo nonagesimo; ob Normannorum vero excursionem translatus est Duacū vna cum Broilensi monasterio, quod hodie Canonorum S. Amati est Collegium, quodque permissu Ioannis Episcopi Cameracensis, Caroli Francorum Regis & Balduini Ferrei flandriaæ Comitis anno 874. ibi sedem fixit. Historia vitæ exstat ibidem in veteri codice argenteis laminis exornato circa annum 1040. scripta, à Clerico vt apparet Amatenfi, nomen suum pro modestia eius æui subtrahente. Vide Iacobi Taurelli historiam Archiepiscoporum Senonensium anno 1508. ibidem editam & Coluenerij notas ad cap. 22 li. 1. Chronici Cameracensis. Ita Miræus. Fuit autem apud Theodoricum Regem accusatus de Infidelitate, ac causâ non discussâ in exilium ablegatus. Quamobrem exulauit Peronæ vsque ad mortem Ultani Abbatis, deinde B. Mauronto commendatus Hamatici vixit, vbi sepeliuit SS. Abbatissas Gertrudem & Eusebiam, post requisitus à S. Rictrude & filio eius iam dicto Mauronto regimen monasterij Broilensis suscepit.

C

Eo

Eo itaque in loco, inquit Molanus monasticam congregationem gubernauit, & populo alimenta cœlestis prædicationis ministrauit ad annum vsque obitus sui. Eius corpus, sed & ferri pondus, quod ad collum gestauerat, multis miraculis claruerunt. Quibus auditis Theodoricus Rex ad sepulchrum veniam perpetrati in eum facinoris flagitauit, & multas possessiones ad alimoniam seruorum Dei eidem contulit Maurontus vero ad honorem eiusdem Præsulis, sui etiam patris onij multa prædicia, per chartarum instrumenta assignauit. Præterea haud longè à B. Petri Ecclesia, aliam Deiparæ struxit Ecclesiam, ad quam diuinitus monitus cum sancto Bano Morinorum Episcopo B. Amati reliquias transtulit. Postea à clero Meruillano primùm Suesfiones inde Duacum est translatus, vt ante dixi, in sui iuris Ecclesiam. Eleuatio per S. Bainum facta & translatio recoluntur quarto Kal. Maij & decimo quarto Kal. Nouembris Archiepiscopum quoque Senonensem fuisse liquet ex subscriptionibus Concilij Aurelianensis tertij, vbi Leo Senonensis subscribit Tom. 2. Conciliorum. Ita in natalibus Molani hæc die annotatum.

Æ G Y D I V S

à S. Audomaro Gandensis Dominicanus.

Kalend. **V** Irum pluribus virtutibus excellentem Gandensis
August. monasterij Sanctis adscribunt rerum Dominicanæ
 Religionis scriptores. Leander Albertus lib. 5. de viris illustrib. Ord. Prædicat fol. 106. Thomas Cantipratanus l. 2. Apum c. 1. parte 14. Michael Pius primâ parte suæ historiæ fol. 109. qui tamen pauca admodum de Sancto illo viro cōmemorant; adeo vt totius vitæ eius seriẽ nobis inuiderit antiquitas: omni tamẽ virtutum exercitio excultam fuisse
 & ad

& ad sanctæ Religionis amussim compositam, testantur nobis relicta monimenta quæ his verbis scripsit Cantipratanus se B. Ægydium vidisse affirmans. Vidi & alium eiusdem Ordinis optimum virum in Gandauo Ægydium nomine, qui Canonicus apud sanctum Audomarum in Flandria sæculum dereliquit, & Prædicatorum Ordinem intrans tantum deditus lachrymis, tantū spirituali lætitiâ & animarum zelo efferbuisse probatur, vt verè sanctus crederetur, & esset, & hoc exitus eius monstravit, nā cum frater suus carnalis sepeliretur in claustro fratrum, marmorq; superpositum malè iacens deberet corrigi: Sinite, inquit, fratres sinite diu non iacebit immotum, manifestè prædicens se cum fratre defuncto sub eodem marmore sub proximo deponendum; quod & factū est, sed & fratre quodam narrante mihi, qui ante ipsum refedit die proximā moriturum, didici quod querenti sibi quomodo de se sentiret: Respondit dicens, bene frater carissime, bene me sentio, quia tribus diebus tantum in purgatorio hinc exiens expurgabor, & statim postea per Dei misericordiam, ad gloriam euolabo. Pretiosam illam venerabilis Ægydij mortem, quæ vita præcesserit, quæ corona ac gloria exceperit, suspicari quisque potest, nos singula admiramur, & Deo totius gratiæ fonti gratias referimus. Ita Hyacinthus Choquetius in vitis; eius memoriam Kal. Augusti Miræus in fastis recolit.

ADELINS

Confessor.

FVit sancti Landelini in pia ad Urbem peregrinatione. 17. Jun.
ne, & verbi Dei prædicatione socius cum quo & quiescit Crispinij, inter montes Hannoniæ & Valentianas De

C 2

Lan-

Landelino autem qui fuit quatuor Monasteriorum videlicet Laubiensis, Alnensis, Crispiniensis & Wallerensis fundator. Plura vide apud Miræum in fastis ad diem 15. Iunij Molanum in Natalibus, & Surium Tomo tertio ad eandem diem.

A I B E R T V S

Reclusus.

2. *Maij.* **I**S in territorij Tornacensis pago, quem Espeen vocant, originem duxit, & adhuc puer varia de se futurę sanctitatis iudicia præbuit, clam noctibus ad preces surgens, terram exosculans frequenter Ecclesiarũ limina terens, ieiunia sibi indicens parum tamen degustans, vt interrogatus, verè diceret se comedisse. Iuuenis audiens cantionem de conuersione S. Theobaldi, neque carne, neque sanguine, neque lneis pannis vti deinceps statuit, sed charitatis fœdere vngitur, magnæ sanctitatis & abstinentiæ Ioanni Crispiniensi Monacho, qui permisso Raineri sui Abbatis desertum incolebat locum, vbi vterque adeo ieiuniis, vigiliis, precibus, & frigore macerabantur vt humanam speciẽ propemodum non referrent. Rainerus autem Abbas ob monasterij libertatem Apostolorum lumina visitans, hos Comites assumpsit. Qui Romam venerunt nudis pedibus vestiti cilicio, parum pecuniæ habentes, ipsã inopiã locupletes. Cumq; Vrbanus Beneuenti esset, vterque Raineri reditum, eo quod viribus deficerent in Vallis Vmbrosæ Monasterio, vbi canon S. Benedicti strictè obseruabatur prætolati sunt. Reuersus autem Albertus ad suam eremum non multo post per visionẽ monitus, factus est Monachus Crispiniensis, deinde Præpositus & Cellarius. Tandẽ autẽ a Lamberto Abbate optatam in

tam in eremo obtinuit cellulam, manens interim sub potestate Abbatis; in qua viginti quinq; annis cū incredibili abstinentia permanfit inclusus. Cum autē acolythus esset, de Sapientium consilio à Burchardo Cameracensi Episcopo ad sacerdotium promotus est, vt populis ad ipsum venientibus melius posset consulere, & familiarius secretas confessiones recipere. Factus autem Presbiter duas in die celebrabat Missas, pro viuis vnam, pro defunctis alteram, pecuniam accipere haud aliter atque serpentinum virus abhorrebat, Mandato Paschalis Papę per Odunium Abbatem S. Gilleni, & Innocenti Papę confessiones ad se venientium alacriter audiuit. Venerunt autem non solum illiterati & vulgares, sed Archidiaconi, Abbates, omnis generis Religiosi & docti, nobiles vtriusq; sexus. Tantaque plerumq; hominum multitudo, vt videretur veluti vrbs ab hostibus obsessa. Plerique qui propius recedebant, eoriente, vestem eius lacerabant, & partes auulsas pro reliquijs asportabant. Quantos ille Manipulos secū ad Christi tribunal feret. Inter quod erit ioculator ille, cuius olim cantilena ad arctam viam inflammatus fuit. Peractis itaque annis plus minus quinquaginta in Monachi habitu obdormiuit in Domino, ipso sacratissimo die Paschæ ad septimum Idus Aprilis, paulo ante ab Engelberto Priore sacro Oleo vnctus & diuinā Communionem munitus, die tertio sepultus ab Abbatibus, Crispinij & S. Amandi, eodē loco vbi cellula fuerat, vbi eius meritis & precibus, egris & piē postulantibus multa præstantur beneficia. Crispinienfes autem etsi in Aprili notatum habeant *Obijt dominus Aibertus inclusus*, inuocant tamen eum in Litanis suis, & ex auctoritate Episcopi Cameracensis qui Oratorium in quo requiescit Kal. Maij dedicauit, festumq; eius postridie ex Crispinio venientes annuē ibi celebrant.

A L A N V S I N S V L E N S I S .

14. Octo. **N**atus est Infulis Flandriæ emporio, & in Clara-Valle sub S. Bernardo Abbate Monachum induit. Postea primus Ripatorij Abbas fuit, ac demum Antiffiodorensis Episcopus. Religiosæ quietis amans, post annos 13. Episcopatu se abdicauit, & reliquum vitæ in Clara-Valle piissimè transegit, vbi & obiit anno 1181. pridie Idus Octobris.

A I C H A R I V S

Episcopus Tornacensis.

27. No. **S**anctè & laudabiliter præfuit Ecclesiæ Tornacensi & Nouiomensi, ante S. Eligium, Lectiones festi quod Nouiomi duplex habet, sunt de Homilia S. Maximi. Ad sancti & beati Patris nostri Aicharij laudes addidisse aliquid, decerpisse est. Aicharius magnâ apud Dagobertum regem auctoritate valuit. Ipso namque apud Regem agente S. Audomarus ad instituendum & gubernandum Terrouanensis opidi populum, Episcopi sedem & dignitatem suscepit: vt Folcardus Bertinensis in S. Audomari vita apud Surium loquitur. Eodem agente & licentiam dante S. Amandus doctrinam Euangelicam Gandavi prædicauit. Obiit autem S. Aicharius anno 646. aut 647. Plura de Apostolico Præsule vide apud Ioannem Cognatum in historia Tornacensi.

A R N V L P H V S

Episcopus Sueffionensis.

15. Aug. **A**ldenburghum vt in archiuis Aldenardensis latinis vetustioribus scribitur, siue Audenburghum Flandriæ opidum

opidum tertio milliari ab Ostenda, antiquitatem ipso nomine præfert, olim primariæ notæ opidum in Flandria exstitisse, & à Balduino Caluo Comite Burgum Brugense anno 865. lapidibus cinctum fuisse ex Aldenburghi rudibus; Hunnicæ sub Attila sæuitiæ testibus pro comperto habetur. Abbatiam hîc Monachorum Benedictinorum anno 1084. S. Arnulphus Episcopus Sueffionensis in Gallia instituit, Roberto Frisio Comite & Radbodo Tornacensi Episcopo approbantibus. Obiit ibid. anno 1087. multis clarus miraculis, quibus motus Lambertus ibidem Episcopus cum licentia Cononis Legati apostolici & auctoritate Concilij Bellouacensis, quod miracula examinauerat, corpus sacrum anno 1121. è terra leuauit iuxta morem Ecclesiæ Gallicanæ. Vitam eius fusè scripsit Lisardus tertius in Episcopatu successor à Surio editus. Matrem habuit Arnulphus è nobili prosapia Comitum Louaniensium, patrem verò Fulbertum Flandrum habitantem iuxta Scaldin in villa Tidinghem. Mater grauida per visionem didicit se puerum gestare, qui verbis & factis Christum ferret, ideoque Christophorus erat vocandus, ceterum susceptor Arnulphus Aldenardensis, voluit à se puerum Arnulphum dici. Mater autem memor diuinæ sponfionis puerulum à patrino nuncupatum Arnulphum vtroque nomine appellauit, Arnulphum videlicet Christophorum. Arnoldus Wion lib. 2. lig. vitæ cap. 53. eum patriam fuisse Aldenardensem, & ab eo supereffe nobilem familiam Pamelensium asserit. Plura apud Molanum in natalibus vide. Corpus etiamnum Brugis adseruari à Iudoci Damhouderi Regij Consiliarij filia per has turbas sollicitè custoditum, nuper Aubertus Miræus nobis indicauit.

ACHAS

A C H A S

Puer Toroltanus.

11. Iulij. **T**orolti in Flandria sanctissimè vixit, & anno 1220. obiit, tantum septennis. Ita de illo Cantipratanus lib. 2. Apum cap. 28. puer ACHAS honestis parentibus natus in Thorout Flandriæ opido quinquennis visis Minoribus à parentibus multis lachrymis obtinuit eorum habitum, pecuniam exhorruit, & ad reliquas ordinis consuetudines animum adiecit; vnde cognouerunt habitum ab eo non fuisse pueriliter expetitur. In plateis pueros, si disortis essent moribus, arguebat, & poenas inferni proponebat, bonis verò gloriam inculcabat. Interdum docebat eos Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam, adèò vt senes quoque eius prudentiâ delectarentur. patrem sapè arguebat per verba, quæ à Presbytero in sacra concione audierat; matri cum in solemnitate rubris vestibus templum intrasset, imaginem Crucifixi ostendit, & dixit: Intuere mater, & vide Iesum Christum nudum in cruce pendentem, sanguine rubricatum, & tu te in contumeliam eius vestibus scarleucis adornasti, cui illa acquieuit. Cumque summa eius esset morum dignitas, orationis sedulitas nondum septennem ætatem implens, raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius. Adpropinquans autem morti confessus, Sacramentum Corporis Christi postulauit. Quod cum propter generalis concilij vetitum in tali ætate negaretur: manibus in cœlum extensis dixit: Tu nosti Domine Iesu Christe, quòd meum summum desiderium est, te habere, petiui te, feci, quòd debui, & spero, quòd tui præsentia non frustrabor. Ad sepulcrum eius fratres nullo conatu, nullâ reiteratione, psalmum; De profundis, vel finire, vel dicere potuerunt,

vt

vt inde intelligeretur suffragiis orationum sanctam animam non indigere, credo, inquit Thomas, quòd & idem mihi d sepulchrum illius contigerit oranti. Parentes verò post mortem prolis, sæculum deseruerunt, & pater Ordinem Prædicatorum est ingressus, mater verò Cisterciensium. Hactenus Cantipratanus.

ARNVLPHVS MAIORICENSIS.

Habitu Cisterciensi indutus est à Bernardo in Monasterio Clare-vallis, in Flandria verò natus) insigni floruit sanctitate. Vide in D. Bernardo de eodem plura. Meminit & eiusdem Molanus in natalibus vigesimâ die Augusti vbi de beneficiis à Diuo Bernardo in Belgio præstitis agit. Sed & in Flandria cùm prædicaret, inquit Gaufridus Clare-Vallensis libro 4. cap. 3. vitæ, multi nobiles, multi sapientes, & litterati viri sub ipsius magisterio sacram professi sunt seruitutem. Inter quos primus videbatur GAVFRIDVS ille de Perona, qui postea in Clara Valle Prioris officio functus est, & defunctus in eo, celebris est enim memoria inter initia Ordinis Cisterciensis viri illustris Arnulphi de Majorca, quem Bernardus è Flandria, de sæculi fructibus ad littus conuersionis Clare-Vallem adtraxit. *Vide Meyerū.*

ANSCHARIVS CVM DISCIPVLO

Bremensis & Hamburgensis Episcopus.

FVit is Danorum, Suecorum & aliorum populorum Septentrionalium Apostolus. Instruxit idem Frisios ac Flandros, & nominatim in Flandria possedit Monasterium Thoroltanum (quod nunc Canoniorum S. Petri Colle. *3. Febr.*)

D

Colle.

Collegium est) quod Ludouicus Pius Imp. viro Apostolico inopiâ laboranti in vitæ subsidium adtribuerat. Eodem in loco puerum inuenit & educandum curauit S. Rembertum suum in Episcopatu & Apostolatu successorem. Sedit Ansharius in Episcopatu annis triginta quatuor. Primis annis septem Hamburgi, dein post barbaricam Hamburgi incursionem, annis nouem in Ramsola: reliquis verò annis Bremæ, vbi in matrice Ecclesia S. Petri sepultus est: in quam S. Willehadum transtulerat. Ab Haraldo autem Danorum Rege & Ludouico Augusto missus est ad Aquilonares illos. Plura vide apud Molanum.

ADELTRVDIS GANDAVI.

19. *Mar.* **A** Martino Primo Pontifice Maximo, vt alibi quoque annotamus, B. Amando, cum Romam veniens Pontifici declarasset se non sufficere ad copiosissimam messem in Christi horreum conferendam, adiunctus est B. Landoaldus, venere porrò cum Landoaldo alij decem eiusdem animi sodales, quos inter fuere sanctus Amantius Diaconus, sanctus Adrianus martyr & internuntius Landoaldi S. Vinciana virgo, Landoaldi foror, & S. ADELTRVDIS itidem virgo. Horum omnium Sanctorum corpora ex Wintershouia ditionis Leodicensis vico Ganduum anno 980. ad sancti Bauonis Monasterium transtulit Vuomarus Abbas. Caterum gesta sancti Landoaldi & sociorum eius descripsere Notgerus Episcopus Leodicensis & Herigerus Abbas Laubiensis.

A D I L I A.

25. *Maij* **O** Ctauo Kal. Iunij ADILIAE fororis sancti Bauonis. Hæc verba obseruauit Molanus in Bibliotheca Bauoniana

noniana dum antiqua istic inspiceret Missalia, vt in natalibus ad hunc diem fatetur. Quibus etiam lectis non dubitauit quin B. Bauonis Ecclesia olim sanctæ Adiliæ memoriam in diuino officio celebrauerit. Cæterum quo loco quiescat, & quæ eius fuerit vita nusquam reperire potuit. Nisi sit eadem cum Adilia Orpiensi in Namurcensi Diocesi, quod ad diem trigesimum Iunij idem auctor non omnino improbare videtur. Est in Alsatia in Apice montis celeberrimum Hohenburgense Monasterium sanctæ Adiliæ sacrum.

ÆGYDIVS AMICVS GANDAVI.

Monachus fuit Bodelonensis Ordinis Cisterciensis, ab Harduyno sanctitatis nomine commendatur, in msc. Diuorum Flandriæ indiculo.

ANSBERTVS ROTOMAGENSIS

in Normannia Episcopus in Blandinio.

Successit S. Audoëno in Episcopatu Rotomagensi, & à 9. Febr. Pipino Principe in exilium pulsus, demum in Alto Monte Benedictinorum Abbatia ad Sabim fluuium apud Hannones sita anno 695. viuere desiit. Post mortem, uti iusserat relatus est Fontanellam, quod est monasterium diocesis Rotomagensis ad Sequanam fluuium, cuius loci Abbas fuerat ante Episcopatum. Vnde postea cum corporibus sanctorum Wandregisili & Vulframni ob persecutionem Normannicam, primò Boloniam ad mare, deinde Gandauum ad montem Blandinū anno 944. est deuentum. Vitam eius scripsit Angradus Monachus Fontanelle.

nellensis ad Hilbertum Abbatem suum proximum Ansberti in Fontanella successorem. Exstat apud Surium, sed omisâ præfatione, vt aliæ multæ Sanctorum historiae. Ita Miræus. Ansbertum Fontanellam Halidulphus Abbas alti montis summo honore, inquit Molanus, linteis ceratis obuolutum, & sic vestitum, sicut sanctis altaribus assistere debuerat, detulit anno 695. In Blandinio frequens eius est memoria. Nam præter natalem annuè leguntur sequentia. Secundo Kal. Aprilis eleuatio & translatio sanctorum Wandregisili Abbatis, & Ansberti, atque Vulframni Archipræsulum. Tertio nonas Septembris in monte Blandinio Gandau territorij aduentus sanctorum corporum, Wandregisili Abbatis, Ansberti & Vulframni Archipræsulum. Decimo octauo Kal. Octobris. translatio corporis sancti Ansberti Rotomagensis Ecclesie Archiepiscopi. Cæterum dum sancti viri corpus multis miraculis Fontanellæ clareret. Pipinus (quod gesta Fontanellensium Abbatum testantur) in peccati sui expiationem Floriacum monasterium in pago Velioecassino construxit, ipsumque Fontanellensi cænobio tradidit. Vide vitam ampliorem apud Haræum hoc die, qui ex Angrado refert eum Angradisinae Rotberti, qui gerulus erat annuli Regis Clotarij, filie iussu patris sui Siwini connubio iunctum fuisse. At cum vterque in proposito seruandæ castitatis permanerent, hunc Monachum illam monialem factam.

ADALBALDVS MARCHIANENSIS.

2. Febr. **I**N territorio Perragorico passio sancti ADALBALDI Ducis Duacensis, qui coniugem habuit sanctâ Rictrudem. Hic cum ex pago Austrebatensi, vbi multis locupletabatur diuitiis, in Guasconiam iter arriperet, & à malignis homi-

hominibus & ut fertur ab iis, quibus sanctum displicerat matrimonium est interemptus, sed foelicem eius animam viuere testantur, inquit Huchaldus, signa, quæ ob ipsius declaranda merita, ad eius mortua frequenter ostenduntur ossa. Additur in Catalogo Sanctorum Hannonia apud Petragorium caput haberi, licet corpus ad sanctum Amandum in terra sit, festumque eius solemniter in Aquitania fieri, quod inde certius cognosci velim. Recentiores passim notant quarto nonas Februarij, è quibus obitum eius notauit ad hunc diem. Frater eius fuit Arkenbaldus, tertius frater Sigifridus, qui duxit sanctam Bertam, de qua Iulij quartâ, Molanus & alij agunt.

BASINVS

Rex & Martyr Gandau.

TRuncinij primo lapide à Gandauo Basilicam Deiparæ construxit, quam S. Amandus Trajecti ad Mosam Episcopus & Gandauensium Apostolus Monasterio clericorum decorauit. Locum à Normannis vastatum Balduinus Caluus Flandriæ Comes 883. anno inaurauit, sed clericis qui regularem vitam abiecerant anno 1137. Canonici Regulares Ordinis Præmonstratensis successerunt, Iuano Comite Aloftano procurante. Vitam Basini è manuscripto Trunciniensi codice excerptam his coniunximus.

Passio S. Basini Regis & Martyris.

BEatus Basinus Rex ac Martyr Christi, ex regia stirpe & à Christianis parentibus est ortus, & ex sacro fonte baptis-

D 3

baptis-

14. Jul.

baptismatis renatus est, & Basinus nominatus. A cunabulis seipsum protulit socium christicolarum, & sancta religione indutus, toto desiderio cordis & corporis ac mentis studebat Christo seruire. Iustus erat in omnibus viis Domini, & largus in eleemosynis. Post mortem patris sui & matris cum regnaret, edificauit urbem quam appellauit Basetem ex nomine suo. Deinde accepit uxorem, & ex ea genuit filiam, quam sacro fonte renatam vocauit Aldegundem, & apertis oculis non vidit. Quadam die inspirante Domino, surrexit venari: & ecce quidam ceruus miræ magnitudinis & pulchritudinis apparuit ei, quem secutus est cum militibus suis, & venatoribus ac canibus. Per prouidentiam verò Dei fatigati omnes recesserunt ab eo præter duos milites cum quibus secutus est eum per tres dies & tres noctes. In tertia autem die post occasum solis venerunt simul in loco specioso ac spatioso in longitudine & latitudine, contra meridiem huius aquam eurrentem, quæ Leia vocata est, & ex altera parte in aquilone habens magnam syluam in qua euauit ceruus ab oculis eorum. Qui valde tristes præ lassitudine corporum in eodem loco nocte quieuerunt. Media autem nocte euigilans B. Basinus & aperiens oculos vidit cœlum apertum super locum illud; & facta est vox ad eum, dicens: Basine iste locus, in quo quiescis, sanctus est, & per prouidentiam Dei huc ductus es per Angelum suum in similitudine cerui, ut tibi ostenderet sanctitatem istius loci, & ut construeres tres Ecclesias, primam in honorem beatæ Matris Domini iuxta decursum Leia quam vocabis ad altum Monasterium sanctæ Mariæ. Secundam parum in Oriente iuxta decursum Leie in honorem Præcursoris Domini. Tertiam in aquilone iuxta eandem Ecclesiam in honore Beati Petri Apostoli. Surrexit ergo sanctus Basinus & milites eius primo mane & recto

& recto itinere cum gaudio & exultatione venerunt ad urbem suam Basetes, & congregant operarios electos qui scirent operari cum lapidibus, & carpere ligna, & duxit secum ad supradictum locum, & fecit eos construere Ecclesiam in honore beatæ Matris Domini, quam angelico præcepto nominavit ad altum Monasterium sanctæ Mariæ. Postea fecit alias duas construere. Cùm autem perfectæ essent, duxit Episcopos vt dedicarent eas. In illis diebus in quibus dedicatio fuit, visum est coelum apertum ab omnibus qui aderant, super Ecclesias, & oleum stillare super altaria, & si quis infirmus fuit linitus oleo sanus fiebat à quacunque infirmitate tenebatur. Fuit gaudium & exultatio his qui aderant & audierant hæc signa. Audientes populi, venerunt de omni parte terræ, tam sani quàm infirmi, videre miracula quæ fiebant eodem loco. Tunc sanctus Basinus consilio Episcoporum constituit Clericos in Ecclesiis qui seruirent Deo die ac nocte. Hæc in Christo peracta rediit vnusquisque in locum suum cum gaudio laudans & benedicens Dominum. Post anni itaque circulum cùm appropinquaret natiuitas sancti Ioannis Baptistæ, prorexit sanctus Basinus cum multitudine populorum ad prædictum locum. Tunc accessit filia eius ad eum, & rogauit eum, vt eam secum pergere permitteret ad festiuitatem. At ille respondens, ait ei dicens: Non potes venire mecum nisi super indomitum equum meum qui currit cum iumentis meis in campo. At illa gauisa sperans in Domino, iussit pastorem equorum ad se venire, & rogauit eum vt caperet sibi illum indomitum equum qui currebat cum iumentis pecoris sui. Tunc ille dixit ad eam, quod esset tam durus & asper, quòd dentibus suis morderet homines quos reperiret. At illa cum lachrymis dixit: O vtinam vellet me mordere, quia tædet me viuere in hoc sæculo

sæculo, quia nescio ad quid utilis sum, quia cæca sum à na-
 tiuitate mea, & lumen non video, sed in tenebris sedeo.
 Tunc ille pastor misertus ei, duxit homines & illam cum
 eo in campo, vbi iumenta pascebantur. Tunc venit ille
 equus ad eam tam mitis & suavis vt ouis, & illa posuit
 frenum in os eius, & sedens super eum, sumens secum
 milites, secuta est patrem suum ad locum qui modo Trun-
 cinus dicitur, & venit ad Ecclesiam sancti Ioannis, &
 ante ostium stetit. Eleuans autem oculos suos & manus
 ad cœlum, orauit ad Dominum. Illâ orante stillauit oleū
 super oculos eius, & visum recepit. Eadem horâ venit
 pater eius ad ostium, & interrogauit si dies esset? At illa
 respondit ei: Domine diescit. Et ille cognoscens vocem
 eius, admirans dixit: Quæ es? At illa respondit: Ego sum
 filia tua Aldegundis. At ille interrogauit eam, dicens:
 Quomodo huc venisti? At illa respondit: Domine sicut
 mihi præcepisti. Et ille: Quomodo scis quòd diescit? At
 illa: Domine video cœlum & stellas, & lunam, & terram,
 & te patrem meum quem numquam vidi. Tunc ille: Vbi
 accepisti lumen? At illa respondit: In isto loco vbi sto.
 Tunc ille gauisus iussit illam intrare Ecclesiam, vt ambo
 agerent gratias Deo. Postea duxit eam ad Ecclesiam san-
 cti Petri Apostoli, quæ illi proxima fuit. Cùm autem san-
 cta Aldegundis venit ad ostium Ecclesiæ, vt intraret, ite-
 rum cæca facta est, & Ecclesia dedit magnum sonum, &
 scissus est paries à summo vsque ad terram. Tunc sancta
 Aldegundis clamauit voce magna, dicens: Domine mi
 pater adiua me, quia non video. Tunc sanctus Basilius
 flexis genibus orauit ad Dominum vt dimitteret illam in-
 trare, & post eam omnes mulieres, & vt daret ei lumen
 suum, eo tenore vt amplius ibi maneret in seruitio Dei &
 sancti Petri, & vt daret in Ecclesia eius quidquid ad eam
 pert

pertineret de hæreditate sua. Et surgens ab oratione sua
 confidens in Domino, tenensque manum eius introduxit
 illam. Cum autem intraret lumen recepit gaudens. Tunc
 omnes populi qui aderant in iubilo vocis benedixerunt
 Dominum, dicentes: Benedictus es Domine Deus Israel,
 qui facis mirabilia magna solus. Et benedictum nomen Maie-
 statis eius in æternum fiat, fiat. Tunc obtulit seipsum super
 altare S. Petri sicut pater eius promisit, cuius sacra ossa
 requiescunt in Ecclesia B. Mariæ Virginis, & sunt condita
 in Ierinio. Cuius festinitas celebratur 3. Kalendas Februa-
 rij. Postquam defuncta est beata virgo Aldegundis, vene-
 runt mali homines, & pessimi scilicet gentiles vastantes
 undique Ecclesias Christi, & accedentes ad locum qui di-
 cebatur ad altum Monasterium sanctæ Mariæ, ut vastarent
 Ecclesias Christi. S. Basinus collecta maxima multitudine
 Christianorum obuiavit eis in campo, qui usque hodie
 vocatus est Meldesvelt, & occidit & trucidavit maximam
 partem, & alios fugavit. Et ibi vulneratus fuit sanctus Ba-
 sinus usque ad mortem, sed prius munitus corpore & san-
 guine Christi, & unctus oleo, migravit ad Christum, se-
 pulchrumque est in Ecclesia S. Petri pridie Idus Iulij. Ad cu-
 ius sepulchrum suscitavit Rex coelestis per merita sancti
 Basini multa miracula, cæci, surdi, muti, claudi, leprosi,
 & omnes infirmi qui puro corde aduenerant, sani fiebant,
 præstante Domino Iesu Christo, qui cum Patre & Spiri-
 tu sancto viuit & regnat per omnia sæcula sæculorum.
 Amen.

Cuius etiam Reliquiæ requiescunt cum filia eius in su-
 pradicta Ecclesia sanctæ Mariæ Virginis, eiusque sepul-
 chrum honoratur Truncinis in Ecclesia S. Petri.

E

BALDVI.

BALDVINVS DE BOCLA

in Bodeloo.

DE eo sic monumenta Bodelonenſis Canobij. Balduinus de Bocla Monachus Blandinienſis vitam eremiticam in Waſia ducens, per reuelationem B. Mariae, cepit ædificare Monasterium de Bodelo anno à natiuitate Chriſti 1197. Vitam eius mſc. in monaſterio exiſtente hic habes. Vel ob eam cauſſam, quod hætenus plena nunquam in lucem edita fuerit.

*Incipit vita Domini Balduini de Bocla primi Fundatoris
Monasterij de Bodelo.*

BALDVINVS DE BOCLA villa quadam iuxta Gandauum ſita, oriundus parentibus Orthodoxis & ſecundùm ſæculi dignitatem ſatis ingenuus eſt procreatus. Qui cum tenuioris infantia annos tranſcenderet: puer formã perſpicuus; ſenſu docibiliffimus, & bonæ indolis eſſe cepit. In prima pueritia ſe Domini ſeruitio decreuit mancipandum, eremum concupiſcens & vitam ducere ſolitariam, ſuper quo affectum ſuum duxiſſet ad effectum ſi minoris ætatulæ infirmitas non obſtitiffet. Cùm verò idem puer ad vndecimum ætatis ſuæ annum vel circiter perueniſſet, in Monaſterio ſancti Petri Gandauii in Monachum ſuſcipitur, veſtitur & ſub Regula ſancti Benedicti iam omnipotenti Deo templum futurum, dedicatur. In quo Monaſterio cùm per aliquot annos exſtitiffet: parentes ipſius adhuc ſuperſtites ab Abbate Domino Hugone dicto Faſſael, vt filius ſuus ad domum ipſorum cum ipſis & amicis ſuis

cis suis per aliquot dies recreantiæ solatium recepturus accederet, expetierunt: & eo ab Abbate impetrato venit puer ad domum Genitoris, congaudentibus omnibus tam vicinis quàm parentibus & amicis, quibus ob lætitiã aduentus pueri grande paratur conuiuium. Die verò ad crepusculum noctis inclinata & cœna transacta, & horã paulandi penitus appropinquante, exquiritur puer vbi per noctis tempus velit repaulare, siue in proaula, siue in solario, siue in thalami penetralibus. Id verò eo contradicente, vt in Ecclesia quæ domui Patris vicina erat, ita quòd inter septa Cœmiterij & ædificia patris pueri esset minimum spacium quasi paries vnus sibi stratus fieret, expetiit & impetrauit. Proiiciuntur culcitræ, linteamina, tharalia, fiunt in Ecclesia stratus condignioris. Et cùm puer iret dormitum comitantur ipsum quidam de familia Patris qui cum ipso in Ecclesia se spondent dormituros. At puer vt semper maluerat vitam ducere solitariã & orationi vacare, timens ne ab oratione turbæ tumultibus impederetur: solus Ecclesiam ingressus reliquos exclusit. Malignus enim spiritus qui sacris eius inuidebat actibus & timens (vt credimus) adhuc multa per puerum fieri virtutum suffragia, voluntati eius aduersantia ipsum, si posset perdere, decreuit per quandam mulierem ex illo confinio oriundam, quæ se totum eius ministerio mancipauerat, vt in suis actibus nequissimus patuit, pronissimam. Quæ mulier domum patris pueri sub silentio noctis latenter ingressa, puerum per cunctos angulos domus exquisiuit, & cùm inuenire puerum non posset, intellexit illum in Ecclesia solum repaulare. Confestim ad Ecclesiam properat, & per cunctas fores manipulo extracto molitur introitum: sperans desiderium suum adimplere: & qui Ioseph in Ægypto à matrona Principis seruauit incontaminatum, &

Danielem in Babylonia à leonibus intactum famulum suum custodiuit illæsum. Tranfactis verò aliquantulis diebus puer ad Monasterium suum regreditur, & eadem mulier in malificio suo persistens, comprehenditur, condemnatur, & ad locum tormenti venisset, ubi viua in puteum proiecta terra operiretur inter cætera confessionis suæ enormia palam fatetur qualiter puerum ad perdendum exquisisset. Interrogatur quare & quam erga puerum causam odij habuisset? respondit se nescire & nunquam puerum vidisse, tamen se erga ipsum quam plurimum diabolico instinctu fuisse instigatam. Sicque res quam Dominus noster sub silentio præteriri non voluit omnibus liquido innotuit. Sed quid referam frequentes genuum flexiones? crebra orationum suffragia? Vigilias? & alia quæ puer in eodem Monasterio egit virtutum opera, sicut quotidie cum gradibus ætatis proficiebat de virtute in virtutem: quæ si omnia & singula vellem recitare, timeo quòd sermo prolixior vestris tædium auribus inferret. Et cum vacare posset tam in pueritia quàm in sequenti adolescentiæ scholaribus disciplinis, quarum vsu sufficienter instructus habebatur se semper mancipauit, sicque nullum tempus sub torpenti ocio præterire permisit. Qui dum ad annos peruenisset discretionis, & in sacros Ordines esset promotus Abbate suo iubente ad quamdam eurtim suam quæ dicitur Liefdal in Angliam proficiscitur. In qua cum multa essent loca secretiora, fecit tamen in nemore curtis vicino, sicut semper eremum concupiuit, paruulum oratorium ramusculis & aliis lignis: in quo orationi latent vacaret, cum posset prout Patres fecerunt antiqui. Postea verò cum ab Anglia esset reuersus: & quodam tempore eremum inter Wasiam, & Hactuelde iacentem per deuia siluestria & nemorosa quorum copia tunc temporis ibi-

den

dem habebatur maxima perlustrasset: ad locum in quo nunc Monasterium de Bodelo situm est, peruenit angelico ductus comitatu & diuino iudicio sibi sine dubio demonstratum, quia in eodem loco se audiuisse testatus est angelicum melos dulcisonum. Loco ergo notato reuersus ab Abbate vt in eremo vitam ducere posset grauiorem licentiam sibi fieri postulauit. Abbas verò ipsum videns diuinitus inflammatum, & sacræ voluntati eius contrarie non audens, licentiam concessit eidem, licet inuitus. Ad prædictum verò locum confestim properans, secum sex panes ordeaceos & paruulos detulit; omnem sollicitudinem suam in illum proiciens, qui quærentibus primum regnum cœlorum & iustitiam eius, omnia necessaria promittit adiicienda. Et his panibus per 40. dies in eadem eremo est sustentatus, prout dudum Heliás per vnum confortatus prandium, ieiunium adimpleuit quadragenarium. Inuenitur tandem à pastoribus, & omni vicinæ palam faciunt se in nemore secretiori Monachū nigri habitus inuenisse. Ad quem multi confluunt sacris eius orationibus suffragari cupientes & ipsi victualium necessaria administrant. Construunt etiam ipsi ibidem quoddam reclusorium tanquam casam paruulam. Erat in iisdem partibus vir nomine Theodoricus habens filium Guilielmum nominatum, qui & postea Priorulus cognominabatur. Et hunc ad seruiendum viro Dei obtulit & concessit. Qui ministerium sibi creditum semper vt fidelis minister studuit adimplere. Quid ciborum ærumnas? quid ædificiorum in medias? quid nuditatem algoris? quid famem? quid sitim? quid uè referam cætarum, quas Christi tyrones ibidem perpeffi sunt inopias eorum. Quadam verò die cum esset in exercitio noualium laborans prout multum sueuerat in securi & li-

gone, quidam senex canus capillis, vultu procerus, sub pauperis habitu ministrum adiit domi residentem & ad extinguendum eluriam suam, aliquod ab eo sibi petit beneficium: quippe affirmat se per triduum panem nec vidisse, nec gustasse. Cùm nihil autem haberet ad vescendum nisi paruulam partem ordeacæ panis, sub cinericiij minister egressus Domino omnia intimauit. Ad quem Dominus faus: Confer egeno de pane partem ad me spectantem. Ad quem minister: Dies penitus inclinata est ad vesperam & villæ remotæ sunt, licet in instanti abiero & iter fecero prosperum vix ante mediam noctem perficiam reditum: & adhuc ieiunamus; & panem egeno conferam? Ad quod Dominus respondit: Confer egeno panem, & ne timeas; Dominus nobis prouidebit, quoniam numquam derelinquit sperantes in se. Reuersus verò minister contulit seni panem, & senex accepto pane ait: Numquid & pulmentarium hic est vt quid accipiam? siue de caseo, siue de butyro? Ad quem minister: Hic nihil aliud est nisi sal benedictum, quod si volueris, est tibi paratum, & senex subridens & egressus tacita voce ait: Domina charitas vobis prouidebit. Post hæc vir Dei adueniens, cellulam intrauit, vt laudes Deo exfolueret vespertinas; quibus cantatis vir Dei ad pristinum laborem est egressus; sed prædictus senex reuersus, mappam albam, protulit in vno sine, plenam albis panibus, in alio verò auenacea farina, vt dicitur grumella, unde pulces fiunt, & mensæ supponens ait: Hæc vobis Domina charitas transmittit, & egressus est statim mappa relicta, minister verò foras currens, vt post eum respiceret, neminem vidit. Sic verò Dominus quondam Danieli in lacum leonum misso per Abacuc prandium transmissit, & eo refecto protinus Abacuc, per Angelum suum in
pristi.

pristinum locum restituit. Minister statim currens, Domino omnia prout gesta sunt intimauit. At vir Dei misericordiam Domini semper diligentibus se sciens affluentem, nec per hæc eleuatus est in gloriam humanam: sed maiori desiderio in amorem diuinum æstuatus ait: Fili exhortemur in Domino congaudentes bonitati eius, vult enim nos in ista eremo manere & perseuerare. Cùm ad tantum peruenissent augmentum quod tres habuerunt capras, pascuis eis emittens Dominicæ curæ & custodiæ commendabat præ timore luporum, quorum magna multitudo tunc temporis ibidem habebatur. Quâdam die cùm dictæ capræ diutiùs morarentur, minister pro iis sollicitus, & foras egressus, si eas vsquam conspiceret posset, conspexit quasi sex capras venientes; & mox ad Dominum suum currens ait: Domine non habemus nisi tres capras, & ecce sex simul adueniunt. Quas cùm ambo diligentius intuerentur; cognouerunt tres ex illis lupos esse, & quasi hœdi cum eis ludentes & persilientes, ac circumsilientes eas vsque ad stabulum sine omni læsione perduxerunt; quibus stabulatis cum omni mansuetudine reuersi sunt. Quis dubitet virum Dei à diabolo sapius tentatum. Quâdam nocte cùm vir Dei jaceret sopore solutus, diabolus sub humana voce ad ipsum clamauit: Domine Balduine surge: & ipsum mox agnoscens, iam inquit in tædium & dedecus tui dormiam & requiescam? cùm ex consuetudine haberet quod multoties mediis noctibus cellulam excederet soliuagus: & debitas matutinarum horas Domino decantans, orationi & contemplationi intendens per nemora circuiret, ait ad ipsum minister: Domine cùm tot lupi hîc sint, quod ferè singulis noctibus circa ædificium nostrum currentes & vlulantes vix nos intactos permittant, miror cur de noctibus ita
per

per nemora incædere intendas. Cui vir Dei respondit: Creaturæ Dei sunt, & quasi mediis transfires ouibus, ita me cum omni mansuetudine transeunt per vias suas abeuntes. Quâdam nocte cum hyems esset validissima & vir Dei de more per eremum incedens viam suam versus steken arriperet? per quam viam lupi solebant habitare frequentius: & ad hos capiendos, in media via quasi typus facta est fouca profunda; habens in fundo aquam nimiam, decidit in eandem in qua madidus effectus cum graui labore vix egressus est, & meditans intra se hoc tentamen esse diabolicum, & propterea à cepto desistere nolens vltterius progreditur, & cum visum esset ei satis longè abiisse reuersus ex improviso in prædictam iterato decidit foueam. Ex qua vix egressus summo labore & maximo nisu ad cellulam festinat redire? sed vestes vdas gelu constringente & congelante quasi febricitans gemere cepit & frigere. Cum minister ad cellulam venientem, & ita tremementem agnosceret: citò surgens foco detecto & viuificato cucullam eius extraxit quæ gelu cōstrieta stetit iuxta ipsum quasi ferrea sursum erecta. Cum minister ignoraret euentum rei, & quod exutus loqui non deberet, & cum ad ipsum loqueretur, & nullum daret ei responsum: contristatus clamaret: Heu, heu, Dominus meus amisit loquelam. Cuius timorem & dolorem manu & nutu blande compescuit, nolens infringere silentium, ne contra Ordinis regulâ facere videretur. Post breue temporis spacium sociatur eis Frater Arnulphus de Elinaxa oriundus. Quâdam nocte cum vir Dei labore fatigatus & oratione, in stratu suo obdormiens repausaret: visum est ei quod illa beatissima & misericordissima Mater Domini nostri Iesu Christi Virgo Maria ad ipsum accederet, exhortans præciperet ei vt Monasterium iam ædificare inciperet, spondens

dens se coadiutricem & cooperatricē in omnibus se ei assistere, ex quo dictum opus inchoaret. Mane vero factum cum vir Dei fratribus quod viderat narraret: Frater Arnulphus ad ipsum aiebat, nos paruum quid vix habere possumus ad edendum; & tu monasterium ædificare proponis? sic vir Dei à proposito desistit. In sequenti vero nocte beatissima virgo & Mater Dei iterato in visione apparuit ei dicens: Frater mi quare opus quod exhortata sum vt ædificares adhuc non inchoasti? Aggredere igitur opus prædictum & scias me hunc locum elegisse & sedem esse seruientium mihi in sæculum sæculi. At vir Dei mane factum fratribus quæ viderat iterato exposuit, sed frater Arnulphus quasi in nullis confidens nisi in his quæ in præsentia essent: irascens ait: quantas hic sustinimus paupertates & tribulationes, & rebus temporalibus pœnitus nullis ditari, & claustrum ædificare æstimas? Mox patet te esse infatuatum & scias me reuersum vnde veni. Cui ille: Carissime ne pigeat, te paupertas & laboris? quia pro his cōsequeris ibi coronam valentiolem omni regno: quæ inchoanti promittitur perseueranti datur. At ille minus intelligēs illi respondit: tu loqueris mihi de corona & vix habeo sertum stramineum. Sic vir Dei à proposito desistit orans vt si hæc visio à Deo sit & non illusio diabolica iam ei tertio reueletur. Cum igitur proxima nocte sopori deditus esset, visum est ei sanctam Dei genetricem stare, quæ quasi irascens ad eum dixit, adhuc opus quod exhortabar non es aggressus? nōne confidentia nostri tibi deest? Aggredere igitur frater opus iustum & sicut pollicita sum faciam. Mane igitur succingens se & securim apprehendens operarios conuocat: arbores cellas & magnas fecit incidi. O Dei & genitricis eius misericordia & pietas, quotquot habuit
F opera-

operarios quantascumq; tam in victualibus quã in præ-
 tijs exponeret expensas: semper ante diei occasũ persolu-
 tæ fuerunt. Sic construit Ecclesiam & domũ satis magnã
 & in consũmatione dicti operis omnia persoluta fuerunt:
 cum tamen in inchoatione eiusmodi nihil paratum ha-
 beret. At Guilielmus Frater Priorulus cum amici eius
 ipsi frequenter & latenter suaderent vt recederet & ali-
 quod officium quo sustentari posset addisceret: quippe af-
 firmant post obitũ Domini Balduini omnia dispergenda
 esse & dissoluenda, super his sollicitus & anxius quamdam
 noctem duxit insomnem, dubitans quidam faceret. At vir
 Dei mane aduocans illum ait. Quid Guielme per no-
 ctem aggrauabaris dubietatis tumultibus, ne timeas &
 in seruitio perseueres Dei, & scias locum istum magnum
 quid esse & nominatissimum. Sic vir Dei non solum fu-
 tura præuidit, sed cogitationes hominum nouit. Erat in
 Gandauo vir profapia ingenuus, corpore iuuenis, specie
 decorus, rebus sæcularibus deditus, carnis tamen conta-
 gionis immunis, quippe cunctas matronas siue puellas
 eius connubio vel commixtione indignas arbitrans, Eu-
 stacius Mate nominatus, hic cum quadam die ad virum
 Dei accederet, audita eius exhortatione & admonitione
 spiritu diuino inflammatus, se cum viro Dei fratrem fecit
 familiarem: ditans dictum monasterium bis octingentis
 libris. Nobilissimus verò Comes Balduinus qui postea
 apicem Constantinopolitani imperij diuino fauore est
 adeptus? audita viri Dei religione contulit ipsi de moro
 & gastiua circumiacentibus, quantumcumque vellet: &
 priuilegijs illud affirmat, in quorum possessione dictum
 monasterium vsque in hodiernum diem. Postea recipitur
 ibidem frater Polinus filius præconis de Lokere & sic
 grex Dei augmentatur. Balduinus vero Comes prædictus
 ad

ad transmarinas partes proficiscens, Philippum fratrem suum Neomanniæ Comitem nomine Tutelle totius Flandriæ constituit Procuratorem. Dicitur Philippus Comes auditâ viri Dei religione, & habitâ cum ipso colloquutione: exhortabatur eum vt habitum suum in ordinem Cisterciensem mutaret, offerens ei centum libras annuatim monetæ publicæ, & centum eius structuræ dummodo id facere vellet. Ad quem vir Dei ait: & si non mutauero es mihi aliquid daturus. Qui respondit: non. At ille inquit: numquam mercedis gratia credo vel quero habitum meum mutare. Estimabat enim, simoniæ sibi non deesse; si tali contractu habitum suum mutasset? Malens in prima vocatione perseverare iuxta illud Apostoli. In eadem vocatione, qua vocati estis, Domino seruite perseverantes. Post pusillum tempus suscipitur ab eo frater Hugo Monachus qui postea cognominatus est magnus. Post circulum dierum paucorum decidit in lectum & Eucharistiæ sacramento munitus & inunctus & cum fratres ad ipsum conuenirent eleuans oculos in ipsos exhortabatur, & admonuit eos vt fideliter in seruitio Dei perseverarent, & sæculi blandimenta respuerent, dicens eis: qualia vobis possem ostendere & intimare? & cum videret sæcularem personam astare, oculis suis reclusis conticuit. Cum sero factum esset, & fratres iterato coram ipso adessent: aperiens oculos respexit eos. Cumque interrogaretur quidnam vellet intimare eis, respondit: Inhibitum est mihi, ne quid vltius vobis pandam: sed dico vobis quod numquam peccatum mortale commisi prout ait Apostolus. In nulla cōsciis mihi sum, nec tamen in hoc à me iustificatus. Sed te rogo Domine Iesu Christe, qui pro redemptione humani generis subire voluisti mortis supplicium, ne me in pœnis purgatorij aliquandiu

morari permittas? sed fuscipe in pace animam meam. Post pusillum vale singulis facto: obdormiuit in Domino. Et qui omnibus his interfuit testimonium perhibuit: & credimus eum vera testari. Anno igitur Dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo migravit ad Dominum: cui est honor & gloria, laus, potestas & imperium, per immortalia sæcula sæculorum. Amen.

BALDVINVS GANDENSIS

Dominicanus.

2. Aug.

VT monumenta Cœnobij Gandauensis de eo conscripta habent prius in sæculo Sacerdos fuit, qui cum bono zelo amplexatus esset institutum Fratrum Prædicatorum, grauibus tentationibus imperitus de eo deserendo cogitare cepit, hac potissimum de caussa quod annis aliquot Pastoris antea officio functus in Ecclesia vberes fructus illi inde prouenientes in pauperes erogaret; nunc verò aliorum eleemosynas comederet, nec cuiquam, ut aiebat, subuenire valeret prius prædicare, infirmos visitare, confessiones audire, conscientias aliorum mederi, Sacramenta administrare soleret, è contra in Cœnobio sub quiete & silentio & quasi sibi soli viuere cogere tur verum cum per assiduas preces consilium à Deo peteret, & se ante Virginis aram prostrauisset, eodem quo ad vitam pristinam die reuerti cogitaret, obdormiens à Virgine Deipara bina illi pocula quorum prius insipidum vitam sæcularem, alterum conditius religiosam indicabat, porrigente admonitus in eodem B. Dominici Sodalitio perseuerat, & cum magna sanctitatis opinione obiit anno 1273.

BARBA-

BARBARA

Virgo & Martyr Gandavi.

BARBARA virgo & martyr Maximino Imperatore in-4. Decē.
 signis fuit. Patrem habuit Dioscorum, nobilem quidem virum, at impium & idolorum cultui vel maximè deditum. Huic patri filia planè dissimilis, ab ineunte ætate mundi pulchritudinem, certumque semper ordinem admirata, hacque contemplatione summum rerum opificem vitamque colligens tandem in idolorum, quæ pater venerabatur, os conspuit, ac dixit præterea vestri similes sunt, & qui vos fingunt, & qui vos colunt. Atque ita quidem puella Barbara Spiritus sancti lumina duce progrediebatur in fide & sapientia & ætate & gratia: sed & eam filiam pater Dioscorus vnicam habuit, egregiâ formâ & morum elegantia præstantem, cui & turrim altam ædificavit, inque ea filiam inclusit. Qua in turri cum illa vitam traduceret multa interim secum piè & religiosè meditans, tandem pater impulsus à multis, iisque nobilibus viris, qui sibi illam in matrimonium dari contendebant, hoc multis verbis ei suadere conatur. At illa constanter negat se velle nubere, stultum ducens se iam cœlesti sponso dicatam terrenas nuptias inire, quod videns pater, ab eius oculis longè peregrinari statuit, id certè sperans ut patris desiderio victa filia eius voluntati cederet. Interea priusquam abeat, iubet balneum ædificari, iniungens ut duas in eo fenestras facerent, vbi cum Barbara absente patre pro duabus tres fieri curassèt, in honorè SS. Trinitatis, ac insuper labri pavementum crucis imagine ornari, pater reuersus ædificij rationem mutatam dolens furenter irascitur. Fabri culpam in filiam reiiciunt, quæ oportu-

nam hanc naſta occaſionem, aperte de SS. Trinitatis gloria diuinitus multa dixit, deinde pluribus verbis ad ſalutarem Ieſu Chriſti fidem cohortata eſt patrem, qui grauiſſimæ oratione orator factus, vt is qui omni impietate imbutus erat, primum ſtricto enſe vnicam filiam adgreditur: deinde nihil etiam motus quod Saxum ingens mirabiliter ſe patefaciens, fugienti filiæ viam aperuerat in montem vſque illam perſecutus, crudeliter eam tractat, eius latera pedibus, doſum pugnis foedè percutit, crinibus raptam viâ aſperâ ac difficili trahit, ad hæc ob virginis conſtantiam inſaniens, denique præſidi Prouinciæ Martiano eam tradit, qui cum fruſtrâ blanditijs emollire eam ſe cerneret, mox nudatam neruis bubulis grauiſſimè coedit, dein ferreis vnguibus dilaniatæ faces accenſas admouet tum & caput malleolis quibuſdam pertundit, ac poſtremo vbera præſcindit, ſicque eam gladio feriri iubet. Cuius coedis miniſter non aliquis alius fuit, ſed pater ipſe Martyris, qui & ob hoc mox fulminibus de cælo iactis comburitur. Paſſa eſt tempore Maximini, qui Alexandro ſucceſſit circa 237. annum humanæ redemptionis. Piè per vniuerſam Flandriæ colitur, ac ſingularis olim eius in D. Bauonis Monafterio frequentata fuit memoria, cum magna iſtic virginæ Corporis pars eſſet. quæ nuper hereticorum furore, cum alijs quibuſdam Sanctorum corporibus eſt ſublata.

B A V O

Gandauensium Patronus.

AGILVLFVS Hasbanicę ex regia Austrasiorum Principum stirpe procreatus, ac Carolomanni Patris Pipini de Landas, quem primum vocant Brabantia Ducem, Frater Patruelis, filium preclarę indolis Allowijnum cognomento Bauonem reliquit. Qui iuuenis sub Imperatore Mauritio magna cum laude militauit. Ac deinde Francorum Austrasiarumque Regum, quibus cognatione iungebatur in mutuas coedes pro ruentum bellis diu agitata cum post Brunichildis Reginaę tristem exitam summa rerum ad regem Clotarium deuoluta fuisset, multorum nobilitate ac rerum gestarum gloriã præstantium militum ac sanctioris vitę propositum sese transferentium exemplum secutus est; contemptisque opibus ac honoribus sæculi, atque à B. Amando Tungrorum Episcopo Christi gloriam plenus edoctus deinceps certã animi deliberatione soli Christo crucifixo militare ipse quoque statuit. Et licet Mauricius Imperator lege latã prohibuisset, ne quis ex sæculari militia ad monasticam vitam transfiret in proposito tamen Clotarij Dagoberti que Regum fauore suffultus, & à Gregorio Magno Pontifice Romano, aduersus Mauricij editum pium militum institutum excusante ac defendente, animatus constanter perstitit præclarumque inter cœtera Monasteria apud Gandam ad scaldis ac legiæ confluentiam eodem D. Amando promotore, in honorem D. Petri Apostoli magnificè extruxit, quod ob eo postmodum denominatum est. Cum prius pecuniam & thesauros suos in pauperes distribuens, cæteras terras ac prædia,

1. Octob.

Prædia, quæ in Brabantinorum agro alibi que plurima possidebat in pios vsus & hunc præcipuè contulisset. In eo Cœnobio & ipse aliquot annos poenitentiam agens solique Deo (abiectis omnibus humanis curis) inserviens cum omni sanctitate vitam hanc temporalem cum æterna anno Domini 631. Kal. Octobris feliciter commutavit. Cuius etiam mutatione Gertrudis & Begga Pipini filia sceleriori vitæ addixerunt, multi que Principes viri ac feminae ipsius exemplum secuti, sanctimoniam laudem apud posteros meruerunt. Ipsa quoque sancti Gertrudis animam eius sanctam simul atque è corpore exisset, vidisse, ac linteum in quo beati viri cognati que sui corpus involueretur manibus suis contextuisse, eo que ipsum donasse fertur. Ita officium Sanctorum Ecclesie Gandauensis. Vitam scripsit Theodoricus Abbas S. Trudonis. Plura vide apud Molanum hoc die, & in prædicto officio.

D. BERNARDVS CLAREVALLENSIS

Apud Dunenses.

20. Aug. **A**NNO 1138. D. BERNARDVS Abbas Claræ-Vallis in Flandrias venit prædicatum, vbi sanctis concionibus ac salutaribus exemplis permultos ad piam beatamque perduxit vitam, in quibus Arnulphus quidam cognomine à Maiorica tantâ sollicitudine custodiuit illius doctrinam, tantâque patientiâ longos grauesque ante obitum pertulit morbos, vt de eius conuersione ac constantia sæpè Bernardus gratias agens Deo diceret ipsum fuisse tanquam aurum in fornace probatum. Meyerus lib 5. Annalium in Theodorico Elsaio. Apud Furnenses autem cum verbo Dei insisteret Bernardus Dunensibus Cœnobitis

Cister.

Cisterciensium tradidit institutum, ac Robertum Monachum suum, ad quem nunc eius extant epistolæ, patria genteque Brugenfem Abbatiam inibi fecit, qui tam celebri floruit fama Sanctitatis vt ab ipso Bernardo iam animam agente electus fit Abbas Claræ-vallis. Meyerus ibidem.

BERTVLFVS CONFESSOR

In Monte Blandinio.

BERTVLFVS Patria Germanus, Renticam diocesis Morinensis vicum veniens ibidem baptisatus est, adhælitque Wamberto Comiti eiusque coniugi Hombusæ, qui paulo antea Monasterium ibidem exstruxerant. Romam cum eisdem profectus, indeq; redux viros multos religiosos Renticæ collegit quibuscum sanctissimè vixit, & circa annum 680. pijsimè in Domino obdormiuit. Sacra eius ossa propter excursiones piratarum primo Bononiam, munitum Galliaë opidum ad Oceanum inde Harlebecam ab Arnulpho magno Flandriaë Marchione, ac demum Gandauum ad Blandiniense cœnobium sunt transportata. Est autè Rentica seu Renticum pagus gentis Croyæ titulo Marchionatus celebris. Solet in Blandinio, vt constanti fama apud illos traditur, pulsum velut manibus edere circa feretrum suum graui aliqua imminente diuinâ vltione, & sic tamquam admonere fideles, vt precibus, & fructibus pœnitentiæ iram Dei accensam placarent, plura de eo apud Molanum vide hac die. 5. Feb.

G BRIXIVS

50
HAGIOLOGIVM
BRIXIVS MARTYR

Gandavi.

12 Nov. **S**ANCTVS BRIXIVS Martyr de sacro fonte leuatus est à S. Leuino, qui apud matrem eius nobilem & religiosam matronam Craphahildem hospitabatur. Cum qua etiã immaniter est trucidatus, eodem die quo beatissimus Liuinus, eo quod per ipsa quærebatur sanctum Episcopum inmerito interfectum esse. Natalis neutrius celebratur. In festo tamen translationis reliquiarum Ecclesie S. Bauonis in missæ sacrificio cõmemorationem habet innocens filiulus per sequentem collectam. Propitiare quæsumus Domine nobis famulis tuis per sanctorum Confessorum tuorum Bauonis, Landoaldi, Macarij, adque Amantij, & beatorum Martyrum tuorum Liuini, Adriani Brixij, & sanctarum Virginum Barbaræ, Vincianæ, Landradæ, Pharahildis & cæterorum quorum reliquie in præsentia Ecclesia requiescunt merita gloriosa, vt eorum piã intercessione ab omnibus semper muniamur aduersis. Cum autẽ Cornelius Iansenius primus Gandauensis Episcopus feretra quadam Sanctorum visiteret, quæ in subterraneis locis propter Guesios latuerunt in eo quod dicebatur & credebatur esse S. Adriani Martyris ac internuntij S. Landoaldi, inuenit reliquias totius corpusculi S. Brixij integras atque illæsas, cum scedulis, in quibus scriptum erat. Hic requiescit S. Brixius puer Martyr Christi pretiosus sanctissimi Liuini Episcopi & Martyris in baptisate filius. Has Reliquias transtulit D. Berto Abbas Gandauensis cœnobij in istud scrinium. 5. Id. Aprilis 1175. paruum itaq; pheretrum est aptatum in quo omnes Martyris reliquia decenter purgata, posita sunt.

BER-

BERNARDINVS SENENSIS

Brugis.

ANNO 1420. In religione Seraphica totius perfectio-^{26. Maij}
nis & Regularis Obseruantia: Speculum florebat
S. Bernardinus, qui Minorum Ordinem ad puriorem
obseruationem reduxit, qui cum Vicarius Generalis Flo-
rentia: primus institutus anno 1436. esset, vt eius studijs
cepta reformatio debitum sortiretur effectum totum
pene ordinem peragravit, Brugis etiam aliquamdiu mo-
ratus est, verbumque Dei prædicando multos ad emen-
dationem vitæ negotiatores exteros istic degentes per-
duxit, in eo quoque Conuentu puteum benedixit,
ex cuius aqua bibentes certum aduersus febres anti-
dotum percipere olim solebant. Ex Arch. Monasterij
Brugensis.

CAROLVS FLANDRIÆ COMES

Brugis.

PATREM habuit sanctum Canutum Dania: Regem ac^{2. Martij}
Martyrem. Occubuit & filius ipse Martyr pro Iustitia
Brugis in Basilica S. Donatiani anno 1127. Cæsus cum
ante aram Deipara: in superiori templi parte, quæ palatio
eius erat contigua, preces ad Deum funderet de vita &
morte illius amplum scripsit commentarium Gualterus
Archidiaconus Morinensis, quem Iacobus Sirmondus
Societatis Iesu Presbyter anno 1615. Lutetia: edendum
curauit. Sacra eiusdem ossa è tumulo leuata in sacrario

G 2

Cano-

Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ S. Donatiani religiose adseruantur, fuit vir procera admodum statuta, nonem scilicet pedes longus. Cui longitudini corporis membra & ossa, quæ hodie magnâ cum admiratione ibidem spectantur, respondebant. Causa necis fuit, quod cum in maxima Galliarum fame, liberali eniteret munificentia, ac innumeris pauperibus quotidiana victus stipendia ministraret: coegerit præpotentem Stratensium familiam vt frumentum in horrea congestum, partim iusto pretio venderet, partim gratis emitteretur. Vnde in eum exorta est foedissima Stratensium coniuratio, quæ postmodum lite inter Stratenses & Tagmarum equitem exorta, maiores vires accepit beato Carolo de Iustitiæ regula cœdere nolente. Itaque dum sanctus Marchio Ipris Conuentum nobilitatis ad sanandam Stratensium amentiam iudixit: illi magis conspirarunt in religiosissimi principis necem, quam & postea sacrilege perfecerunt. Vide Molanum.

CÆLESTINVS ROTNACI.

17. Maij.

AN is fuerit Papa Bartholomæus Petrus Lintrensis & Georgius Coluenerius Doctores Theologi Duacenses, qui Ioannis Molani natales Belgicos anno 1616. ibidem cum notis recudendos curarunt, meritò dubitant. Nam Cælestinus, qui Rotnaci quiescit, videtur martyr fuisse, vt colligi datur ex illo versiculo:

Vita Cælestini gladio fuerat data fini.

Qui versiculus in veteri Rotnacensium Sanctorum ferebro legi solet; vt Jacobus Pamelius in Prolegomenis ad Cyprianum testatur, & nos à Rotnacensibus Canonicis (inquit Miræus) anno 1622. accepimus. Cælestinus autem Papa ad sextum diem Aprilis in Martyrologio Romano adscri-

adscriptus, non Martyr sed Confessor fuit. Meyerus certè in Annalibus Flandriæ ad annum 765. refert Rotnaci obiisse B. Cælestinum Scotum Abbatem Blandiniensem, quem in exiliū Carolus Martellus miserat. Ego quod certo statuum, non habeo. Ut ut sit ex Archiuis Ecclesiæ Rotnacensis accepi xvj. Kal. Iunij anno 1167. corpus sancti Cælestini, ex veteri feretro in nouum, permissu Episcopi Cameracensis esse translatum per Abbatem Eynhamensem, eidemque Abbati tunc datum fuisse caput sancti Cælestini. Ita Miræus.

CANVTVS

Daniæ Rex.

IN ciuitate Ottoniensi sancti Canuti Regis & Protomartyris Danorum, qui anno 1086. pro zelo Christianæ Religionis à Blacco suo familiari in basilica sancti Albani martyris ante altare manibus solotenis expansis in modum crueis, in latere est lanceatus, & feriâ sextâ mortem pro Christo passus. Occisi sunt cum eo Benedictus frater, & alij septendecim commilitones. Porrò Regina nobilissima Ethla corpus deliberauit ad natiuos terminos secum deducere, sed ostensa indicia hoc non finebant. Et hæc ex officio Ecclesiæ Roschildensis. Reliquum historiæ apud Saxonem legatur lib. 11. Nos memoriam eius recensemus hoc loco, quia Ethlam, quam nos Adela dicimus filiam Roberti Frisij Flandriæ Comitis vxorem habuit. Ex qua genuit Carolum cognomento Danum & Bonum, Comitem & Martyrem Flandriæ. 10. Iulij.

COLETA VIRGO

Gandavi.

6. Mart.

COrbeia in Picardia nata Ordinem S. Clarae, primum in Monasterio urbis Bisontinae apud Burgundos, post in aliorum quoque locorum variis Cænobiis ad veterem disciplinam reuocauit; vsa potissimum consilio P. Francisci Balmae confessarij sui viri morū quæ vitæq; integritate laudatissimi: cuius ossa in Bisontino Cænobio quiescunt. Obiit autem Coleta Gandavi in Bethlehem sui instituti Cænobio anno 1447. vbi hodieque sacrum eius corpus integrum magnâ veneratione à Monialibus adseruatur. Vitam eius fusè scripsit Stephanus Iuliacus Theologus Parisiensis à Surio editam. Colitur autem Gandavi à suis officio Ecclesiastico, iuxta indultum Clementis Octauæ Papæ, quod ad alia eiusdem instituti Cænobia Belgica Paulus V. anno 1610. extendit. Eius rei diplomata Miræus in Fastis posuit. Cæterum refores huius Congregationis Monasteria sunt ista Bisontinum ac Polignacense in Burgundia, Gandense & Brugesense in Flandria, Atrebatense & Hesdunense in Artoisia, Cameracense in Prouincia eiusdem nominis, Ambianense & Peronense in Picardia, Rotomagensense in Normannia, Mussipontanum in Lotharingia, Nannetense in Britannia minore, Chamberiense in Sabaudia, Diense, Dauronense & Surrensense in Delphinatu, item Anesiacense in Sabaudia. De quibus vide Orig. Monast. Miræ. lib. 3. cap. 11.

CORNELIVS ET CYPRIANVS

Martyres Rotnaci.

Cornelius Papa in persecutione Decij post exilij re-14. *Sept.*
 legationem primū plumbatis cæsus, postea cum aliis
 viginti & vno promiscui sexus est decollatus. Cyprianus
 doctrinā clarissimus sub Valeriano & Galieno Principibus
 post durum exilium, similiter detruncatione capitis Mar-
 tyrium consummauit, sexto milliari à Carthagine iuxta
 mare, vt in tabulis Martyrologij Rom. legitur. Horum
 Martyrum ossa ab Aarone Persarum Rege per Asiam &
 Africam latissimè dominante ad Carolum Magnum ex
 Africa per Arelatem transmissa sunt, & postquam Lu-
 gduni aliquandiu quieuisent, inde per Carolum Imp.
 Lud. Pij filium aduecta sunt. Compendium Picardiæ opi-
 dum, ad Monasterium nouum, quod idem Augustus eo
 loco construxerat. Compendio postea si non omnia sal-
 tem plurima Ludou. Lotharij filius Rotnacum transpor-
 tauit, & cum sancti Hermetis celeberrimi martyris Lipsa-
 nis ibidem honorificè collocauit: vt partim ex Adonis
 Martyrologio, partim ex Rotnacenſis Ecclesiæ (inquit
 Miræus) monumentis collegi. Quibus rebus illustrandis
 libet hic adtexere epistolam, quam Ioannes Haius Theo-
 logus & Canonicus Tornacenſis ante annos 50. ad Vig-
 lium Zuichenium Prælidem scripsit, quamque Iacobus
 Pamelius suis ad Cyprianum prolegomenis inseruit.
 Quemadmodum gloriatur Cicero nobilissimam Sicilia
 ciuitatem Syracusas acutissimi ciuis sui Archimedis mo-
 numentum ignorasse, donec ab homine Arpinate & pere-
 grino illud didicisset: sic tanti, tamque celebris hospitis
 Cyprianum dico, perpetuâ sanè ignorantia Belgium labo-
 rasset,

rasset, nisi vestrae monitionis classico, tanquam reuelatione quadam solemnè innotuisset, Bruxella enim nō ita pridem reuersus percunctari coepi, num aliquando diui Cypriani corpus quiescere Rotnaci audiissent qui eo aliquando fuissent profecti illi planè ignorare se affirmauerunt: celebre istic quidem esse SS. Hermetis & Cornelij nomen: sed de Cypriano nihil. Ideoque me accinxi itineri & satis prolixo sermone habito cum Canonicis illi me deduxerunt ad gazophylacium templi, ibique meis oculis exposuerunt feretrum cupreum deauratum Apostolorum imaginibus interstinctum, in tres veluti distinctum capsulas laminis tribus deauratis, quod opus antiquissimum iudicarunt adhibiti aurifices, cuius longitudo quinque ferè pedes æquat; in cuius margine tales inscribuntur versus:

Duplex vita tenet cælos, hic ossa tenentur

Ossa sigillauit hic operosa manus,

Sufficit ad Titulum, Cælestinum capit aula,

Gaudent in cælis Cornelius & Cyprianus

Vita Cælestini gladio fuerat data fini.

Cornelius gladij suscepit acumine funus;

Cum quo bis denis gladio caduntur & vnus.

Carnificisque manu sic passus erat Cyprianus

Hic Cælestinum Sanctos locat & Cyprianum.

Hic est demonium pellens morbumque caducum

Hæc breuis arca patres coniungit Apostolicos tres.

Quæ omnia bonâ fide exscripta ad te detino: cui dignas
rependere grates haud opis sit nostræ, quod vestro in-
dicio

dicio contingent me sacrum tanti Martyris corpus venerari presentem, cuius visendi gratia Carthaginem lubens perrexissem. Hactenus Huius.

C O L U M B A N U S

Gandavi.

QUARTO nonas Februarij anno nongentesimo quinto quagesimo septimo, reclusio Columbandi Abbatis Hiberniensis, viri sanctissimi, in Cæmeterio Gandensis Cœnobij, ubi post biennium obiit & in cripta B. Mariæ ante altare B. Andreae sub arcu lapideo requiescit. Obitus in libris rubeæ vallis notatur decimo quinto Kalendis martij. Ita Molanus ex Chronico cœnobij Gandensis. Fit & Columbandi mentio in Catalogo Sanctorum Hiberniæ, quem P. Henricus FitzSimon Societatis Iesu Theologus, natione Hibernus contexuit sanè luculentum, ac illustrium Sanctorum nominibus splend. dum & abundantem.

C O N D E D V S M O N A C H V S

In Blandinio.

DE Condedo in historia Ecclesiastica narrat Gulielmus Gazæus in sanctis diocesis Gandauensis, fuit Anglum natione ac Religiosum Monasterij Fontanellensis sub Abbate sancto Lamberto. Reliquias eius è Bononia cum S. Wulfrannij & aliorum delatas ad D. Petri Abbatiam in monte Blandinio sitam. In quo celebris eiusdem etiam diui olim fuit memoria.

H

C H R Y S O .

CHRYSOLIVS EPISCOPVS

Cominij.

eb. **V**ENIT in Belgicam prædicandi Euangelij causa cum sanctis Piato & Euberto. Quiescit Cominij apud Flandros in Canonicorum D. Virginis templo: vnde pars ossium translata est Brugas ad cathedralē S. Donatiani basilicā. Est autē Cominiū Flandriæ municipium cum arce eximia ad Lisiam fluuium situm patria Philippi Cominæi laudatissimi Historiographi. Fuit missus ad Flandros Chrysolius à Marcello Papa tempore Diocletiani. Eleuatio corporis eius Cominij facta est per S. Eligium Tornacensem Episcopum: Plura de præclaris viri laudibus lege apud cognatum in historia Tornacensi.

CHRISTIANVS CONFESSOR

Duaci apud S. Albinum.

DVACI in Ecclesia Paroeciali D. Albini celebris est eius memoria: vbi & de reliquijs eiusdem sancti adseruari quædam nuper Georgius Coluenerius Regius in eadem Academia sacrarum litterarum Professor, & in collegiata ibidem S. Petri Ecclesia præpositus nobis indicauit. Vnde aduenerint, & quæ viri patria hætenus in compertum. Eius quoque Molanus in natalibus, & Miræus haud meminerunt, Natione Belgam & indigenam forte Duacensem fuisse hinc quispiam suspicari possit, quod Christiani nomen familiarius nostri quam alieni soli hominibus esse videamus.

CHRYSO

H

CHRI-

CHRISTIANA VIRGO

Teneramonda.

IN ciuitate Teneramonda sacrae eius cum B. Hilduardo 26. 101.
 seruantur reliquiae: Hanc Regis anglorum Migranini
 filiam vnicam omnipotens Deus respiciens, de coelo illi
 Angelum sub specie pauperis transmisit, qui eam cate-
 chisaret, atque in Christi nomine baptizari praecipit:
 Cuius etiam ductu Dickeluennam Flandriae pagum per-
 uenit, quo in loco sanctissimam vitam exegit. Vnde ad
 vicinam ciuitatem Teneramondam translata est. Festum
 natalis eius est die vigesimo sexto Iulij: translationis
 septimo Septembris. Lectionum autem Teneramonden-
 sis Ecclesiae, in qua quiescit haec est summa. Ad Christi
 agnitionem cumpuncta est cum quendam audiisset in
 Christi nomine eleemosynam petere, voluitque etiam
 sufficienter catechisata a Christo Christiana dici. Cum-
 que virginitatem profiteretur, Aurelium ducem pro cum-
 suum, ad Christi fidem adtraxit, & in Ecclesia Dickel-
 uennae constituta cum Sanctimonialium secum congre-
 gata cateruula Deo piissime seruiuit. Hanc vero famu-
 lam suam mirabilibus signis mirificauit is qui in Euan-
 gelio dicit: Qui credit in me opera, quae ego facio &
 ipse faciet. Ita Molanus ex officio Ecclesiae Teneramon-
 denis. Plura apud Lindanum vide in descriptione eius-
 dem vrbs.

H 2 CRAPHA

CRAPHAHILDIS MARTYR

Gandavi.

12. Nov. **V**IDVA fuit nobili loco nata sanctum Liuinum hospicio fouit, cuius filiū Brixium is de sacro fonte suscepit. Passa est cum eodem filiolo suo apud Hescham Territorij Aloftani vicum quod palam quereretur, eundem sanctum Episcopum immerito interfectum esse.

CRVOR DOMINI SACROSANCTVS

Brugis.

3. Maj. **M**EMORIA Cruoris Christi apud Brugeses tertia Maj. Vnde festum inuentionis sanctæ Crucis ibidem nominatur festum cruoris Christi. Celebrant enim illâ die processionem annuam solemnem in huius pretiosi sanguinis honorem, qui collectus dicitur quando Ioseph & Nicodemus Christum de Cruce deponebant. Estque à Leonio Abbate D. Bertini Brugas in Ecclesiam sancti Basilij delatus anno millesimo centesimo quadragesimo octauo, ex mandato Theodorici Elfatij Comitis Flandriæ, qui Roberti Solymi auunculi exemplo inductus, quater cum exercitu in Palestinam delatus, in primis Fulioni socero, bis Balduino, semel Almerico Solymorum Regibus, auxilium fortissimè tulit. Hinc autem ex prima profectioe domum redeunti donatus est, ob beneficia tam propria, quam maiorum, & Sibyllæ religiosissimæ coniugis. De hac Cruoris Domini collectione. Vide Matthæum Galenum
in

in Catechesibus, legitur inquit Miræus in fastis, in tabulis Martyrologij Romani 9. Nouembris: *Beryti in Syria commemoratio imaginis Saluatoris, qua à Iudeis crucifixa tam copiosum emisit sanguinem, ut Orientales, & Occidentales Ecclesia ex eo ubertim acceperint.* Putant autem nonnulli, Cruorem qui Brugis adseruatur, ex ista Berytensi, aut alia Orientali imagine profluxisse. Aliter firmiter asserunt, panniculos istos saltem hic esse, quibus mortuum Christi corpus, plagis liuidum, ab ijs quibus sepelire istud cura fuit, lotum est.

DOMMELINVS

Thorolti.

Presbyter fuit Thoroltanus religiosissimæ vitæ vir; *1. Octob.* hic instante B. Bauonis obitus die, vt in vita eiusdem narratur, ab Angelo monitus, ac Torolto Gandauum ductus fuit, agro Bauoni venerabilem Eucharistiam præbuit, ac morienti adstitit. leguntur & hæc verba secundâ die infra octauam sancti Bauonis lectio. quarta in Officio Sanctorum Ecclesiæ Gandauenlis. Cumque etiam Domlini Presbyteri Toroltensis viri religiosissimi & familiaris quondam sui præsentiam in extremis optaret, vt ab eo præsertim sicut consueuerat ante sacre Eucharistiæ viaticum acciperet, mox ille ad eum per vastas solitudines Angelo Ducatum præstante peruenit.

H 3

DONA

D O N A T I A N V S

Brugis.

14. Oct.

DONATIANS ab anno 361. sedit in Remensi Cathedra usque ad annum trecentimum nonagesimum. Sacrum eius corpus quieuit Remis in Ecclesia S. Agricola usque ad annum octingentesimum tricesimum octauum, quo illud Ebo Archiepiscopus Remensis ad Flandriae Comitem Balduinum Ferreum transmisit. Is Brugis in Basilica S. Mariae, nunc S. Donatiani dicta collocavit, quam Paulus Quartus Papa anno 1559. in Cathedralem erexit. Translationis autem à Remensi in Brugesem urbem hæc teste Molano, occasio fuit. Cùm Normanni & Dani tertio Flandriam ferro & igni vastassent. Balduinus Ferreus Iuditham Caroli Calui filiam rapuerat & uxorem duxerat, sed pace composita, per Nicolaum Primum & Ebonem Remensem Episcopum dotis nomine accepit totam regionem Scalde, Somona & Oceano terminatam: diu usque est Comes regni Francorum & Marchio Flandriae, eo potissimum nomine, vt aduersus omnem Aquilonis barbariae, perpetuus foret regni Francorum propugnator. Ebo quoque pacis Flandriae confirmandae causa, & vt feroces gentis animi, cultu religionis mitescerent, sancti Donatiani corpus Balduino Comiti in Flandriam misit, additis huiuscemodi litteris: *Ego Ebo indignus Remorum Archiepiscopus hunc thesaurum super gemmas & aurum pretiosum, tibi gloriosissime Marchio Balduino nostrorum consilio Clericorum transmitto; Donatianum scilicet Septimum nostra Sedis Episcopum, mira sanctitatis virum, pium exauditorum, & promptissimum apud Deum intercessorem, tam secularibus*

angustijs

angustijs occupatis, quam peccatorum sceleribus detentis, quod nostris & Antecessorum nostrorum temporibus satis comprobatum est. Eius Sanctisque Remigij ac innumerabilium Sanctorum vita scripta, Wandalorum vastatione scias esse deleta. Hunc attestatione divinâ tue fidei committo, quatenus cum divino seruitto, in quantum vales, honorifices & secularibus dites. Vale dilectissime in Domino.

D V N S T A N V S

Cantuariensis in Anglia Archiepiscopus.

Exul apud Gandenses.

Glasconiese Monasterium præter alia fundavit & ^{19. May} Abbas rexit Archiepiscopus Cantuariensis exinde creatus, & ab Eduino rege in exilium pulsus, Gandavi diu vixit. Eduino defuncto cum esset in Angliam reuocatus anno 988. & ipse viuere desiit. Causam exilij narrat è Surio Molanus, quòd cum esset Abbas in Monasterio quod Glasconia construxerat, ex præcepto Summi Pontificis Eduinum regem suum, cum Ducibus impudicè & pertinaciter viuentem, asperè increparet. Vnde & Monasterium direptum est. Plura vide apud Surium in vitæ historia, vel apud Molanum in natalibus.

D V L C I A M E S S I N E N S I S.

Eius meminit Iacobus Marchantius in sua Flandriae descriptione. Etsi nihil de ea vel Molanus in natalibus, vel in fastis suis referat Miræus. Quod non adeò mirum, cum non omnia vnus & alterius hominis oculi videre possunt. Ad Marchantium itaque te remitto.

E L E V.

ELEVTherivs EPISCOPVS

Tornacensis.

20. Feb.

Primus Nerviorum seu Tornacensium Episcopus, de quo saltem constet certo, fuit superior, qui Sardicensi & Agrippinensi Concilio interfuit. Superiorem secutus est Theodorus, qui Blandinij haud procul à Tornaco resedit. Theodorum excepit sanctus Eleutherius nobili familiâ Tornaci natus, qui annis amplius quadraginta laudatissimè præfuit, & circa annum 523. in Domino obdormiuit. Res ab eo gestas scripserunt Henricus Gandauensis ex Doctore Sorbonico Canonicus Tornacensis, & Guibertus Tornacensis ex Ordine Minorum Doctor Theologus, ex quibus & aliis msc. monumentis eiusdem vitæ historiam Dionysius Villerius Cancellarius Tornacensis concinnauit, & Duaci anno 1591. cum officiis propriis sanctorum Patronorum Tornacensis Ecclesiæ publicauit. Plura de Eleutherio apud Molanum & Ioannem Cognatum vide in historia Tornacensi.

EVSTATIVS BAVDELOANVS.

Inter primos socios Balduini de Bocla fuit, qui Cœnobij Bodelonensis extitit fundator circa annum Domini 1197. vt antè in vita eius diximus. Vir fuit Eustacius eximie Religionis, quod manuscripta eiusdem Monasterij monumenta testantur.

ELL

ELIGIVS EPISCOPVS

Tornaci.

ELIGIVS genere Lemouix Catalari Eucherio ac Ter-
 rigia parentibus natus artem aurifabrorum didicit, *1. Dec.*
 in qua aded excelluit vt à Clotario Secundo in aulam
 ascitus fuerit, apud quem eiusque filium Dagobertum ac
 Clodouæum nepotem, ob vitæ morumque sanctitatem
 gratissimus exstitit. Mortuo Achario in Episcopum No-
 uiomensem & Tornacensem anno 646. electus est. Hunc
 Flandri & Antuerpienses iure optimo vt Apostolū suum
 præcipuo honore venerantur. Contraci, Aldeburgi,
 Rodenburgi, Oistburgi, Brungis & alibi aras ac templa
 Deo consecrauit. Feretra seu capsas sanctorum auro ac
 gemmis exornauit, ac demum anno 660. decessit No-
 uiomi in Cathedrali Basilica conditus; vbi in hunc vsque
 diem miraculis coruscat, pars reliquiarum eius postea Bru-
 gas ad templum sancti Saluatoris est translata. Vitam eius
 scripsit S. Audoënus Archiepiscopus Rotomagensis coæ-
 taneus & Amicus, quam Surius publicauit. Is de Eligio
 inter alia hæc lib. 2. cap. 3. In Flandris multum laborauit:
 iugi instantiâ Audouerpis decertauit. Pastoris curâ sollici-
 tus lustrabat vrbes & municipia circumquaque sibi com-
 missa fama destruxit, Idola quoque diuersi generis vbi-
 cumque inuenit funditus subruit, &c.

I

EVNV-

E V N V C I V S

Episcopus Tornacensis.

10. Sept.

A Demochare Resseño & Chenutio adiungitur Guidoni xxvij. Episcopo Nouiomensi ac Tornacensi: unde colligi videtur ipsum non nisi Coepiscopum fuisse. Caput eius Radulphus Nouiomensis Episcopus circa annum 962 transtulit ad Monasterium S. Lupi, quod nunc S. Eligij dicitur extra muros Nouiomenses ab eodem Eligio fundatum. Vide Ioannis Cognati historiam Tornacensem.

E R E M B E R T V S

In Blandinio iuxta Gandauum.

F Vit Religiosus in Monasterio Fontanellensi sub Abbate S. Lamberto, qui Archiepiscopus Lugdunensis atque etiam Tholosanus fuit. Honoratur in Abbatia sancti Petri iuxta Gandauum, eò quòd illuc eius Reliquiæ cum aliis Sanctorum è Fontanella ob metum & persecutiones Normannicas olim fuerint delatæ. Ita Gazæus in *Historia Ecclesiastica Belgij.*

E V B E R T V S E P I S C O P V S

Insulensium in Flandria Patronus.

11. Febr.

C Vm sanctis Piato & Chrysolio martyrium passus est Cimperante Diocletiano circa annum Domini 299. quiescit Insulis Flandrorum Emporio, in illustri Canonico-
corum

corum S. Petri Ecclesia, quam Balduinus cognomento Insulanus Flandriæ Comes anno 1066. fundavit. Coliturque non solum Insulis sed etiam Seclinij. Plura vide apud Iohannem Cognatum in Historia Tornacensi, & Molanum in natalibus hac die. Fuit & Eubertus quidam Canonicus apud Bellocassios magnâ sanctitatis opinione, nam quotannis octiduanæ feriæ institutæ sunt, à Kal. scilicet Februarij vsque in septimum ante idus diem cuiusque tabulam magno cum accolarum confluxu supplicationibus durantibus consuevit clerus totam gestare per urbem, ait Hard. qui & eum inter Sanctos Flandriæ recenset.

EVSEBIA MARCHIANENSIS.

Mater illi fuit S. Rictrudis Abbatisa & fundatrix Marchianensis. Successit proavia suæ in regimine monasterij Hamaticensis D. Gertrudi ubi & obiit, terræ mandata à S. Amato Episcopo Senonensi, quem eo in loco S. Maurontus Eusebiæ frater, exulantem fouebat. Quiescit Marchianis in feretro argenteo admodum pretioso. Hamaticum porrò olim virginum cœnobium, ad Scarpum flumem secundo lapide à Duaco, nunc est Prioratus Monachorum Benedictinorum Abbatia Marchianensis.

EMILION EPISCOPVS MARTYR

Tornaci.

Alio etiam nomine vocatur Ennion, & XXV. ponitur à Gazæo in historia Ecclesiastica. Tornacensis Episcopus electus circa annum Domini 850. Flodoardus eum vocat Immonem, & interfuisse dicitur ab eo Synodo

Suessionensi sub Archiepiscopo Hincmaro Remensi anno 853. sub hoc Carolus Caluus multa dedit Ecclesiæ Tornacensi, & confirmauit donationes childerici aliorumque suorum Antecessorum ad instantiam huius Episcopi, qui à Normannis capto Tornaco ante porticū Ecclesiæ anno 860 crudeliter fuit interemptus.

FLORBERTVS ABBAS

In Blandinio iuxta Gandauum.

I. Nov.

A Sancto Amando primus Cœnobij Blandiniensis Abbas, atque etiam Gandensis quod sancti Bauonis nuncupatur amōtis clericis, qui liberiozem istic vitam ducebant constitutus est, anno post Christi natalem sexcentesimo decimo octauo, de eo sic monumenta Cœnobij, & Chronicon Gandense S. Florbertus primus Abbas Blandiniensis, hunc B. Amandus Elnonem proficiscens anno 618. Blandiniensi & Gandensi præfecit monasterio, ab hoc S. Leuinus Archiepiscopus Scotiæ 633. comiter ac benignè susceptus est & ad D. Bauonis sepulchrum, qui 630. in uis esse desierat, per dies triginta sacris operatus est, Florbertij sepultus iacuit in Ecclesia Principis Apostolorum in Blandinio annis 338. donec in elegantiozem formam ædificatio monasterio per Aldalberonem Remorum Archipradulem eius sancta corporis membra transferentur, & in secretiore eiusdem basilicæ parte ponerentur 975. anno verò 1049. à Balduino Nouiomensi seu Tornacensi Episcopo facta fuit eleuatio eiusdem Florberti, tametsi eam quorundam inuidia conaretur impedire. Ita Monumenta. Vide plura apud Miræum in factis.

FLEDE

FLEDERICVS CONFESSOR

Vlinderzele in Territorio Aloftano.

NAtione Franciscus parentibus Christianis natus Pastoris seu parochi munus obiit Vlinderzele apud Flā- 13. *Septe.*
 dros in agro Aloftano, quod professus est in baptismo, ait
 Molanus, ab ineunte ætate obseruauit litterarum ac vir-
 tutum studio adolescentiam insumpsit, in Sacerdotum
 ordinem astitus, vbi Pastor fuit pietatem & suam doctri-
 nam subditis instillauit. Fertur autem primitias sacerdotij
 celebrans obtinuisse ranarum eum turbantium silentium.
 Festos dies incipiebat pridie ab hora duodecima (quod
 etiam à Scotis obseruari à Sabbati meridie auctor est
 Hector Deydonanus) inter alias virtutes multum studuit
 pacificandis discordibus. Cum autem ad senectam bo-
 nam peruenisset, virtutibus & miraculis clarus, spiritum
 suum quem pro grege & pro ecclesia laboribus exhause-
 rat, Deo lætus reddidit. In honorem eius officium istud di-
 citur in altari nomini eius sacro missa & annua supplica-
 tio celebratur.

FLANDRI MARTYRES

Olyssippone.

ANno 1147. naualis Dei exercitus ex Anglia, Flan- 18. *Oct.*
 adria, atque Lotharingia collectus 11. Idus Aprilis
 de Tredemunde portu Angliæ cum ducentis fere nauibus
 profectus 14. Kal. Iulij in vigilia Apostolorum Vlixibonam
 applicuit: & eam post quatuor mensium obsidionem per multas
 cædes, & multam macerationem, Dei

I 3

virtute

virtute, & sua industria capiunt, & cum de ipsis tantum
essent tredecim millia, hostium ducenta millia superantes
ingressi, cum hymnis Ecclesiam dedicantes, Episcopum
ibi & clericos ordinauerunt, ad corpora ibi occisorum
tres muti recuperauerunt loquendi vsus. Anno 1184.
Rex Anglorum Henricus acquisiuit sororem Regis Por-
tugalenfis, ad hoc vt fieret vxor Comitis Flandrensis.
Venit ergo ad Comitem Flandrensem in abundantia auri
& argenti huius pater licet grandæuus adhuc viuuit, qui
adiutus ab Anglis & Normannis in iuuentute sua Agare-
nis eripuit vlixibonam, quam vulgariter vocant Lissebo-
ne. Ad quam transtulit è Valentia corpus B. Vincentij
Leuitæ & Martyris, vt quidam dicunt & fecit eandem
ciuitatem, cui subdidit sex alias ciuitates quas acquisie-
rat. Ita Robertus Abbas montis S. Michaelis in diocesi
Abrincensi (inquit in fastis Miræus) apud Aremoricos, in
suo Chronico, quod Sigebertinum excipit. His consonat
quæ Antonius Vasconcellius Societatis Iesu Theol. in hi-
storia Lusitaniæ narrat, piè inquit & religiosè pro marty-
ribus coluntur Olisipone (vt re ipsa haberi debent ex S.
Thomæ Angelici doctrina) illustres illi Equites Germani,
Flandri, Galli, Angli, ac Lusitani quorum reliquiæ in
Deiparæ templo adseruantur, quod dicitur, ex diuorum
memoria, S. Mariæ à martyribus vitam præstantes illi viri
amisere in Olisiponensi expugnatione, quando non tam
imperij acquirendi causa, quam studio vrbs liberandæ,
& Christo iterum lucrandæ, arma in Mauros sumpserunt,
urbemque suo emptam sanguine Christianæ pietati red-
didere.

FVLCO VTENHOVIVS

Gandavi.

Vir integræ conuersationis fuit, Canonicus insulensis Gandavi natus, maximaque ex parte auctor Hospitalis illius, quod Biloka nominatur, ei ante obitum Dei para apparuit. Vide plura apud Cantipratanum in libro Apum, sepultus est in eodem Hospitali à se Gandavi excitato, quod ante nuperam iconoclastiam monumentum adhuc visum, nunc hæreticorum furore, & veteris templi excidio oblitteratum est.

GRIMBALDVS ABBAS

Tornacensis.

Natus est Tornaci Neruiorum, vel vt alij volunt, *Te. 8. Iulij.* Rouanæ Morinorum. Grandior factus monachis Benedictinis Audomaropoli ad S. Bertinum se adiunxit. In Angliam profectus, ab Alfredo West-Saxonum Rege Wintoniæ in nouo monasterio Hidenfi Abbas est constitutus; vbi & obiit. Vitam eius scripsit Gotzelinus monachus Bertiniensis à S. Anselmo Archiepiscopo Cantuariam ad S. Augustini cœnobium euocatus: quo in loco non solum Grimaldi, sed & vitas SS. Augustini, Laurentij, Suithuni, Erkenwaldi, Inonis, Eadgitæ Milburgæ & Witeburgæ descripsit.

GVAL

G V A L T E R V S

Episcopus Pictaunorum Brugenſis.

22. Jan. **N**atus est Brugis in Flandria, & ex Doctore Theologo ac Ministro Prouinciæ Turonenſis Franciscana, creatus est Pictaunorum Episcopus, vel inuitus. Multis claret miraculis, præcipuè à quartana liberans; vt sanctus Antoninus parte 3. Tit. 4. cap. 9. loquitur. De eodem agit Meyerus in Flandriæ Annalibus lib. 11. ad annum 1293. & nos in libro de Brugenſibus eruditionis famâ claris.

G E R V L P H V S M A R T Y R

In Trunchinio.

21. Sept. **M**erendræ secundo lapide à Gandauo natus, illam ipsam sui iuris villam Trunciniensi monasterio dedit, in quo & sepeliri voluit, cum ab immani parricida letale vulnus accepisset. Vixit temporibus Eliſei Nouiomensis ac Tornacensis Episcopi, qui in Ecclesia Blandiniensi eum in fide instruxit ac confirmauit, circa annum Domini 760. Vitam hic eius è msc. Trunchiniensi codice damus.

Passio S. Gerulphi Martyris.

Creator rerum Deus omnia sapienter condens, diuersis cœlum depinxit syderibus claritate differentibus, atque terram variis Sanctorum decorauit claris luminaribus. Et quidem vt stellæ in cœlo solis lumine illuminantur,

minantur, ita Sancti in terra à Christo vero sole illustrantur diffundentes passim per orbem miraculorum suorum claritatem. Ex quorum numero sanctum martyrem Gerulphum diuino lumine fulgidum, ac virtutum signis coruscum, cum aliis innumerabilibus Dei electis gaudens amplectitur Francia iuxta maris Oceani quiescentem littora prospicua in populis ostendentem sanitarum mirabilia. Cuiusque beata Origo noscitur in pago extitisse Menxisco.

Fuit ergo sanctus Gerulphus iuxta sæculi dignitatem parentibus inclitis oriundus, quam nobilitatem dum nostro vsu vixit in sæculo castis conseruauit & decorauit moribus. Non ignotis autem parentibus hic editus est infans, quia eius genitor Leatuoldus nomine, genitrix verò Rathuara dicta est. Foelices utiq; ambo quibus concessum est diuinitus talem tantamq; generare prolem in hoc mundo, habitatio verò illorum in præfato extitit pago in Iuris sui villa nomine Merendra, vbi est natus eorum beatus infans: iam tunc dilectus Deo Gerulphus, ibique sacri baptismatis fonte renatus & honorificè alitus est.

Tantus ergo eum ætate puerili Dei amor accendit, vt domi sedens vel foris ambulans, nihil aliud videbatur meditari quam id quomodo placere valeret Creatori & Redemptori. Sacerdotes etiam ac Dei ministros toto cordis desiderio diligens, Monasteria & Ecclesias Sanctorum circuibat, & erga diuinum cultum corpore & animo semper intentus erat, qui cum talibus & aliis Deo dignis polleteret actibus, atque sacro Chrismate ab Episcopo mundum esset, delibutus venit quâdam die ad Monasterium quod vocatur Blandinium in Gandauo, à sancto vt fertur constructum Amando: vbi Nouiomensis Ecclesiæ Episcopus Helifæus tunc temporis venerat, acturus ibi

K

quæ

quæ Dei erant obsequia. Cumque ibidem ut ceteri ab eodem Episcopo sacri Chrismatis unctioe fuisset insignitus gaudens cæpit cum suo patrino regredi ad genitoris domum.

Cum autem appropinquarent venerabili Monasterio quod dicitur Truncinias, iuxta Lympham legiam, isdem bonæ indolis puer supplici precatu rogauit patrinum suum quo orationis causa declinarent in sanctæ Dei genitricis Mariæ oratorium, & post, cibo refocillati ac potu ceptum carperent iter. Audierat enim euangelium sic adhortans. Quærite primùm regnum Dei & iustitiam eius, & omnia bona ministrabuntur vobis. Quo audito eius patrinus, non tantum charitate quantum corporis coactus egit necessitate. Surgentes autem à refectioe equis ascensis, concito gradu pergebant vnde venerant. Pergentes igitur pariter duo, completum est quod legitur in Psalmo: Cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris. Diaboli enim illectus suggestionem: ac lætifero veneno inuidiæ mentem debriatus, eius quasi non patrinus iam sed nequissimus larista, pessimusque homicida benigno ait filiolo: Scito filiolo pro certo, quia interibis mox meo gladio. Vox ista non fuit hominis, verum diaboli intus loquentis. Qui verò in serpente locutus est prothoplasto, ille ipse per istum miserum & miserabilem locutus probatur filiolo. Quid ergo simplex humilisque dixit filiolo patrino: Sine sine inquit pater bone, ut ne tam nefariam rem perpetres in me. Me quidem leuiter velles interimere, at grauius peccabis coram communi Patre nostro. Parce parce autem mihi, & consule tibi. Si enim quod facis egeris, mihi quidem ut credo indigno Christus misericorditer coronam patientiæ reddet in cælis, tibi verò gehennam supplicij in æternum permanen-

tis.

tis. Hæc prorsus innocentis pueri monita salutis flocci-
 penden, ille crudelis patrinus, qui parturierat iniusti-
 tiam, & conceperat dolorem, & pepererat in corde ini-
 quitatem; in se abstracto percutiens trucidauit eum, pro-
 ciditque statim in terram de caballo, non tamen citò
 mortuus, sed victurus in hoc sæculo tempore exiguo, vt
 authorem mortis suæ detegeret, quia diuina clementia
 nolebat aliquem suspectum eius cede falso crimine incul-
 pari. Quo ergo iacente, in solo, semiuiuo, equus eius sine
 humano fessore rediit domum in qua solitus erat stare.
 Cumque iam supradicti mater pia adolescentis, vidisset
 equum cruentatum sanguine, intellexit quoque diuino
 instinctu illico filium ab eius patrino interfectum. Con-
 tinuò fit ingens luctus patre & matre filium lamentanti-
 bus gemens perstrepat omnis familia magnisque dolen-
 tium clamor surgit ad aethera. Tandem aliquando com-
 presso paululum plangentium tumultu pater cum familia
 virile carpit iter quærendi filium. Cumque præ noctis
 obscuritate nequirent peruenire quo corpusculum semi-
 necis iacebat adolescentis, ductu tandem equi quem is-
 dem equitauerat iuuenis, peruenerunt illo vbi eum penè
 iam mortuum reppererunt. In huius ergo scelerosi homi-
 cidæ factò primi fratricidæ Cain inuidiam aduerto, sicut
 enim Cain & Abel fratres dicuntur carnaliter, sic & isti
 fratres spiritualiter. Sicut etiam iustus Abel nihil mali
 vel verbi vel operis legitur egisse Cain fratri; ita nec san-
 ctus Gerulphus hic nil lesit suo spirituali patri. Cain ita-
 que inuidia peremptus est Abel; & huius inuidiosa mali-
 tia occidit Gerulphum innocentem. Inuidia enim diabo-
 li mors introiuit in orbem terrarum, quæ & de paradisi
 foelicitate eiecit prothoplastum, & Cain cum isto ho-
 micida extorris est coelesti beatitudine. Enimvero istius

carnificis iniquitas peior fore perspicitur, quia eius poenitentia non auditur, Cain verò poenitudo in Geneseos legitur libro. At istis ommissis persequar cætera.

Narrauit siquidem prout valuit sanctus martyr Gerulphus patri suo se à patrino neci traditum : simulque postulans vt corpusculum suum Truncinias Monasterium humandum ferri iuberet, ac pro suæ animæ redemptione allodium iuris sui sanctæ Mariæ altario traderet, atque caballum suum clericis ibidem Deo seruientibus daret. Cumque hæc verba moriens ederet munitus corpore Christi & sanguine relicta poena lachrymarum valle animam sanctam in manibus Angelorum efflauit, oransq; ascendit in æthera conuinctus sanctorum numerositate Martyrum, cum quibus fruitur celestium claritate virtutum, exultans & laudans Regem Angelorum, qui ei dignatus est concedere eorum gloriosam societatem. Discessit autem gloriosus Domini testis vndecimo Kalend. Octob.

Genitor itaque præfati martyris Gerulphi, ob cupiditatem vana labentis sæculi retinuit prædium, quod iusserat tradere sanctæ Mariæ, & filij sui venerandum corpusculum ad suum deuehi fecit domicilium, ibique in S. Radegundis basilica sepeliuit, vbi etiam Dei omnipotentis operante clementia, multi diuersa receperunt sanitarum remedia, qui cum fide integra & mente sincera eius expetierunt beneficia. Cæci lumen receperunt, surdi auditum, & muti loquelæ officium, claudi dæmoniaci quoque, optatam receperunt liberationem, & quicumque grauati variis infirmitatum incommodis, ibi oratum conuenientes recesserunt ablati doloribus incolumes. Candelæ namque persæpè sine materiali igne ibidem sunt illuminatæ, per quam causam vera lux Christus

osten.

ostendebat quod eum in lucidis mansionibus retineat repositum, & quod venerari palam oporteret à populo quem illuminatione cereorū clarificaret verus sol iustitię Christus. Ante igitur quam à præfule Pangario qui septimus ab Helisæo Episcopus exstitit, hæc mirabilia fuissent audita, inuidia cæcati diabolica, tres clerici ex sancti Confessoris Bauonis monasterio, & furore, debriati nimio euntes illo mansoleum corporis sanctissimi Martyris Christi, quod diuina & ineffabilis pietas ex defossa humo in sublime leuauerat, multo profundius quam antea fuerat terræ studuerunt reponere. O nefanda quid agis inuidia? Omne quod diligit Creator, præcipitare interis in ima: in motu ipsa laberis, & numquam ascendens quæ cunctis suades cadere. Tu enim nostris in paradyso parentibus prodicionis foueam parasti, tu & istis clericis suasisti abscondere thesaurum, quem patefacere volebant prouidentia Creatoris vniuersorum. Partnerunt quidem tuæ nequam suggestioni, parauerunt autem sibi confusionem perpetui opprobrij. Talis est ergo tua maligna promissio, quæ homines tibi parentes in lacum pertrahit infernalem, & in præsentem tribuit dolorem & verecundiam, sicut his infelicibus quorum nunc mentionem facio

Hoc vero tam innane flagitium non permisit rex supremus Iesus Christus manere inultum, nam vnus eorū oculum dexterum amisit quia noluit iustum videre gloriosum. Alius autem de equo ruens, coxa fracta ad domum cum magno dolore relatus est suam, quam inuidebat cum alijs Sanctum inuisere locum. Tertius eorum astantibus alijs & cernentibus omnia interiora corporis sui, in opprobrium suum emittens verecundus abcessit, quia sancti viri corpus cunctis aromatibus redo-

lens suauis, velut exterorum infeliciū hominum est, maui corpora putentia. Hoc omnino intuitu impudentes vti reor egerunt, ne sui senioris sancti scilicet Bauonis locus & honor decresceret ac sancti Gerulphi Martyris, cui vt amentes inuidebant gloria, crescendo indies augetur. Stulti etenim & tardi corde ad credendum non intelligebant quod ipsi duo vt omnes sancti nec inuidi nec discordes sint, cum Deo sint pro meritis iustis, qui est vera pax, & fecit vtramque vnum in charitate, copulati: qui viuunt cum eo in vnitae dilectionis sine fine eius potentes inestimabili claritate in coelis. Post multum itaque tempus, cum Dominus omnipotens qui de coelo respicit super filios hominum, vidit etiam benigne intuitu charissimum sibi Martyrem Gerulphum latenter in sepulchro iacere, & misericorditer volens tandem aliquando mortalibus pandere quanti apud se foret meriti huiusmodi indicij, patefecit. Diuina siquidem promulgatae clementia praefatus Christi Martyr Gerulphus, eiusdem loci, in visu noctis, Presbytero Lamberto apparuit multis vicibus, admonens vt eum ab illo leuaret loco in quo corpus eius humatum inhoneste fuerat a prauis hominibus suadente humano generis inimico, ac deferret ad iam dictum Truncinas monasterium, quo viuis se rogauit deferri ac sepeliri. Qui iussa vilipendens, diu multumque obedire distulit. Iterum autem iterumque admonitus a Sancto iamque non audens differre quin nuntiaret, suggestit humiliter didasculo suo, nomine Gonthero Sacerdoti, qualiter ei Sanctus dignatus sit apparere quidue preceperat agere de suo dignissimo corpore, & quod non semel aut bis verum multoties apparuerit paruitati suae. Gontherus vero Dei Sacerdos, gauisus oppido, super tali mirabili narratione

ne

ne gratiarum actiones retulit ex toto animo omnipotenti Domino. Et indicto suis parochianis ieiunio triduo monuit omnes vt misericordiam precarentur Creatoris omnium quo precepta sui Martyris valeret dignè ac rectè peragere.

Cum consilio igitur & benedictione sui Episcopi venerabilis Gerardi venit assumptis secum quam plurimis sacerdotibus & clericis turbaque promiscui sexus haud modica ad basilicam sanctæ Radegundis, quo vt dixi humanum fuerat sanctum corpus contra suam pro certo voluntatem, & inde pretiosum leuantes thesaurum, cum magna ceu dignum erat reuerentia, psallentes Dominumque laudantes ad Monasterium detulerunt Trunci-
nias, & in sanctæ Dei Genitricis Mariæ basilica venerabiliter condiderunt, cum ingenti triumpho gratias agentes & benedicentes Domino, qui ei dignatus est largiri talem tantumque Patronum. Sanctus etenim Gerulphus hunc viuens dilexit locum, ideoque patrem moriens flagitabat illo se deferri, cui sua cupiditas nocuit ne imple-
ret votum rogantis benigni filij. Vt reor autem nequaquam existit dignus, istud sanctum agere opus quod alio digniori seruabatur agendum. Pater ergo nimia cupiditate retinendi prædij distulit omnino opere implere quod rogatus est a pia prole: Presbyter verò gratanter perfecit, quod hortatus est a confratre. Pater utique vterque nequam carnalis scilicet & spiritualis: quia vnus eorum interemit, alter sepulturam tulit, quam inspirante Salvatore concupiuit. In eundem itaque locum vbi primum beatum quiescebat corpus, veniens quidam contractus membris omnibus præcipuoque pedibus, cum pro sanitate diu oraret omnipotentis misericordiam, & sancti eius Gerulphi omni cordis instantia precaretur
antido-

antidotum; diuina ei subuenit pietas & reddita est quam quæsiuit hospitas orante sancto Martyre. Sanctorum nempe Petri & Ioannis Apostolorum opus mirabile intueor in huius claudi recuperatione, qui ad Hierosolymitani ianuam templi multis diebus iacentem curauerunt & erexerunt claudum nonnullis intuentibus. Distantiam autem quandam in his duobus animaduerto contractis, quia ille ut Iudæus corporalem victus quærebat substantiam, iste ceu Christianus atque corporalem sed & membrorum rogabat restitutionem. Ille quippe pro ventris gulositate aduenientes inquietabat, iste non in sepulchro iacentem, sed cum Christo regnantem cum lachrymis exorabat. Adhuc etiam in his duobus aliquid altius intueri libet. Iudæi enim claudicatione suæ gentis populum prædicabat in Domini lege non rectè gradientem, neque firmo gressu eum sequi cupientem qui dixit: Ego sum via; qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ. Christiani verò contractio & claudicatio populū baptisate Christi renatum significatione, qui adhæsis sensibus corporis & animæ sæculi huius cupiditatibus voluit mentis auditu percipere: Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini. Claudii quoque sunt, qui Ecclesias Dei non frequentant, infirmos & in carcere positos non visitant, aliaque opera non rectis sed fictis gressibus agere segniter videntur. Iamque redeam ceptum profèqui opus.

Alio siquidem tempore quidam dæmoniacus ad præfati Gerulphi martyris memoriam, nomine Otfridus adueniens, Deo opitulante ac sancto Martyre interueniente maligno eiecto dæmone reuersus est domum de sua gaudens integra sanitate. Cùm ergo nobis diceretur dæmonium princeps, de quo ait Dominus: Venit

nit princeps huius mundi, & in me nihil suum inuenit, totisque nisibus corporis & animæ quæramus prius sanctissimi martyris Christi, & tunc cæterorum omnium Sanctorum propitia adminicula. Imitemur patientiæ eorum exempla, humilitatis charitatisque documenta, & sic cum Domini nostri Iesu Christi & sanctæ Mariæ auxilio valebimus ad eorum peruenire consortium. Hostis namque humani generis assiduâ rebellione contra filios Adæ pugnat. Maximeque in eos seuit quos aliquid boni agere cernit. Reuocare enim nititur omnes Christianos à Sanctorum patria & vitæ paradiso, ex qua nostros expulit parentes inuidiæ causa, Viriliter ergo agonizemus in huius vitæ stadio vt coronam incorruptam mereamur recipere à Domino. Quæramus totâ mentis intentione sancti martyris Gerulphi auxilium, & ipse nobis concedet suæ pietatis solamen quo resistere poterimus aduersarij suggestioni. His ita se habentibus quæ supersunt cum Dei ope prosequamur.

Alia itidem tempestate Presbyter quidã nomine Dietfridus magnâ vi febrium estuans in iam fati martyris Gerulphi confisus sanctitate venit ad memoriã cum magna cordis humilitate, orans lachrymosis precibus quo subueniret suâ misericordiã infirmitati suæ, tribueretq; medelã sanitatis quæsita quique aliis succurrebat se miserum dignaretur curare. Oranti autem visum est, vt de Sancti sepulchri puluere potionem factam hauriret credens sibi profuturam. Pulverem verò cum aqua miscens & hauriens febre ex integro amota sospes lætusque rediit domum. Multa quidem & alia signa quotidie fiunt ad Beati huius tumbam latenter, quæ humanæ rusticitati displicent, quia sunt homines velut irrationabilia animalia bruti cerent eum intellectu quem sub viri nomine quæ-

L

rebit

rebit Saluator à muliere Samaritana dicens : Voca virum tuum & veni, id est, adhibe intellectum tuum per quem intelligere valeas quæ tibi dico, solo namque intellectu discernimur à pecoribus brutis quæ minime queunt discernere quid sit bonum malumue. Sancti enim vt efficacius credantur, mira foris operantur. Stulti plane & fatui quidquid boni agere cernunt iustos, malunt nequiter corridere quàm humiliter laudare. Pharisaorum vtique imitantur male sanam doctrinam, qui Saluatoris iustissimam reuertes prudentiam garrulis reprehendebant interpretationibus suorum præceptorum decepti erroribus. Sancti verò & iusti nihil absque Dei ope faciunt, quia Christus sic ait discipulis suis : Sine me nihil potestis facere. Ergo si sine Deo nihil agunt electi, qui eorum mirabiles actus subsannant, Dominum profecto impudenter nimis inhonorant. Honoris itaque officia omnibus iuxta nostram possibilitatem Sanctis impendamus vt eorum assiduis interuentionibus æternum Regem propitium habere valeamus.

Ecce Patronum habentes venerabilem fratres charissimi diuum & sanctum Gerulphum martyrem dignis obsequiis & laudibus prosequamur, ne ambigemus de eius sanctitate, non claudicemus in eius seruitute, quàm vt experti sumus plurimi ab eo sanati sunt. Martyr est inclitus, & cum Angelis triumphat in cœlestibus. Cum Psalmista quoq; fari ex isto valemus, nimis honorati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum.

Contuendum etiam quod hic beatus Martyr sicut voluit & iussit translatus est ad Monasterium Truncinias oct. Idus Octob. die à multitudine honorabilium hominum laudantium ac benedictium Dominum in excelsis omni-

fis omnipotentem, cuius ineffabilis clementia concedere dignata est eis occultum & desiderabilem thesaurum sanctissimum Gerulphum martyrem insignem, quem in celesti regno amplectitur, glorificat Christus cum Patre Spirituque sancto, sancta Trinitas Deus, cui sit honor, virtus & potestas per immortalia sæculorum sæcula. Amen.

Incipit Aduentus S. Gerulphi.

Scripturi aduentum beati & gloriosi martyris Gerulphi ea quæ de passione eius egregiè digesta sunt præterimus, reliquia vero partim experta sed nedum publicata subteximus, atque in audientium fidelium sana relatione conferimus. In illo passionis suæ libello quæ illius erant temporis eloquitur passio. Hic aduentus eius a quæ voluet quæ huic congruunt festo. Ibi miraculorum series, & luctus exitus exequiarum: hic resonat in laudem Dei vox exultationis & salutis in tabernaculis iustorum. Ibi palme Dominicæ putationis victurus in gloria succiditur, hic Cedrus Lybani flore perhenni rutilans in domo Dei plantatur, Ibi Martyr noster & dulcis Dei amicus thesaurum bonæ conscientie quem gestabat in vase fictili in illo admirabili Martyrum calatho collocat; Hic ossa viuifica donec corruptinum hoc vestietur incorruptione & mortale hoc induet, immortalitatem virgini virginum commendat.

Sanè quidem in oratorio perpetuæ Mariæ Virginis aptantur suo loco reliquie pudici Martyris quia virginitati semper proxima est pudicitia, nec virginis lilio disconuenit Martyris rosa. Ipsa sanè Dei genitrix, ipsa etiam perpetua virgo, hunc pretiosum sui filij militem gaudet componi in ornamentum suæ Ecclesiæ, qui & ipsam emulatus

est virginitate & Dominum Iesum passione. Nam quod sane credendum est, in epitalamio virginum exultat cum virginibus, & in calatho Martyrum tripudiat cum Martyribus. De habitantibus Cedar, & de luto huius miseriæ translatus est ad gloriam Angelorum, factus est ibi filio hominis dulce reclinatorium, nobisque eius memoriam continuantibus fiduciale propitiatorium. Hic in laudem & honorem ipsius omnes pectoris nostri cordas extendimus, ibi post incerta huius vitæ studia ex suffragio huius Martyris gaudium & lætitiã expectamus. Tunc ipse nobis erit apud suũ Iudicẽ intercessio & fiducia: & quod minus nobis suppetit ad excusationẽ commissi nostri ex eius nobis redundabit virtute & gloriã. Nunc autẽ superest illud euoluere, quomodo sit in ea qua sepultus erat Ecclesia extumulatus, quomodo Truncinium translatus, quomodo inquam in Basilica S. Mariæ Virginis digna cum reuerentia exaltatus. Itaq; rei ordinem euoluemus.

Eã igitur tempestate quã breui sub tumulto latebat iste gloriosus Athleta Dei necesse erat ad salutem multorum hunc extumulari, quatenus in domo Dei suarũ virtutum adornamenta latius spargeret; & lumen Christianæ fidei copiosius accēderet. Nam de sepulchro eius plurimi fluxerunt curationum riui, & quantæ fuerit sanctitatis ex miraculis erit facillimum videri. Surdi & cæci, claudi quoq; & id genus male egrotantium certa ibidem meruerunt antidota, nec quisquam sui voti frustrabatur effectu, nisi quem imbecilla fides indignum fecit tanti Martyris gratia. Ipsa est euidentis iuratio corporum; spem plurimis adauxit de salute animarũ, quia sanè credendum est, eum veniam potuisse impetrare saluandis animabus, cuius virtus ubiq; clarebat, in curandis corporibus. Vnde vsq; in hodiernũ diẽ in villa, quam Merendrã nuncupat, tumu-

tumulus eiusdē Martyris non auro, non argento, non in-
quā pretiosis gemmis insignitur, aut lapidibus expolitis,
sed infirmorū baculis atq; repentium scabellis. Hæc sunt
pretiosa militis Christi insignia. Hæc eius sunt plena vir-
tutibus æraria, quæ neque fur effodere, nec corrumpere
poterit tinea. Itaq; in prædicta villa, in Ecclesia B. Rade-
gundis virginis cum aliquandiu pausarēt in Christo ossa
eiusdē Martyris, quidam Presbyter nomine Gontherus,
vir suo tempore bonæ conuersationis, & in vinea Dñi sa-
baoth assiduus, eandē Ecclesiā boni pastoris informabat
& studio, & ne in fugam vt mercenarius aliquando labe-
retur, obfirmato pectore se opposuit insidianti lupo. Sed
cum iam in area Domini fatigaretur, & sub pondere diei
& æstus manus eius grauarentur, incidit ei cogitatio à la-
bore quem ferre ipse non poterat, velle respirare, & aliū,
qui vberius in populo Dei fructificaret in eadem Eccle-
sia substituere. Durum erat sub pondere laboris quo quo-
tidie incuruabatur persistere, sed multo durius deposito
Ecclesiæ officio, ouile dominicum negligere, vnum suasit
necessitas, alterum vetuit charitas. Cumq; in vno eodē-
que pectore hinc necessitas illinc charitas conflictū mo-
ueret, ipseq; Gontherus incertus esset quid potissimum,
ageret tandem quendam Presbyterum nomine Lamber-
tum, tam sibi quam Ecclesiæ satis idoneum in eadem Ec-
clesia fecit sibi esse vicariū. Tum idem Lambertus Eccle-
siæ populiq; sollicitus seipsum primitus quasi in speculo
cepit circumspicere suorū actuum deformitatē pura con-
scientia reprehēdere nihil in iis quod nō corrigeret negli-
gere. Postremo seipsum in exēplar sanctæ conuersationis
proponere. Deinde gregē sibi cōmissum piā sollicitudine
circūire, singulorū opera explorare bonos ad meliora, ma-
los ad veniā atq; correctionē sancta admonitione incitare.

Cumque huiusmodi studio quotidie floreret, nec vel puncto temporis sibi ipsi parceret tandem eo in soporem soluto astitit quiescenti ei beatus Dei martyr Gerulphus totus conspicuus & qui homo putari non posset, sed Angelus. Quem ille amica visione est diu intuitus, & nescio quid extra humanam habitudinem in eo admiratus, in extasi totus rapitur, & vix in eo remanet spiritus. Intuetur tamen in reuerberata oculorum acie hominem angelicum eiusque captus pulchritudine sui; oblitus, nihil cogitare poterat praeter ipsum. Cumque eius claritate exalturari non potest & imperfectum suum desleret in hoc perfecto milite Christi tandem spiritum recollegit; dulciaque cum eo miscens colloquia sic effari cepit: Tu quis es mi Domine? quod tu tantus ad tam humilem venisti, sanctus ad peccatorem, Angelus ad hominem. Tu iam in angelicam translatus naturam nihil habes hominis; ego in hac valle lachrymarum sarcina corporis pergrauatus modicum quid differo a bestiis; quis tu, aut vnde vel cur venis, tuum est mihi subintimare, meum vero erit tui memoriam in omni circa regionem facundo ore magnificare. Tum Beatus ille Dei Martyr, ut erat mitissimi peccatoris blandum praetendens sui vultus habitum, Lamberto dulciter arridet, deinde ne concepto timore turbetur ipsum intrepidum esse iubet. Causam postmodum suae praesentiae nomenque suum indicat; ipsumque ad transferendas sui corporis Reliquias hortatur & obsecrat. Imperat se Truncinium esse ad Basilicam beatae Mariae Virginis, utpote ad oratorium quod Dominus Iesus praordinavit in honorem & gloriam suae piissimae Matris, & requiem & laudem dulcissimi sui Martyris. Recedente visione Lambertus lecto excutitur, secum visa recolligit, stupet in singulis, miratur ad omnia
certae

certæ rei fidem adhibet, occultare tamen hæc omnia disponit.

Postera verum nocte beatus Gerulphus in ea qua prius forma dormienti affuit, eumque de priori negotio vt ante commonuit. At ille humana formidans indicia, infirmæque hominum credulitati confidens cepit visionem tegere quam publicare debuerat, atque inter spem & metum quid ageret dubius secum mente pugnabat, cum interim tertia itidem nocte B. Gerulphus solito seuerior, & quasdam vultu minas protendens suo Lamberto se oratum exhibens, minis carpit, arguit negligentia, ipsumque ad sui corporis eleuationem cogere potius cepit quam petere. Nec mora, Presbyter euigilat, trinæque visioni congratulans de reliquo titubat. Noctes perinde atque dies continuat orationibus instat vigiliis ieiunio se cruciat, & quo potissimum hæc res tractetur à Domino consilium lachrymis flagitat.

Dum sic assiduis suspiriis sollicitat viuentem in sæcula, adest de repente familiaris suus noster Martyr, Dei amicus sanctissimus Gerulphus, eumque pacato vultu, lætisque oculis intuitus, bene, inquit, bene cepisti mi frater Lamberte, sed iam ceptum de mea eleuatione negotium ad vsque finem honestum persequere. De suffragio Dei noli hæsitare, neque superstitosam vulgi loquacitatem necesse est metuere, quia consilium Dei prope-dire non poterunt filij diffidentia. Aderit tibi & verè aderit ille qui non fallitur filius virginis plenamque adhibebit operam vt de sub luto egeratur corpus sui Martyris. Sunt etiam super hac re eorum iucunda consilia, quorum pura deuotione Deus sua de me exsequetur opera. Tali demum admonitione Lambertus animatus, cum recessisset visio omni timore perturbato Gontherum

therum

therum suum cuius vicem agebat, nihil cunctatus aggreditur, trahit seorsum, ducit in secretorium ei que visionem de hoc Christi Martyre, prout quater acta est Deo teste eloquitur.

Gontherus hac nouitate attonitus intrat secretum mentis suæ cubiculum, oratq; super hæc Dei magnalia Patrem suum coelestem fusisque in laudem Dei precum singulis postquam orationem terminat, disponit circumfluam cleri plebi que consulere multitudinem, quorum prudenti ediscat consilio quid potissimum sit agendum de hoc abscondito Dei thesauro. Capta deinde temporis oportunitate, & collecta quasi ad circi spectaculum totâ penitus regione, ipse Gontherus medium item que altiore locum occupat cunctis stupentibus. Primò indicit silentium, deinde de Martyre suo abunde disputat. Inducit sanè Martyris passionem, enodat diuersa curationum genera, & quæ ab introeunte æuo vsque ad capitis truncationem Sanctus Dei egerat, ea omnia multitudini collecta recitat. Deinde processurus ad certissimas de Martyre Dei visiones, prædictum Lambertum sani testimonij virum, & qui omnem rei ordinem visu teste cognouerat; in publico ad testimonium suæ narrationis collocat, & quia in ore duorum vel trium omne stabit verbum: Gontherus B. Martyris visionem quater actam enarrat sub testimonio Lamberti, ipse que Lambertus eam corroborat certâ autoritate fidei suæ. Protinus vt id moris est, soluti silentio omnis illa multitudo in voces tumultuat sonitu que plebeo in laudem Dei æther concrepat. Videres quosdam altius gemere, alios in iubilum sanctæ exultationis se attollere, plures autem contuso pugnibus pectore, & poplite in terram flexo, nescio quas Deo dulces Odas pulueri immurmurare. Ita prætermisso modicum spatium Gontherus narrandi ordinem
reite-

reiterat, & velut camino oleum adiicias, anhelantem ad Deum populum exhortatione mirabili inflammat. Monet omnes ad eleuationem Martyris vnanimis fore seque ipsum non defuturum nec pigrum spondet pura mentis deuotione.

Testatur præter assensum omnium se nihil velle præsumere, sibiq; vtilissimum videri omnes in vnam eandemq; sententiam conuenire, pariq; consilio, sanum negotium esse incipiendum atque remotis omnibus constanti animo Martyrem Dei extumulandum. Postremo nulli licitum est ad has Reliquias, nisi castigato corpore peraccedere, ideoq; omnibus sanum aliquos ante dies ieiunio continuare. Itaque triduanum multitudini indicit ieiunium terminatoq; sermone soluit conuentum.

Eo tempore Carolus Rex Francorum annum regni sui agebat septendecimum, Balduinus cognomento Caluus trigessimū sextū ac regnauerat annis in Comitatu Flandriarum; Eirardus quoque Nouiomis sub Christo auctore rexit Pontificium. Huius Eirardi erat studium de incremento Ecclesiæ sollicitari, Dominiq; vestigia in mandatis eius totā animi deliberatione velle imitari. Remouebat de Ecclesia illas de cantico vulpeculas, quæ demoliebantur vineas Domini, sciens conuentionem Christo non esse cum Belial; nec partem fideli cum infideli.

Gaudebat sanè Ecclesias insignari Reliquiis Sanctorum, quæ aduersus hæreticas prauitates sane fidei sunt in testimonium, quia ex miraculis Sanctorum solidatur fides Christianorum. Huic verò religioso suggestum est de eleuatione B. Gerulphi martyris, atque ad hoc officium eum esse vnanimem postulabat deuotio cleri & plebis. Assensit pater ille supplicantibus, clerumq; inuitabat secum cum personis laicalibus. Conuenerunt pari cum festinatione,

M

nec

nec dissimili voto plurimi magis autem ob reuerentiam Martyris nostri quàm ob imperium sui Episcopi. His ita in viam ordinatis, Episcopus iter arripiens longa viarum per dispendia ad vsque prædictam Merendram peruenit, collectumque sibi in obuiam vulgus ad effodendum Dei Martyrem commouit. Cereæ interim deducuntur vigineis manibus luminaria: spargunt præcul odorem imposita igni timiamata, aptantur munda ossibus sacris receptacula. Data tandem licentia Episcopi, viri focinæque ad sepulchrum certatim proruunt terramque alij ferramentorum vtensilibus, alij manum vnguibus egerunt queruntque sub puluere, qui fulgebat in aethere. Cepit iam illud mundissimum frumenti granum videri quod effossum exuberabat miraculo multiplici. Remota vulgi sollicitudine, Episcopus viuifica ossa elemento benedictæ aquæ aspergere properauit, eaque, vt moris est, thurificata mundo linteamine obuoluit.

Instabat iam tempus quo Truncinium cum hoc electo Christi Martyre & milite tenderetur, verum omnis vicinia ingemuit plurimum quia tali Patrono priuaretur. Accurrebant tamen luctuosi hi humeros, illi dexteras subiicientes miserumque se clamitabat, quem à tam nobili pondere aut senium retraxit aut carnis imbecillitas. Nedum viciniam ad quam festinabatur attigerant; cum ecce à Creatore perpetuæ Mariæ Virginis cum cereis & dominicis vexillis palliata canonicorum erupit processio, susceptumque in humeros Martyrem extulerunt cum spiritali cantico. Tali cum tripudio illud nobile ingressi oratorium Merendrem suum dolorem sibi mutabant in gaudium, locabant loco haud obscuro hunc Christi Martyrem expositum lapidem scilicet in ornamento supernæ Ierusalem, vbi apud Regem suum quem in decore suo mundis aspecti-

aspectibus intuetur, nobis se præstat intercessorem.

Procedebant sane ibi de thesauris Dei gloriosa miracula quia campanæ in aduentu S. Gerulphi absque humano impulsu puriori præter solitum sonitu feriebant aëra, ce- reique ante altare S. Mariæ non admoto flammaram incendio, sed solo Dei nutu procul sua spargebant lumina.

Adductus est interim quidam energuminus, ac cuius ore sædus inhabitator verba rotabat horribilia, quem vndique vinctum ferrea cohibere vix poterat catena. Astabat miserandi hominis collecta in fletum consanguinitas, & in huius miseri miseriam cum magno eiulatu S. Gerulphi inclamabat Reliquias. Cumque possessus ille patulo ore totus excederet, & fronte rugata, atque minacibus oculis sædas gesticulationes moueret, quidam de adstantibus Canonicis os vnum de iis sacris Reliquiis arripuit, quo aquis intincto dependentes de eodem osse stillas in os patulum debachantis iniecit. Dæmon S. Gerulphi non passus meritum, sæda vt solet relinquens vestigia exiit illud familiare sibi subsellium, eoque fugato arreptitius ille recepit seipsum. Succedant igitur gaudiis gaudia, applicantur miraculis miracula, repletur & laude & iubilo tota Ecclesia. Reducunt illi quem dementem adduxerant sospitati redditum. Canonici verò Martyrem suum exaltant in eadem Ecclesia pro speculo sanctarum virtutum. Dicat igitur: Dicat Martyr noster S. Gerulphus: Hæc requies mea in sæculum sæculi; hîc habitabo quomodo elegi eam. Hæc acta sunt octauo Idus Octobris anno scilicet nongentesimo quinto decimo Dominicæ Incarnationis.

Anno millesimo octogesimo octauo Incarnationis Domini occidentale opus Trunciniensis Ecclesiæ dissoluitur tempore Gedezonis Præpositi, ipsius etiam simulque

Canonicorum ac laicorum consilio, vt in maiore elegancia fundaretur, quod antiquis temporibus à paganis constructum fuerat, & eiecto Idolo, atque erecto vexillo sanctæ Crucis à S. Amando in honorem beatissimæ Matris Domini Mariæ consecratum erat. Vnde clerus cum populo ipsius Cœnobij scrinium cum corpore S. Gerulphi martyris per singulas Flandriæ Parochias deportare sapienter decreuit, vt quæ minus ex rebus suis possent explere, ex piis aliorum largitionibus copiosius Ecclesiam restaurarent, igitur cum hymnis & laudibus deuotissimè ad honorem Dei huiusque Martyris decantatis, gloriose egressi digniores loci & in religione commendabiles Ecclesiæ personas secum prouide duxerunt, & sic præcedentes atque verbum vitæ populo communicantes magnam Ecclesiæ substantiam fideliter coadseruauerunt. Quis enim auditis huius pretiosissimi Sancti magnalibus viscera pietatis erga eius fideles nedum petentes licet auarissimus nõ largiter aperiret? Vel quis per bonos dispensatores ministrorum Dei exempla vitæ eius doctus vias erroris quas sine Deo auctore quisque infortunatus sibi inuenit citissimè desereret? Illi enim erant serui patrisfamilias & dispensatores Domini mensuram tritici fideliter erogantes quomodo ab ipso acceperant. Vnde Apostolus scribit, dicens: Vnicuique sicut Deus diuitit mensuram fidei. Nam quicumque spiritale triticum sanctæ eruditionis recte minus doctis dispensauerit fidei sacramentum & sanctæ operationis consilium pectoribus eorum sæpissimè inserit. Ergo magna pars eorum cum per Dei famulos verbum veritatis audirent & vitam sancti martyris Gerulphi commendabilem in armariolo sui pectoris sæpius reuoluerent à peccatorum via fortiter desistunt, studentes grex fieri boni Pastoris & familia sui Redemptoris. Scriptum est

est enim pastorem bonum animam suam posuisse pro suarum ouium redemptione. Nam postquam Spiritus sanctus per verba prædicantium rubiginem vitiorum in mentibus eorum ardentè consumpserat & amorem sui firmiter infixerat, omnia quæ ab eis quærebantur dare non recusabant, sed vltro etiam non quæsita ministris S. Gerulphi per aternæ beatitudinis remunerationem abunde offerebant. Quo fit cum sermo Doctorum quem Spiritus sanctus intus & extra emissum disponit corda audientium pungat & vitia extirpet, & ardorem sui inflammet, rectè populus sanctâ prædicatione ab errore conuersus iustis actionibus gaudet constanter insudare. Quo circa Dei sanctique Gerulphi familia donis pietatis valdè ditata in Parochia Suinergem, vt pernoctaretur gratulanter peruenit, & sibi à custode vt solet fieri cum Reliquiis introitum Ecclesiæ suppliciter quæsivit. Ille autem custos nescio vnde iratus vel cuius consilio deprauatus petitionibus eorum superbè respondit coniurans ac detestans illis cum S. Gerulpho nunquam patere ingressum. Quo dicto indignans eos vltè audire rapido cursu se illis subtrahit, & ianuas templi propagulis oppositis & ferreis seris ne incederent obstruxit. Deinde cum scrinia S. Gerulphi ad ostium exclusa staret, magna virorum ac mulierum multitudo concurrens, vndique affluxit, illumque exclusum conquerens in humeris altè sustinuit. Paulò post puella contracta reptando cum scabellis aduenit, quæ super scriniam deuotè ponebatur vnaque cum populo Dominum S. Gerulphum sibi sanitatem cum viu membrorum recepit & recta incedens Deum qui suum Martyrem in conspectu populi tanto miraculo declarauerat, multis Te Deum laudamus concinentibus magnificauit.

Igitur custos ille videns hoc miraculum quod fiebat

M 3

per

per beatum martyrem Gerulphum poenitentia conductus, de animi sui duritia Dominum cum aliis constanter benedixit, Ecclesiam concito referendo, sanctum Gerulphum cum familia intromisit. Nec munera pietatis parca manu Deo in memoria sanctissimi martyris Gerulphi conferebant, sed quaecumque contradere poterant, ad scriniam eius exultantes offerebant. Hic quoque extat illud dictum Iesu filij Sirach: completum in omni dato hylarem fac vultum tuum & exultatione sanctifica. Quod ille nobis quoque praestare dignetur, qui viuit & regnat Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

G E O R G I V S I V S T V S

Bierflieti.

5. Aug. **A**Nno millesimo ducentesimo nonagesimo octavo obiit Georgius Iustus mercator panni linei, cuius memoria in benedictione est, sepultus in Ecclesia Bierflietensi. Ita Molanus in natalibus hac die, & ex eo Miræus in fastis. Est autem Bierflietum opidum Flandriae undique nunc mari cinctum, olim piscium salitione famosum.

G E R A R D V S A B B A S

In Blandinio.

3. Oct. **G**ERARDVS apud Stablecellas Lomæensis territorij vicum Patre Stantio ex prosapia Haganonis Austratorum Ducis matre Plectrude Stephani Tungrorum Episcopi sorore procreatus est. Is tanta in rebus agendis præditus erat prudentia, vt Comes Namurcensis Berengarius

garius ipsi difficiliora quæque magisque arcana committeret. Cum autem die quodam idem Comes venatum cum suis iuisset, sanctumque virum secum duxisset, Gerardus spiritualia corporalibus anteponebat, propinquam Bronij adiit Ecclesiam (quod prædium cum adiacentibus ad ipsum hæreditario iure deuolutum erat) ut ibidem diuinis mysterijs interesset. Dum vero Sacerdos qui illa perageret exspectatur, cælesti visione monetur, eo in loco oratorium construere, quo exstructo & copiosis prædiorum redditibus dotato, ibidem clericorum sodalitatem instituit. Post valedicens mundo & Comiti monasticam induit vestem, extra Parisios in S. Dionysij monasterio, vbi instar quinquennus pueri primæ solidæ pietatis clementia didicit, & paulatim Presbyterij gradum adigit, nono à conuersione sua anno. Exinde vir sanctus sacra Eugenij Toletani Archiepiscopi pignora, pro Broniensis ecclesia, ab Abbate S. Dionysij obtinuit. Tum statim adsumptis secum aliquot suæ professionis monachis, Bronium repetijt, & ibidem pro clericis monachos substituit. Denique postquam Pater & Abbas octodecim monasteriorum fuisset, & in eis peruigili curâ omnia administrasset; ad Broniensis monasterium se recepit ibique anno 958. foeliciter in Domino quieuit. Sic ferè legitur in officijs proprijs Ecclesiæ Cathedralis Namurcensis: cui Episcopatus annexa est dignitas Abbatialis Broniensis. Inter Monasteria quæ S. Gerardus rexit & reformauit fuerunt ista, Blandiniense, Bauonicum, Bertiniense, Gissenianum, Marchianense & alia Belgica. Stephani Papæ diploma, quo Broniensis monasterij fundationem confirmauit existat in Originibus nostris Benedictini, inquit Miræus, amplissimas viri laudes apud Locrum, Meyerum & alios vide.

Vita

*Vita Gerardi Cellensis primi Abbatis in Blandinio
post expulsos Canonicos.*

Vir Domini Gerardus Namurci ingenuis, atque orthodoxis parentibus apud Stablecellas Lomacensis Territorij vicum ortus est. Pater Stantius nomen habuit, ex Illustrissima Austrasiorum domo, matri Plectrudis nomen erat, quæ & soror fuerat Domini Stephani Leodiensis Episcopi, temporibus Otthonis primi, Germanorum Imperatoris, & Berengarij Namurcensis Comitis, diuinâ clementia. Hæc pueri directrix, omnibus illum amabilem fecit monuitque non lasciuiet, non voluptuaretur, talibus ornamentis iuuentam mirum in modum decorauit, in templo assiduus, ibique verba vitæ quæ audis audiebat tenaci memoriæ ruminanda commendauit. Atque hac vitæ formula cum totum se Christi addixisset famulatui, tam diuinam sibi beneuolentiam conciliauit, quod etiam in hominum influebat affectus, itaque Berengarius Comes diuinum in iuvene cernens affectum sibi eum studebat deuincere. Ornauit illum militiæ titulo, factusque illi ex hoc magis cognitus, familiarius eum cepit diligere, ita vt nihil præter eius consilium ageret, valebat enim tam virtute animi, quam consilio, fidelis erat in commisso, in sermone verax, alloquio dulcis, consuetudine mansuetus, iustus in iudicio, in auxilio strenuus, nec mirum cum tegeretur spiritualibus armis, vtpote fidei armatura, lorica iustitiæ, præcinctus gladio diuini verbi, quibus armis validissimè spirituales expugnabat nequitas, frugalis vsque ad miraculum, erat mirè benignus circa suos, Christiana in eo charitas, patientia multa, atque humilitas ceterarum

rarum virtutum custos singularis, in pauperes miseratione nulli secundus, atq; uti vir apostolicus, omnibus omnia factus est, sensit Comes Berengarius suæ domui, atque patriæ domini benedictionem per illum adesse, tantaq; benevolentia illi est affectus, ut sola illius absentia malum sibi iamiam imminere iudicaret, quodam ergo tempore quum & Gerardum secum Comes duxisset ad venandû, & ea peracta domum reuerteretur, cum suis, corporis reficiendi gratia, Gerardus alio diuertit adhuc ieiunus in facellum, nempe non longè positum Bronium dictum, quod illi à maioribus iure hæreditario obuenerat cum circumiacentibus prædiis, ex fundatione scilicet & consecratione Lamberti Tungrensis Episcopi, exspectabat ibidem Sacerdotem qui diuina celebraret, interim orationi, & diuinæ contemplationi deditus, verum dum ille frustra expectatur, Gerardum sopor opprimit diuinus, viditque duos Petrum & Paulum sibi assistentes, quorum prior visus est illum circumquaque ducere intus facellum & foras, cumque ab Apostolo inquireret causam seriosæ deambulationis, huic loco, inquit, decreui esse Patronus, socium mihi sumpsi filiolum meum Eugenium martyrem, hoc ergo iam ruiturum ædificium dirue, nonnunquam construe, ad eam amplitudinem commoditatemque quam tibi iam præscripsi, visusque est illi cuncta particulatim ostēdisse, ad sese rediens Gerardus mirabatur visionem, ac gaudens breui ad extremum punctum expleuit mandatum Apostolicum anno Dominicæ Incarnationis non-gentesimo duodecimo, instituens Canonicos regulares, quos etiam dotauit prædiorum suorum, atque terrarum pronentibus, quantum sufficeret Deo seruituris. Cumque ergo seruus Christi Gerardus pio affectu fecisset satis per templi erectionem, ministrorum Dei erectionem reliquit,

N

liquit,

liquit, vt curaret in eum locum transferre corpus Eugenij martyris. Diuinâ igitur dispositione Comiti Berengario obuenerunt negotia quædam in Francia, quibus obeundis cum neminem noscet magis idoneum Gerardo rem omnem illi committit, agit ille fideliter quæ acceperat, & dum moratur Parisiis cum electis sociis, adiit venerandum templum Diui Dionysij, sociorumque eius in Francia, in quo & nouerat quiescere desideratum beati Eugenij martyris corpus, orat, lachrymas fundit, interpellat Sanctorum patrocinia, vt foeliciter possit illi succedere, quod tantoperè desiderabat, manifestat religiosi cordis secreta, & obnixè precatur, sibi conferant beati Martyris corpus, aiunt facile sese illi assensuros, vbi sui instituti ac Religionis regulam acceptaret, ille verò cui olim hic mundus grauis fuerat, assensit sumptoque habitu beati Benedicti ordinationem professus, per omnium humilitatem, obedientiam & patientiam probatus mirum in modum profecit, deditque eidem Monasterio redditus ac terras, quæ amplissimè ex paterna hæreditate in Lotharingia possidebat, factus itaque Monachus, omnium sibi deuinciebat animos, vt magis feruens esset in diuinis laudibus, ab ipsis elementis (erat enim expers litterarum) se dedit litterarum studiis, in quo studio ita profecit, vt breui tempore, non tantum litteris, sed & diuinis eloquiis videretur ab ineunte ætate perfusus, Monachi itaque tantam in iuvene gratiam cernentes petierunt (etsi reniteretur) suscipere sacros ordines, quem etiam, etsi ordinatione nouissimum, ob animi virtutes, atque consilia assumpsere inter primos, nihil agentes non habito eius consilio. Occasionem itaque nactus Gerardus acquirendi corporis beati martyris Eugenij, quod in eo loco
(vt

(vt diximus) quiescebat, narrat fratribus propositum, addit iussum apostolicum, rogat, precatur, & pro Bronienfi Monasterio impetrat sanctum corpus. Postremò valedicens fratribus abscedit clanculum ob incolarum metum, prosperè peruenit ad municipium in pago Lomacensi nomine Cuminum; Patrum suamque hæreditatem reliquit. Itaque preciosum thesaurum dum reuerteretur ex Lomaco sub custodia duorum fratrum, quorum fratrum cum dudum experta fides, reuertitur Bronium, parat regressum, fit populi concursus cum iubilo & hymnis, Martyris corpus concomitantis; accessit Adheliuseius loci Archidiaconus cum clero è Cœnobio sancti Foillani, perueniunt Bronium, ibique collocant Martyris corpus ipso die Eugenij 18° die Augusti agentes solemnem diem. Actâ verò, cunctorum gaudio, solemnitate redeunt quisque ad propria, vir autem Dei Gerardus, per omnia maximè prouidus Bronij prius à se ordinatis clericis, Monachos Ordinis Benedicti substituit, quibus cum aliquandiu præfuisset, irruentisq̄ue populi molestias agerrimè ferret, nec tamen abeundi daretur occasio, prioribus substitutis cellulam sibi elegit non longè à templo, in qua vacaret diuinæ contemplationi & assiduae orationi, quâ vitæ continentia quouo spiritus feruore succensus seipsum quotidie Domino holocaustum obtulerit non facile credideris, Angelum potius dixisses quam hominem, proximorum necessitatibus, datâ occasione nihilominus deditissimus. Duci Lotharingiæ nocte in somno apparuit beatus Gisleus (qui requiescit in pago Vrsidunum nomine Hannoniensis territorij) admonens eum reformationis cleri Monasterij Vrsidongicellensis, apud quos pænè cum religione virtus perierat, hoc addens quod neminem

eius temporis nouerat magis idoneum eius rei curatorem Gerardo, qui auctoritatem ageret iuxta Bronienſe Monafterium. Curat Dux diligenter quæ uiderat teſtesque uisionis ſecum aſſumpſit, Trettonem Episcopum Cameracenſem, & Raginerium Comitem Hannoienſem, euocatur Gerardus, magniſque precibus vix tandem educitur non ſine graui ſuorum dolore, Urfidongi igitur Abbas factus breui tempore dictum locum in melius reformauit, reddiditque eidem loco ablatum corpus antedicti Giſleni, qualis autem quantumque eſſet apud Dominum, prodiderunt miracula: Mulier quædã ex uilla Buxutum nomine orbata luminibus, cùm intereſſet ſacris myſteriis, quæ offerebat Gerardus, & attentius Dominum precaretur rogabat quendam, ut daret ſibi eam aquam, quã lauaffet manus ſuas ſeruus Chriſti Gerardus poſt communionem Dominici corporis, quã acceptã, lauat oculos, & ſtatim Dei beneficentia, ac uiri Dei fide, lumen illi reſtitutum eſt. Comes Flandriæ Arnulphus eodem interceſſore à grauiffimo calculi dolore liberatus eſt, cùm lumen non ſub modio ſed ſuper candelabrum poſitum omnibus luceret, præfecit antedictus Comes Gerardum, quotquot ſub illo erant, Abbatiis, ut eas ad priſtinam religionem reduceret, Is ergo, huiusmodi onere honoratus anno 940. retulit corpora ſanctorum Bauonis & Phairildis, ac aliorum ab Eccleſia noui caſtelli ad Cœnobium Gandenſe, cum ingenti lætitia, & populi comitatu quodque Cœnobium ipſe poſtmodum reædificauit, aggregatoque ibi ſanctorum Monachorum catu, Comes Arnulphus qui illa Monafteria uel erexerat, uel in melius reformauerat, quantum neceſſe erat honorabat, decorabat, & dotabat, inter alia Blandinienſe Monafterium Gandai, quod dudum B. Amandus conſtruxerat pænè col-
lapſum

lapsū per beatū virū Gerardū hunc Cellensē
Abbatē reformauit, & à regulari, ad monasticā vitā
normā reuocauit, donans illud amplis possessionibus, vt
vulgo reparator Monasterij esset dictus, qui ægerrimè fe-
rentes suam eiectionem; quod nec virtute, nec dolo,
valebant apertissimā irruptione tentabant, assumptis e-
nim suæ factionis ministris, quodam tempore irrumpunt
armati Ecclesiam, vt eum ante altare occiderent, ille con-
stantissime it obuiam, eosque blandè affatus leuiter cor-
ripuit, stupebant vbi illum aspexissent, diuinum quip-
piam in illo considerantes, & procidentes in terram ve-
niam rogant, ille clementissimè ignoscit, exhortatus vt
quemadmodum impedimentum præstiterant eius Eccle-
siæ reformationi iis conatibus adessent restitutione, trans-
tulit quoque corpora Sanctorum Wandregisili, Ansber-
ti, atque Wulfranni à Bononia vbi exulabant, ad propria
loca vbi requieuerant, brachium etiam dicti Wandregi-
sili, cum aliis beati Petri Apostoli Reliquiis dedit Bronij
Monasterio, precibus quoque Comitis Arnulphi susce-
pit curam pastoralem Coenobij Diui Bertini anno 944.
in quo religio à quadraginta annis cæperat diminui, ac
labefactari, quem dictus Arnulphus curauit consecrari ab
Episcopo Morinorum Wicfrido in Abbatem xxiv. curam
gerendæ Monasterij rerum temporalium, ne à proposito
diuerterentur corda Monachorum, summo itaque prou-
dentia adiutore Arnulpho Comite, breui tempore di-
ctum Monasterium pristinæ religioni restituit triennio
elapso Blandinium rediit, substituens euratorem apud
sanctum Bertinum Agilonem Monachum Tillensē,
dedit illi adiutorem ex Blandiniensibus Monachis Wo-
marum, post mortem Agilonis resignauit Abbatialem
dignitatem commendatione Comitis nepoti suo Widoni,

Abbati xxv. Is cum esset ob iuuentutem in tali dignitate liberior, elapso triennium reuocatur ad monasterium sancti Bauonis Gandau, substituiturque Hildebrandus nepos Arnulphi Comitis Abbas xxvj. à domino Wicfrido Morinensis Episcopo consecratus, anno Domini d. cccc. li. qui sic præfuit vt esset omnibus virtutis exemplar, post annos quatuor missus est ad reparandum S. Vedasti cœnobium non sinè mœrore suorum. Suffectus in eius locum (quod non valeret vtrique intendere) Regmoldus eiusdem monasterij diui Bertini monachus, anno 954. & consecratus Abbas 27. ab antedicto Wicfrido Episcopo. Beatus itaque Gerardus, cum octo annis Blandinio præfuisset anno 954. resignauit, instituens Womarum eidem monasterio Abbatem, qui perinde Comite Arnulpho benedictione suscepit Rodolphi Nouiomensis Episcopi, cumque rectè cuncta curasset Gerardus moratus est aliquandiu apud dictum Comitem consolationis gratia. Cui rursus Comes commisit singulas terræ suæ Abbantias Ordinis diui Benedicti numero decem & octo, vt reformaret deformatas, & religiosas in officio detineret. Quanta diligentia, quæue solitudine hæc curauit non facile est dicere, cunctis beneuolentia sibi deuinciebat, & vt omnes lucrifaceret, discurrebat per habitacula singulorum, ad amorem supernæ patriæ excitans audientium corda, Ex diuersis mundi partibus confluebant ad eum Monachi, vidisses ad huius sancti viri pudicos flosculos pendere ex diuersis aluearibus apes, vt inde fauis arenibus possent instillare nectar rosis melliflui. Bronium reuersus, etsi senuerat, proponit ire Romam, vt suæ institutionis Monasterio impetraret confirmationem, & inhabitantibus fratribus, rebusque illorum libertatem, quod facile obtinuit. Cumque rediisset

fer

set Roma, & sciret iam imminere extremum vitæ suæ diem, voluit inuisere Coenobia Fratrum degentium sub suo regimine, seseque exuere humano onere, substituendo cuilibet Monasterio suo nomine procuratorem, omnibus tandem ritè, & ex voto peractis, rediit ad dilectam pauperiem Monasterij Broniensis, cum & ibidem cuncta debito ordine, ac multa prudentia constituisset, fratrumq; pectora diuinis monitionibus, & eloquiis irrigasset, cepit indies grauescere corporis imbecillitate, & perpendens iam sibi adesse vitæ terminum communiuit se Dominici corporis & sanguinis perceptione, iussitque pulsari campanam, & conuocatis Fratribus, illâ sonante, Deo reddidit spiritum, anno nongentesimo quinto, quagesimo nono, feriâ secundâ, tertiâ die Octobris.

GUTHAGONVS

Rex Scotia.

FVit Regis Scotiæ filius, & pro Christo peregrinus, Oostkerckæ burgo Flandriæ, in pace quieuit, ibi-^{3. Julij.} dem cum Gillone socio sepultus. Guthagoni corpus Geraldus Tornacensis Episcopus anno 1159. è terra leuauit & in feretrum transtulit, Aldenburgenfi Dunensi, & Quercetano Abbatibus præsentibus. Vide Meyerum anno 1062. 1065. & 1440. Plura vide apud Molanum.

GERVE

GERVINVS ABBAS

Aldenburgi.

27. Apr. **A**bbas secundus Aldenburgenſis in Flandria fuit, Romanam & alia ſancta loca inuiſit, annis quadraginta à carnibus abſtinuit. Abbat alii demum dignitate abdicata in Waſiam ad ſyluam Coſfort ſeceſſit, vbi ædificato ſacello anno 1117. viuere deſijt. Vitam eius ſcripſit Hariulphus in Abbatiali regimine ſucceſſor. Fuit natione Flandrenſis bis Ieroſolymam ex ardore fidei adiit. Vixit in monaſterio S. Winnoci, vbi ad Presbyteri gradum ſub Teruanenſis Epifcopo aſcendit. Implorauit etiam ſancti Nicolai opem, cum eum negotiatores Barum tranſtulerant. Abbatialis curæ benedictionem Gandauim accepit à Lamberto Tornacenſi Epifcopo. Dæmoniacos & Lunaticos ſæpe ſanauit. In prophetia clarus erat, munera potentum, qui iniquitate præualebant, accipi non ſinebat. Ita Molanus ex eodem Hariulpho, & libro obitum Eccleſiæ Aldenburgenſis.

GVDWALVS EPISCCVS

In Monte Blandinio iuxta Gandauum.

6. Iunij. **I**n Blandinio ſancti Gudwali Archiepiſcopi & Confefſoris. Qui in Britannia Archiepiſcopus fuit, ſed relicto Epifcopatu ſeceſſit in monaſterium ſuæ diœceſis, vbi ad centum octoginta octo diſcipulos collegit, cumque loci anguſtia ægerè ſufficeret, in hæreditate Meuoli conſtruxit aliud monaſterium adhuc viuens multis & ſtupendis claruit miraculis, quæ in hiftoria eius leguntur. Poſtea

Postea barbaris Britanniam incurfantibus, fratres Monasterij, sacrum corpus, multis coruscans miraculis in Franciam pertulerunt; & Arnulphus Flandriæ Marchio ex auctoritate Episcopi per reuerendum & sanctum Abbatem Gerardum, curauit transferri Gandauum ad Monasterium beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli, quod Blandinium dicitur, cuius translationis anima memoria fit tertio nonas Decembr. Colitur etiam octauo Kalendas Martij alia corporis translatio. Ita Molanus ex Flandriæ Annalibus & historia à Surio edita.

GODELEVA VIRGO ET MARTYR

Gestella.

Secundo lapide ab Ostenda Flandriæ opido (quod triennialis obsidio nostra ætate nobile fecit) Gistella seu Gestella municipium visitur, quo loco B. Godeleua passa est. Hæc honoratis parentibus orta fuit in territorio Bolo-niensi. Cùm autem ob eximiam vitæ sanctimoniam iuxta Flandricum suum nomen Godelieue Deo valdè chara esset, maritus Bertulfus nobilis Gestellensis, fraude maligni spiritus à tempore nuptiarum acerrimo odio & grauissimis iniuriis eam est persecutus. Vnde tandè fugam sibi consulens, parentibus calamitatis suæ historiam exposuit. Hinc pater à Balduino Flandriæ Comite petiit, quod iustum erat decerni. Ille verò causam quia ecclesiastici iuris erat, ad Episcopum remisit. Vnde Bertulfus tum Antistitis auctoritate, tum Comitum potestate sponsam resumpsit, optima quæque promittens, sed multa peiora consecuta fuit, non enim oderat tantum vt prius, sed animum in eius necem obfirmabat. Illa interim se piæ cæteris Flandriæ mulieribus

6. Iulij.

O

quæ

quae supererant exaltandam, dono prophetiae praedice-
 bat. Nec multo post Bertulfus Brugae adiens ne coedis
 conscius haberetur, per duos famulos curauit eam fran-
 gulari, quod factum est anno millesimo septuagesimo, &
 mox diuersa miracula sunt subsequuta. Apud pistorem
 crescebat farina, pro panibus in sepultura distribuendis
 humus ubi necata est in candidos lapides vertebatur.
 Aqua in qua praefocata iniecta erat, a febribus & aliis
 morbis potata sanabat. Similiter sepulcrum & sacrum
 Martyris corpus, varijs Dominus miraculis decorabat.
 Vnde post annos quatuordecim (*alij octodecim*) Rabo-
 dus Episcopus Nouiomensis tertio Kal. Augusti sacrum
 corpus leuauit, & ad eundem vitę & Martyrij historiam,
 conscripsit Drogo Monachus & Sacerdos Gistellensis
 vide Meyerum in Annalibus. Postea ibidem insignis
 Virginum Benedictinarum Abbatia per Bertulfi ex
 altera coniuge filiam constructa est. Ob bellicos vero fu-
 rores, Brugensi in vrbe moniales nunc domicilium ha-
 bent. Godeliua verò etsi coniugata quorundam assertio-
 ne virginalem castitatem seruasse perhibetur, qualiter
 olim Iulianus & Basilissa Martyres, Henricus Imperator
 & Cunegundis, alijsque quidam sancti factitasse narra-
 tur. Exili admodum statura corporis fuit, quod spina
 dorsi nuper à me apud Gandauensem Antistitem Anto-
 nium Tristium visa, de sacro eius corpore sumpta ac ei-
 dem ab Episcopo Brugensi Dionysio Christophori do-
 nata satis declarat. Vitam Godeleuae pulchre contraxit
 ex Drogonis historia Franciscus Haræus, eiusque istic
 praecipua facta, & inter miracula diuersa, hoc quo-
 que narrat: cum non pauci ex animi deuotione er-
 ga sanctam foeminam, de terra illa ubi interempta fue-
 rat secum domum asportarent, eam postea in gemmas
 muta-

mutatam fuisse. Quod ne quis fabulosum putet, ego ipse, inquit Drogo, qui hæc scribo oculis meis eas gemmas vidi, & nomen Domini benedixi.

GERTRVDIS VIDVA.

FVit Adalbaldi ducis Duacensis auia, & post mortem 6. Dec. Rigomari coniugis sui, Monasterium in Hamatico ædificauit, vbi & anno Domini 655. viuere desijt in Monasterij regimine successit sancta Eusebia eius proneptis quam educauerat, vtraque ex Hamatico inde postea ad Marchianense sanctę Rictrudis Cœnobium est translata.

GERTRVDIS DE POTTELLIS.

Nobili loco nata, fuit decima tertia Abbatissa Cœnobij Cisterciensis Gandau, quod vulgò portus B. Mariæ in Boloka vocitatur; mulier apud suos insignem pietatis famam habens: cuius ideò vitam hic coniungere visum fuit.

Vita Gertrudis de Pottellis Abbatissæ xiiij. Monasterij B. Mariæ de Biloka Ordinis Cisterciensis.

ANno ab incarnatione Domini 1400. die 30. mensis Iulij vacante regimine monasterij B. Mariæ de Biloka Ordinis Cisterciensis, eius loci moniales instinctu S. Spiritus elegerunt sibi in Abbatissam, venerabilem, nobilem ac deuotam Religiosam D. Gertrudem de Pottellis multis S. Spiritus charismatibus insignem, nec non ab ipsa congregatione tali munere dignam in multis probatam.

O 2

Ele-

Electionem canonicam subsecuta est confirmatio per R.
 Abbatem de Dunis, confirmationum approbatio ab ipso
 R. Domino Clarævallenſi. Quam multis verò, iifq; præ-
 claris S. Spiritus donis ornata fuerit Gertrudis, abundè te-
 ſtatur eius vita & conuerſatio irreprehenſibilis, per quam
 cunctis fuit amabilis & grata. Timorem Domini ſemper
 habebat præ oculis, benigna ad omnes, nulli moroſa aut
 moleſta. Magno erga domum Dei afficiebatur zelo; op-
 probria & iniurias pēdebat nihili: aurum & argentum ar-
 bitrabatur vt ſtercora, nullis interim parcens ſumptibus,
 vt domum Dei ſartam tectamq; ſeruaret, potiſſimum ta-
 men deſiderans ac laborans vt ſua familia bonum coram
 Deo & hominibus virtutum ac morum odorem longè la-
 teque ſpargeret. Verum cum tunc temporis vigorem mo-
 naſticae diſciplinæ multum deſeciſſe videret, anxiebatur
 ſpiritu, plurimum ſolicita, totaque in id intenta quo mo-
 do & qua viâ oues ſibi commiſſas ad ſinceram integramq;
 religioſa conuerſationis obſeruantiã perduceret. Et quia
 conſtat nullam monaſticam diſciplinam poſſe vigere præ-
 fertim in Monaſteriis monialium abſque regulati clauſura
 & excluſione ſæcularium perſonarum extra ſepta Mona-
 ſterij, vt benè docet & præcipit Bonifacius VIII. in 6. de-
 cretalium tit. de religioſis: Periculoſo, habito ſuper hoc
 conſilio cum honeſtis & ſapientibus perſonis prudenter &
 viriliter totam ſe dedit ad ſalutarem præfati Pontificis
 conſtitutionem in Monaſterio ſuo ſtabiliendam vt per hu-
 iuſmodi regularem clauſuram inordinatos mores & ſta-
 tuti monaſtico minimè cōuenientes ſublatis occaſionibus
 excluderet. Item quoad abſtinentiã à carnibus iuxta ex-
 preſſam regulæ ordinationem primùm ipſa ſibi illarum
 eſum interdixit exemplo ſubditas id idem inducens, in-
 firmis tamē & debilibus veſci carnibus iuxta eiufdem re-
 gula

gula discretionem benignè indulgens. Non minori quoque zelo incensa fuit ad eliminandum pessimum vitium proprietatis cogens omnes si quid forte sibi proprium vsurpabant, in comunes vsus referre. Quo quidem facto plurimi aduersus ipsam tam Ecclesiastici quam sæculares commoti sunt ita vt omnibus modis & totis viribus tam bonū ac salutare eius propositum impedire conati fuerint. Vix est credibile quantas sæpe difficultates & anxietates experta sit: verum piissimus Dominus qui nunquam se quærentes, & in se confidentes deserit non permisit ipsam tentari aut tribulari supra id, quod posset, verum etiam fecit cum tentatione prouentum. Tantum enim abest vt pium eius desiderium & conatus per maliuolorum inuidiam spe & effectu frustrata sint, quin potius de die in diem Deo opitulante maius ac maius ceperint incrementum. Corda enim illorum, quos beata fœmina in bono suo proposito aduersarios patiebatur, ita Deus rore diuinæ suæ misericordiæ & gratiæ emolliuit & flexit, vt qui prius salutare eius de reformanda religione studium impedire nitebantur, mutata voluntate ei ad id auxilium & opem præstarent. Quæ sanè res fuit mutatio dexteræ excelsi, & euidentis signum virtutis diuinæ, quod Gertrudem ab ipsis incunabulis luce gratiæ suæ misericorditer & affluenter illustrauit, & ad opus tam salutare elegit. Ipsa quoque non in vacuum gratiam Dei se accepisse demonstrauit, sed cum assidua gratiarum actione & profectu spiritali eam in se quotidie augere studuit, ita vt merito audire digna fuerit, quod audiuit fidelis ille seruus euangelicus Matth. 25. Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod de Gertrude iudicium certum nobis est non solum ex relatione illarum quæ cum ipsa

conuersatæ sunt, verum etiam ex narratione multarum Sanctimonialium, quæ eius ab infantia conuersationem viderant & audiuerant. Imò etiam ex ore ipsius audiui-
 uimus, quod hic exempli causa subiungimus. Cum adhuc adolescentula esset pater eius vir nobilis & illustris multum desiderauit, & per plures eosque honestos nuncios expetiuit locum in præfato Monasterio de Biloka pro vna ex filiabus suis. Quo obtento deliberauit, decreuitque ad Monasterium ducere non Gertrudem, sed sororem eius, Gertrudem verò in sæculo relinquere. Aduerte hic inscrutabilia iudicia Dei, & miram Gertrudis vocationem, verumque esse, quod ipsa veritas ait Ioannis sexto: Nemo venit ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum. Iam constitutus erat dies, quo soror Gertrudis cum solempni pompa & magno amicorum apparatu (vt tunc moris erat) in Monasterium induceretur. Sed ecce dum iu-uencula valdè pretiosis, optimisque ornata vestibus iuxta statum nobilium ad Monasterium procederet, multum flere cepit, quod aduertens Gertrudis, etiam ipsa plurimum lachrymata est. Mirantur parentes & amici, & causam fletus inquirunt. Respondit prima (vti olim respondit filia Iephte) flere se eo quod virginitatem contra voluntatem seruare cogeretur: at verò Gertrudis tanquam vna de sapientibus virginibus protestata est lachrymarum suarum causam non fuisse aliam, quam quod ipsa à parentibus sæculo destinata foret, neque virginitatem suam, quam Christo consecrare desiderabat, illibata custodire permetteretur. Quibus auditis maiori omnes admiratione & stupore replentur, nec quisquam continere se poterat, quin simul collachrymaretur. Pater autem tantam considerans causamque lachrymarum tam diuersam perpendens propositum suum mutauit, Dei que voluntati

tati resistere nolens Gertrudem diuino seruitio in Monasterio sororē eius in seculo statui coniugali tradidit. Quam quidem Deus multis ex legitimo matrimonio filiis donauit, maiori tamen gratia & diuinæ benedictionis fauore prosequens Gertrudē pluribus eam roboribus spiritualibus latificauit. Talis fuit eius vocatio, nūc quales fuerint conuersationes videamus. Inprimis mirā mansuetudine & leuitate spiritus prædita fuit, pacis & concordie studiosissima, magno cōpassionis & misericordie affectu ferebatur erga omnes afflictos, & in quacumq; tribulatione constitutos; sobrietatis, verecundie, & omnis honestatis erat amantissima: publicum, & omnem vanitatem & leuitatem fugiebat, manere apud se & in quiete & silentio puram Deo conscientiam exhibere desiderabat; honeste & irreprehensibiliter in omnibus se gerebat. Linguam etiam Latinam exacte callebat, omnibus grata erat & amabilis. Inerat ei columbina simplicitas absq; vlla admixtione fellis & amaritudinis, nihilominus pro oportunitate & tempore iuxta monitionem Christi Saluatoris similis erat serpenti in sapientia & prudentia, ne sancta eius simplicitas despiceretur & contemneretur tanquam fatuitas & insipientia. Siquidē ob singularem eius prudentiā ac virtutē, quā præfulgebat opinione constituta fuit Monasterij burfaria siue dispensatrix, quod tamen officium valde contra suā voluntatē ac desiderium vtpotē quietis & secreti amās, solius obedientie intuitu suscipere acquieuit. A quo etiā munere ad primum R. Domini Claravallensis aduentum absolui instanter petiit, & obtinuit, nec leuē sanē ob causam. Multā enim ratione huiusce officij cernere cogebatur, quæ non nisi cum magno cordis dolore cernere poterat. Plurimū namq; ei displicebat frequentia sæcularium personarum ad Monasterium aduentantiū, displicebant ei epulæ.

epulæ & conuiuia, displicebat ei frequens excursus ipsarum monialium ad parentes & amicos, quæ omnia directè pugnant cum perfectione religiosæ honestatis & disciplinæ monasticæ. Videns itaque nullam subesse spem huiusmodi abusus & prauas consuetudines abolendi à prædicto officio liberari, humiliter rogauit & impetrauit eligens in abscondito cubiculi sui puram Deo animam præparare, suamque salutem in silentio & quiete operari. Nihilominus tamen dum tantopere omnem dignitatem & curas externas declinare conatur, Deo aliter disponente ad maiora vocatum, & ad regimen totius Monasterij licet cum magno cordis sui dolore eligitur. Quo etiam regimine se abdicasset, nisi consilio multorum honestorum ac religiosorum virorum, spe futuræ mercedis ac præmij ob oculos proposita à tali mente reuocata fuisset.

Suscepto itaque regimine ante omnia studuit tanquam vera Christi imitatrix prius opere & exēplo facere, quod verbo docere & præcipere cupiebat, veraciter in hoc in se ipsa exprimens, quod de Sapiētia dicitur Sap. 8. Doctrinæ est disciplinæ Dei, & effectrix operum illius. Non enim solum benignis sermonibus, sed præuio quoque bonorum operum exemplo subditas ad omnem virtutem & honestatem, pristinamque monasticæ disciplinæ vigorem inducere laborauit. Verita ne si ipsa quoque eos, qui surrepserant, abusus toleraret, Deus ad iram prouocatus ipsam cum grege suo desereret & perire permetteret. Cognito ergo eius de reformatione animo quædam saluberrimis eius monitis acquiescentes reformationi consenserunt, eiusque obedientiæ se submiserunt, aliæ verò, quæ rigorem disciplinæ refugiebant, ad alia se Monasteria receperunt, eadem tamen Deo ipsarum corda tangente postmodum regressæ sunt, & tam ipsæ, quam multæ aliæ ex
 saculo

sæculo puellæ tam nobiles quàm ignobiles eius magisterio & disciplinæ se subdidere magno cum animi desiderio ac voluptate cupierunt. Imò se beatos ac foelices arbitrabantur parentes, qui aliquam ex filiabus suis sub cura & regimine Gertrudis habere merebantur, quo factum est, vt Monasterium breui tempore non solum virtute, sed etiam numero creuerit. Nam quando Gertrudis primùm Monasterio præfecta fuit; non plures numero quàm 30. moniales, & 2. conuersas inuenit, discedens verò ex hac vita moniales 40. & conuersas 16. reliquit. Quas conuersas ad tantum numerum eâ intentione recepit, vt seruitiis monialium & totius domus sufficerent, nec opus esset ancillis sæcularibus, quibus eatenus vsa fuerant. Itaque facile ex dictis datur intelligi Gertrudem hæc in parte maiorem gratiam ac benedictionem à Domino fuisse consecutam, quàm sororem eius, quia plures, meliores ac sanctiores Deo proles spirituales parturiuit, quàm soror eius filios carnales mundo genuerit, quarum etiam, vt vera mater, sedulam curam habuit, de omnibus necessariis abundanter eis prouidens, & cum pace & charitate in spiritu lenitatis & mansuetudinis eas regens. Minimè etiam neglexit, imò valdè sollicitè curauit pauperes in hospitali, plura eis præstans, quàm habere soliti erant. Hospites etiam & peregrinos ad suum Monasterium diuertentes tam ecclesiasticos quàm sæculares benignè habuit & honestè tractari iussit in loco eius assignato, scilicet in domo Patris confessorij, ita vt nequaquam laudes eius tacere potuerint, & nomen ac famam eius vbiq; diuulgarent. Gaudebat enim vnusquisq; referre quanta cum charitate & humanitate ab ea susceptus fuisset. Et quamuis tantam curam circa spiritualia habuerit, temporalia tamen minimè neglexit. Quibusdam agris ac terris per maris

P

inun-

inundationem perditis, ad eas recuperandas magnam pecuniæ summam expendit. Præterea cùm non bonus ubique spargeretur rumor præsertim de belli periculo, tempestiuè horrea sua prouidit, ne quid deesse contingeret vel conuentui, vel infirmis & pauperibus in hospitali, vel hospitibus & peregrinis, aliisque eleemosynis præstandis. Huiuscemodi ergo comitata & ornata bonis operibus peruenit tandem ad vltimum vitæ terminum, & in præsentia Reuerendi Domini de Nyzeele, & totius conuentus curam ac regimen domus in eorum manus resignans paulò post in Domino obdormiuit anno ætatis suæ 60. cuius exequias deuotè & honorificè celebrauit prædictus Dominus de Nyzeele; corpusque in Choro Sacerdotum condi fecit, eò quod ipsam non minori honore ac reuerentiâ dignam iudicaret quam si Sacerdos fuisset, quòd de filiis quoque Dauidis refertur in libris 2. Regum nempe capite octauo: vbi omnes filij Dauid dicuntur fuisse Sacerdotes, id est, Principes, vel eodem honore digni quo Sacerdotes. Simili honore ac reuerentiâ digna fuit hæc deuota & venerabilis foemina, quæ meritis suorum operum ac præsertim obseruatione sanctæ regulæ ita præfulsit, vt sicut Christus Dominus inter suos Apostolos, ita ipsa inter Abbatissas, quæ eam præcesserunt, decimam tertiam & præcipua fuerit.

Requiescat in pæce.

G O R D A N I V S

Aquiscincti.

16. Oct. **C**Olitur Aquiscincti à Monachis Benedictinis secundo lapide à Duaco, quo loco vixit ante Monasterij illius constructionem, quod & ipsius consilio à nobilibus viris

viris Gualtero Montigniæ & Sigero Corcellæ Dominis anno 1079. fuit ædificatum. Vbi etiam vitam secuti meliorem se suaque omnia Deo consecrarunt. Huic autem Monasterio variæ collatæ sunt reliquiæ potissimum à Watino Archiepiscopo Thessalonicensi, quam donationem sigillo suo confirmavit anno 1239. & à Roberto Juniore Comite Flandriæ inter eas autem reliquias recensentur brachium S. Georgij, pes alter S. Marthæ, & annulus quo traditur Deipara virgo Iosepho desponsata; eundem locum in suo exilio per aliquot dies decoravit B. Thomas Cantuariensis Episcopus.

GVIVINA VIRGO

Virgo Flandrica fuit & vitam Eremiticam Brugis 8. Dec. apud Quercetum, vulgo ten Eeuchoute, egit; postea Bigardas locum quietiorem eligit, vbi claret miraculis; colitur 14. Kal. Ianuarij.

GODEHARDVS.

Fuit Episcopus Hildeshemensis & à Molano in Indi- 5. Maij. ce Sanctorum nomē eius ponitur ad diem quartum Maij Arnekæ in occidentali Flandria non procul à Castello celebris eius est memoria.

GOSWINVS

Aquiscincti.

Fuit septimus Abbas Aquiscinctinus. Is parentibus 9. Oct. relictis vir summæ humilitatis Aquiscincti Monasticam vitam est professus. Vbi in matura ætate cantum

P 2

cum

cum pueris discere non erubuit, cumque in sacrificio in sæ cæco lumen restitisset: prohibuit se ob hoc miraculum laudari quia etiam Deus per multa animalia miracula edit, statim factus est primarius prior, & Aluise ad sedem Atrebatensem adsumpto omnium suffragijs Abbas successit; Tunc orationes preces chori, silentium, mensæ dormitorij, & vt paucis dicam omnium communitatem summè amauit regulares hospites in conuentu reficiebat, sæculares ab officinis conuentus longè remouebat. Euocatus à præfule Remensi, vnico comite facellano iter perfecit, & nummus quæ vnicum habebat pauperi datus, statim alterum in marsupio diuinitus lucrabatur, ita vt non defecerit ei nummus pauperibus largiendus, donec Rhemis esset; quod miraculum, historiæ scriptor, audiuit etiam ex ipso Goswino. Interfuit Remensi consilio in decrepita ætate. Vocatus ob pietatis & doctrinæ famam ab Eugenio Tertio qui ei quotidie de suis ferculis mittebat. Denique Petrus Remorum præsul audiens sanctum Abbatem graui morbo adfectum esse, statim nuntium misit Aquiscinctum vt tanti patris benedictionem acciperet. Cui Alexander B. Goswini successor beati viri emigrationem rescripsit propter singularem autem sanctitatem multis eius successoribus dictum est. Accipe baculum Abbatis Goswini, vt cuius suscipis officium imiteris exemplum. Institutus fuit Abbas anno 1137. Obijt 1166. Ita Molanus.

G V R D I N E L L V S

Duaci.

16. Oct. **O**fficium commune habet Duaci ad S. Amatum. Hunc quidam asserunt esse eundem cum S. Gordano,

danio, & ex insula Aquiscinctensi à Sigero duacum esse translatum verum Aquiscinctenses ex relatione antiquorum didicerunt sanctum Gordanium, adhuc sepultum iacere ad valvas sui templi sub monumento marmoreo, quod introeuntibus est conspicuum Duacenses vero Canonici S. Gurdinelli corpus vna cum S. Onetimo sibi à sueffionibus donatum asserunt, cum S. Amati corpus ab eis circa annum Domini 896. referetur cessantibus bellis. vide Miræum 5. & 13. Maij.

G V D I L A

Morsella iuxta Teneramondam.

GVDILA partem habuit Witgerum Comitem Conda- 8. Jan.
 tiac Verginiaci Dominum: vt Baldericus I piscopus
 Tornacensis in Chronico Cameracensi. Lib. 1. cap. 16.
 & Petrus Diuæus rerum Brabanticarum lib. 1. tradunt.
 Mater illi fuit S. Amelberga: cuius ossa cum septem alijs
 corporibus Sanctorum, Binchij in Hannonia adseruatur
 caplis argenteis inclusa. Sorores habuit S. Rainildem,
 quæ Sanctis apud Gallas in Hannonia quiescit, & S.
 Pharahildem quæ Gandau colitur, itemque fratrem S.
 Emebertum Episcopum Cameracensem. Optimis mo-
 ribus est instituta Niuellis à S. Gertrude Abbatisa & Co-
 gnata quæ ipsam de sacro fonte susceperat. Quâ defun-
 ctâ ad paternas ædes cum rediisset, sacellum S. Saluatoris
 in Morsella pago prope Teneramondam ad Scaldim sito
 die ac nocte sedulo frequentare solebat, vnde nocte quâ-
 dam dæmon vt eius pietatem turbaret, lucernam extin-
 xit quam pedissequa præferabat: sed Gudila fufis ad
 Deum precibus lumen extinctum reuocauit atq; instau-
 rauit.

rauit. Vita demum sanctissimè transacta sepelitur in Hambrabantia vico. Caroli Magni Imperatoris æuo è terrâ eleuata, inde transuecta est Morfellam condito ibidem monialium Coenobio, postea an. 980. Bruxellam translata. Vide plura apud Miræum in fastis.

G E D E R I C V S, vel vti placeat aliis,
W E D E R I C V S.

In Blandinio iuxta Gandauum.

Monachus fuit Blandiniensis, de quo historia Affligeniensis Coenobij hæc tradit. Prædicante in Alostensi opido Domino Wederico S. Petri Gandensis Monacho Blandiniensi, qui quasi stella matutina in medio nebula lucens in effugandis errorum obscuritatibus apparuit, conuersi sunt quinque milites in eo videlicet loco, vbi nunc Monasterium situm est, inter Brabantiam, id est, patriam Alostensem, & Brabantiam. Hic milites per multa tempora latrociniis insistentes tandem resipuerunt, doctorisque sui consilio animati adierunt sanctum Annonem Archiepiscopum Coloniensem, à quo impetratâ veniâ peccatorum, & in remissionē eorum recepto ab Archipræsule mandato, eo loci vbi latrociniis omnia profanarant, domū in qua Deo in perpetuum seruirent, construxerūt, locūq; Deo consecratus est anno 1083. à Gerardo II. Camera. Ep.

H E R M E S

Rotnacensis.

23 Aug. **A**Nno 132. Romæ S. Hermes vrbis Præfectus martyrio coronatur. Historiam fusè apud Adonem Vienneensem

nensem vide. Anno 829. corpus S. Hermetis Romæ sub Gregorio IV. & Ludouico Pio Imperatore inuenitur, & in Basilicam S. Marci transfertur. Anno 851. corpus Roma Indam (quod nunc est Monasterium Benedictinorum S. Cornelio sacrum prope Aquasgrani in Diœcesi Coloniensi) transfertur, per Lotharium Imp. Ludouici Pij filiũ. Anno 860. die 6. Iulij S. Hermetis corpus Inda Rotnacum ad Basilicam Canoniorum, à S. Amando Traiectensis Episcopo fundatam, est translatum per Ludouicum Imp. Lotharij iam nominati filiũ, qui & Reliquias SS. Cornelij Papæ, Cypriani Episcopi Carthaginensis, & S. Cælestini apud Rotnacenses deposuit amplâ dote additâ; adeò vt alter post S. Amandum Ecclesię Rotnacensis fundator Ludouicus Imperator à Rotnacensibus habeatur. Vide Miræum.

HIDULPHVS EPISCOPVS.

HVnc claro Neruiorum genere ortum Pipinus Fran- 11. Iulij.
corum rex petente clero ac populo Treueris Episcopum constituit. Post aliquot autem annos cum tribus Monachis Spinulo, Ioanne, & Benigno, in Diœcesis Tullensis filuam, quæ dicitur Vosagus, vel Vogesus secessit, ubi & obiit. Vitam eius scripsit Bruno Tullensis Episcopus, post Leo IX. nuncupatus, vt testatur Molanus in Autographo natalium Belgicorum, quod Louanij exstat apud Philippum Zangrium Bibliopolum. Scripsit & idem Bruno de Hidulpho officium Ecclesiasticum. Claruit autem in eo saltu non solum ipse Hidulphus, sed & sodales eius, antenominati, variis miraculis.

HILDE-

HILDEBERTVS ABBASET MARTYR
Gandavi.

1. Octo.

AMandus Traiecti ad Mosam Episcopus, vir apostolicus in Ecclesia Gandensi quam opibus præcipue B. Bauonis fundauerat, non Monachos initio, sed clericos sæculares simul viuentes constituit. Cùm autem illi à primæua sua sanctimonia degenerare, ac licentius viuere inciperent, amotis illis Monachos ibidem Ordinis S. Benedicti collocauit, dato illis Abbate Florberto raræ pietatis viro, qui primus vtriusque simul Monasterij D. Petri Gandensis & Blandiniensis curam & administrationem gessit. Sic constituta Ecclesia magnos sensim in virtute puræque religionis cultu & obseruatione profectus fecit. Adeoque abundare etiam cepit viris doctrinæ ac religionis laude præstantibus, & cùm anno Christi 752. Gandavi ciuilis motus propter Sanctorum imagines excitatus esset, multi que eas tamquam idololatriæ instrumenta, è templis eijciendas clamarent, Hildebertus VIII. Abbas Gandensis, fautoribus impiissimi Cæsaris Constantini cognomento Copronymi, fortiter sese opponeret, piusque imaginum cultum aduersus hæreticos, non modo verbis eruditissimis, sed sanguinis etiam ac profusione vitæ confirmaret. Quamobrem & inter beatos Martyres haud immeritò relatus esse creditur.

H I L D V A R D V S.

Teneramonda.

29. Dec.

ESt in ea Flandriæ vrbe insigne Canonicorum beatæ Mariæ Collegium, quod anno 1106. Ringotus Caluus

uus à Gandauo, opidi Dominus fundauit, Adelwidis eius vidua pòst auxit, & Odardus Cameracensis Episcopus anno 1118. confirmauit. In hoc templo ossa sancti Hilduardi Episcopi & Christiane Virginis à multis retro sæculis adseruantur. Hilduardum sunt qui scribunt Tullensem Episcopum fuisse. In tabulis tamen Episcoporum Tullensium, quas Ioannes Chenutius cum reliquis Galliae anno 1621. Parisijs edidit, nomen eius non inuenitur. Obijt autem circa annum 750. Dickeluennæ teste Meyero, inde sauientibus Normannis Teneramondam sub annum 846. translatus.

HILLONIVS

Patronius Iseghemij.

FVit is primùm S. Eligij Nouiomensis ac Tornacensis Episcopi minister & discipulus, vt cõstat ex Audoeno vitæ S. Eligij scriptore apud Suriũ. Pòst Abbas factus Solleniaci in territorio Lemouicensi in Gallia, ibidẽ nonagenarius in Domino obdormiuit Iseghemij qui pagus est dioecesis Tornacensis in Flandria, Comitatus titulo à Philippo II. Rege Catholico in Maxæmiliano villam à Gandauo decoratus, vicinis quoque in locis colitur vt Apostolus ac patronus exstat ibidem vitæ eius historia manuscripta. 7. Farr.

HERIMANNVS ET BERTILDIS.

DE ijs ita Sigebertus anno M.V. mortuo Othone Duce Ducatus Latharingiae datur Comiti Godefrido filio Godefridi Ardeuentis. Ille Dux Godefridus dictus est

2

est Eyhamensis. Erat autem Eyham opidum & castrum munitissimum & sedes principalis Ducatus regni Lotharici, qui Dux Godefridus duxit Matildem filiã Hermanni ducis Saxonum relictam Balduini Comitis; De qua idem Godefridus genuit tres filios Godefridum, Godzilonem & Hezcelonem. Hezcelo Comes post mortem ducis Castrum Eyham cum Prouincia Bracbatensi suscepit, & diu tenuit. Hic eum genuit filiũ nomine Herimannũ & filiam nomine Bertildem, qui dum adhuc iuuenes essent defuncti sunt, & in Ecclesia apud Feflicam sepulti: qui postea multis miraculorum signis claruerunt, sed à Verdunensibus Monachis furtiuè ablati sunt. Cæterum infra Castrum Eyham idem Godefridus cum Matilde Monasterium in honore S. Marię deputatum Canonicis fundauit. Extra vero Herimannus filius (verba sunt Chronographi Cameracensis) duo Monasteria struxit, vnum S. Laurentio, alterum S. Saluatori. Citat hæc Lindanus in suis de Teneramonda eiusque territorio Commentarijs Antuerpiæ apud Hieronymum Verdusium editis.

HVNERIDVS, EPISCOPVS.

Ipris.

S. Mari. **P**rimũ egit Monachum Frumia in Arduenna, postea S. Floquino in Episcopatu Morinensi seu Teruaniensi successit, & vnã Abbas Bertinianus fuit: à Normannis sede sua pulsus, Nicolaum I. Papam consuluit, cui is respondit cap. Sciscitaris, caussa 7. quæ. 1. Obijt circa annum 871. vt ex Ioannis Iperij Chronico Bertiniensi cap. 16. datur intelligi. Terouana anno 1553. funditus excisa corpora SS. Hunfridi & Maximi Episcoporum Ipris in

in Flandria cum parte dotis Episcopalis, ac proventuum Ecclesiasticorum, sunt trallata: vbi hodieque communi feretro in lusa adseruantur. Ita Miræus in Fastis. Vide & eadem die Molanum, & Meyerum ad annum Christi 868.

IOANNES AGNVS.

Gandavi.

Dominicanus Gandensis cum ob grauissimam tem- 1. Aug.
pestatem nemo ex nautis se mari committere aude-
ret, Deo cui mare & venti obediunt cum fiducia inuoca-
to vestem suam superiorem quam cappam vocant super
aquas extendit & signo crucis communitus, veluti super
solidam terram stetit perque medios fluctus vnà cum so-
cio suo ex Flandria traiecit in Zutbeuelandiam Insulam
ad pagum Elfdyck Gouzæ opido vicinum. Similia legun-
tur de S. Mauro D. Benedicti discipulo, & de SS. Hya-
cintho & Raimundo Dominicanis. De alijs in super l. 2.
apum cap. 29. Cantipratanus agit. Fuit autem Ioannes
Agnus, vir omni, vt ait Choquetius virtutum laude ex-
cellens, quique vitæ innocentiam morumque puritatem
ita coluit, vt reipsa sanè nominis sui vim & significatio-
nem magno pietatis studio rectè sit interpretatus & il-
lum ipsum agnum scelerum expiatorem ob oculos men-
temque assiduè habuerit, quem beatissimus Baptista &
venturum nunciauit & adesse monstrauit: raram eius in
Deum confidentiam incredibilem prædicandi Euangelij
ac fidelium salutis promouendæ affectum, summamq; ad
superiorem iussa capeffenda animi promptitudinem do-
cent ea quæ ex monumentis Cœnobij Gandensis ad me
missa sunt. Ita Choquetius. Obijt vero Ioannes 1313 mi-
raculis in vita & post eam clarus.

Q 2

IOAN-

IOANNES EREMITA

Gandavi.

29. *Sept.* **N**Atione Gandauenſi vulgò Eremita S. Claudij nuncupatus, idè fortaffis, quod ad S. Claudij fanum in Burgundia celebre, piam ſapius peregrinationem inſtituiſſet. Ob ſanctitatis opinionè Regibus Gallia & Anglia tunc inter ſe belligerantibus carus fuit. Obiit autem anno 1419. Trecis in Campania mortuo cadaueri in eo coenaculo vbi obierat mero meridie ignea columna diutiſſimè apparuit. Sepultus eſt ibidè apud Dominicanos, & è terra eleuatus per Ludouicum Episcopum Trecenſem petente Ludouico XI. Gallorum Rege: qui & per litteras inſtitit pro eius Canonizatione vt fuſè narrat Nicolaus Camuzaus in Promptuario antiquitatum Trecenſium anno 1610. edito. Plurimis eum viguiſſe ſuo tempore miraculis teſtatur idem Ludouicus Gallia Rex in ſuis ad Romanum Pontificem litteris. Inter alia ſuo patri maſculam ſponendiſſe prolem quaè poſt ipſum pacificè regnum Galliaè poſſideret, Anglorum verò Regi nolenti pacem, citam prædixiſſe mortem, quaè & ſubſecuta eſt. Vide dictum Promptuarium fol. 322. & ſequentibus.

IDA VIRGO ET MARTYR.

Gandavi.

20. *Iun.* **H**Ac die, inquit Molanus, depositio ſanctæ Idæ, cuius corpus quieſcat Gandavi in Paroeciali Eccleſia ſancti Ioannis, qui nunc eſt Cathedralis S. Bauonis. Natalem tamen eius Canonici non celebrant, quid autem fecerit
Parochia.

Parochialis clerus ante eorum aduentum ignorant. Illud tamen in confesso est magnam olim in Ecclesia sancti Iohannis peregrinationem multamque populi deuotionem in die obitus sanctæ Idæ ad eius altare ac tumbam contigisse. Sed quæ postea superuenerunt in eandem Ecclesiam Diuorum Bauonis, Leuini & aliorum celeberrimæ, certissimæque Reliquiæ, videntur memoriam sanctæ Idæ velut obscurasse, cum autem Cornelius Iansenius primus, foelicis recordationis Episcopus feretra Ecclesiæ suæ visitaret, quæ annis ferè duobus ob Guesiorum persecutionem, in locis secretis ac subterraneis latuerant, in vnus scrinij schedula reperit scriptum Reliquiæ sanctæ Idæ Virginis & Martyris, cum tamen historia, quæ in manuscripto quodam libro in veteri Ecclesia Diui Iohannis seruabatur, habeat eam matrem fuisse sanctæ Vrsulæ, & de martyrio ipsius nullam faciat mentionem, sed vtrumque hoc est, Reliquiæ in munda linthea, & in nouum feretrum sunt translatae.

IOANNES MOTA.

Eques auratus, vir religiosissimus & sanctus nominatur ab Harduino in manuscripto Diuorum Flandriæ catalogo.

I O N A T V S

Abbas Marchianensis.

AMandus Traiectensis & Aubertus Cameracensis *i. Aug.*
Episcopi Monasterium Marchianense à B. Rictrude
Adalbaldi Ducis Duacensis vidua constructum in honorē
SS. Pe-

Q 3

SS. Pe-

SS. Petri & Pauli sexto Kal. Nou. dedicarunt. In eo Cœnobio primum Monachis ad seruiendum Deo constitutis pastor vigilantissimus datus est Ionatus beati Amandi discipulus. Verum postea rationi consentaneum visum est (quoniam sua bona B. Rictrudis huic loco consecravit) ut ibidem & sanctimoniales collocarentur, quæ quidem per annos 333. vel circiter Ecclesiam Marchianensem rexerunt. Post Normannicam vastationem Leduinus Abbas Vedastinus, petente Balduino Flandriæ Comite Monachos Benedictinos eo in loco constituit. De Ionato versus citat hos Miræus scriptos in ambitu chori Marchianensis:

*Diui Ionati corpus hic sanctissimum
Reconditur, &c.*

IULIANVS CONFESSOR.

Gandavi.

19. Mar. **N**Vmeratur, inquit Molanus in natalibus hac die, à Nodgero Episcopo Leodiensi inter Sanctos qui in Wintershouen cum B. Landoaldo Archipresbytero quieverunt, & inde Gandauum sunt auecti; scribitque eum & simul Landradam virginem, ac B. Adrianum martyrem iussu diuinæ visionis eleuatos fuisse per Sarabertum Presbyterum ex luto & cisternis, quibus ob Normannicam vastationem fuerant incluso. Reperta sunt etiam in cisternis nomina eorum exprompta in breuiculis. In hac autem translatione, quæ facta est tertio Nonas Martij Sigeburgis Hydropica matrona sospitatem recepit.

IDA

IDA VIDVA.

FVit ea Comitissa Boloniensis ad Oceanum in tractu ^{13. Apr.}
 Caletano mater Godefridi Bullonij & Balduini Re-
 gum Hierosolymitanorum: quæ in Flandriæ Monaste-
 rio Wastensi iacet sepulta virtutibus & miraculis clara.
 Ad hunc locum petierat ipsa Monachos quosdam mit-
 ti, à beato Hugone Cluniacensi Abbate. Plura vide apud
 Iperium in Chronico manuscripto Bertinensi, & apud
 Ioannem Becanum libro primo Originum Antuerpien-
 sium. Idæ pietas ac liberalitas erga Monachos Affli-
 gemienses in Brabantia ex eo satis diplomate agnosci-
 tur, cuius partem apud Miræum habes hâc die in fastis.

IDABERGA VIRGO.

EIus meminit Gazæus in sanctis dicecesios Ipranæ
 Enarratque Reliquias eius allatas cum corpore fan-
 cti Oswaldi ex Anglia ad Monasterium sancti Winoci
 anno Incarnationis Domini 1038. per Balgerum eius-
 dem Cœnobij Religiosum.

IOANNES

Abbas Blandiniensis.

Defuncto beato Florberto primo Blandiniensis Cœ-
 nobij Abbate, successor ei datus est per sanctum
 Amandum Blandinij fundatorem Ioannes vir religio-
 ne ac moribus venerandis. Vitam eius ampliorem in
 serie Abbatum Blandiniensium Antiquitatibus Ganda-
 uensi-

uenibus infectam inuenies. Obiit Ioannes anno 658. vti in suis quoque fastis è manuscripto Gandauenfis Cœnobij Chronico Miræus annotauit.

I A C O B V S L A C O P I V S M A R T Y R .

9. Iulij. **D**E Iacobo Lacopio martyre vide Miræum hâc die, vbi de Martyribus anno 1572. passis Gorcomij Hollandiæ ciuitate agit. Fuit Lacopius natus Aldnarda, & Ordinis Præmonstratensis Religiosus. Illorum Martyrum historiam fusè & eleganter scripsit Gulielmus Estius Theologus Duacenus, compendiosè Petrus Opmeerus cum notis Henrici Sedulij Franciscani.

I R E N Æ V S

Tornaci.

20. Iun. **A** Gazæo in Sanctis eiusdem diœcesios fuisse perhibetur auus Diui Eleutherij Episcopi Tornacensis, vir potens & opulentus, passusque martyrium paulò post mortem sancti Piaty, vt in vita eius legitur. Eius tamen neque Miræus neque Molanus in natalibus meminit.

I L E R I V S E P I S C O P V S .

Brugis.

14. Oct. **Q**uiescit Brugis ad S. Donatianum, cum Reliquiis D. Maximi eo allatus, in vna capsâ cum eo continetur, in cuius superiori parte sculpti sunt Episcopi duo cum subscri-

subscriptis nominibus, S. Maximus, S. Ilerius. Natalem diem Canonici ignorant.

LANDOALDVS.

Gandavi.

FVit Romanæ Ecclesiæ Archipresbyter, & ideò è vul- *19. Mar.*
gari iudicio vti S. Hieronymus pingitur vt Cardina-
lis. Eum ex vrbe sanctus Amandus in Gallias secum ad-
duxit, xiv. Kal. Aprilis anno 646. obdormiuit, & in Win-
tershouen, prædio sibi ab Apro Comite sancti Lamberti
patre, olim collato, sepelitur in Basilica à se ædificata, at-
que in honorem sancti Petri dedicata. Ita Chronicon
Gandense. Landoaldus autem Gandam aduectus est per
Womarum Abbatem anno 980. Plura vide apud Mola-
num de egregiis viri factis, & in officiis Sanctorum Eccle-
siæ Gandauensis.

LANDRADA.

Gandavi.

SANCTA Landrada virgo beato Lamberto Episcopo *8. Iulij.*
Leodicensi post martyri familiarissima, beato item
Willibrordo Episcopo deditissima, Coenobium sacrarum
Virginum propriis sumptibus & patrimonio in saltu
Beyla construxit temporibus Pipini & Carolomanni eâ-
dem inter reliquas Christi Virgines sanctam Amelber-
gam præclaræ nobilitatis & sanctitatis Virginem dignis
moribus informauit. Cæterum sanctæ Landradæ cor-
pus vnâ cum sancti Landoaldi sociorumque corporibus
ex villa Wintershouen ad beati Bauonis Gandense Mo-

R

naste-

nasterium anno 980. translatum est. Ita Chronicon Gandense, habes apud Molanum, Miræum, & in officio Dignorum Ecclesiæ eiusdem.

L E V I N V S E P I S C O P V S

ET MARTYR

Gandauenſium Patronus.

12. Nou. **L**EVINVS in Scotia (forſan Hiberna, quæ olim Scotia maior, ad discrimen illius quæ nunc Scotia minor & Hiberniæ olim pars) nobili genere natus, admodum adhuc puer non modo ſupra ætatem eximiâ pietate conſpicuus, verum etiam miraculis clarus fuit: adultæ autem ætatis factus, præceptoribus uſus eſt, primùm egregio Dei Sacerdote Benigno, deinde ſuſceptore ſuo è ſacro fonte, magno illo Auguſtino Anglorum primo Epifcopo, à quo tandem ſacro etiam Sacerdotij ordine decoratus, tantâ cum laude eo in ſtatu verſatus eſt, vt eum Scoti haud multo poſt in Archiepiſcopum ſuum elegerint, quod munus tamen Rege populoque compellente ſuſceperit, & magno cum fructu per annos aliquot ſuſtentauit: poſteâ tamen maluit infidelibus ad Chriſtum conuertendis operam dare (ad quam rem mirâ Spiritus ſancti gratiâ præditus erat) quam in Epifcopatu ſuo vni tantum Prouinciæ quietius & minori cum labore præeſſe. Itaque relicto in Scotia loco ſuo magnæ ſanctitatis & virtutis Syluano Archidiacono, ipſe Euangelij plantandi cauſſâ tribus cum diſcipulis Foliano, Helia, & Kiliano Oceano traiecto deuenit in Flandriam, & ingreſſus Coenobium Gandenſe à beato Amando Epifcopo tunc recens exſtructum humaniter à Florberto Abate

bate fratribusque exceptus est anno incarnationis Domini-
nicæ 633. decimo septimo Kal. Aug. vbi cum B. Bauonem
triennio tunc defunctum magnis coruscantem miraculis
inueniret, memoriam viri celeberrimam, & præsentia
sanctitatis testimonia admiratus triginta continuos dies
super eius sepulchrum Missarum solemnia celebravit, sui
multis precibus & Monasterij Gandensis curam illi com-
mendans. Postea autem inde prædicationis causâ pro-
fectus, innumeros ad Christi fidem verbo & exem-
plo, magnisque adiunctis miraculis conuertebat. Sed vir-
tutem umbrâ suâ statim invidia sequitur: homines enim
impij quibus Christus & pietas omnis erat exosa animad-
uertentes sanctum Episcopum tantam hominum multi-
tudinem ad nouam religionem erroribus pristinis vitiis-
que spretis adducere, atque adeo suis ipsorum prauis cu-
piditatibus non parùm obistere, miris modis eum perse-
quebantur; nec omninò desistebant donec linguam eius
extractam canibus deuorandam proijcerent (quæ tamen
illi mox miraculo restituta fuit) ac tandem apud Hescham
Flandriæ vicum multis vulneribus faucium etiam ob-
truncarent anno ante memorato pridie Id. Nouembris.
Hæc ex officio Gandensis Ecclesiæ. Plura apud Miræum
& Molanum vide.

Fuit & alius Leuinus Francus de tertio Ordine Mino-
rum, qui passus est martyrium Quadri in Babylonia, vt
scribit Marcus Vliffiponensis in Chronico sui Ordinis an-
no 1345. qui fortassis Belga fuit, ex ea parte Occidenta-
lis Franciæ, in qua Leuini nomen celebre est. Quam
nunc Flandriam nuncupamus.

L E V I N A.

22. *Iul.* **L**EVINA virgo Anglicana sub Euberto Anglorum Rege floruit, & martyrium fecit sub tempore Theodori VII. Cantuariensis Archiepiscopi, qui anno 690. obiit. E terra est eleuata per Edelinum Antistitem, ac demum Bergas S. Winoci quod est Flandriæ opidum translata. De eius miraculis exstat liber Drogonis Episcopi Morinensis.

L I E T B E R T V S

Episcopus xxxij. Cameracensis.

23. *Iun.* **G**ERARDO primo in Episcopatu successit Lietbertus, qui ex Brachatensi patria, nobili ortus prosapia à progenitoribus educandus puer commissus est sub eiusdem Gerardi disciplina. Fundauit Monasterium sancti Sepulcri, quod est Benedictinorum in vrbe Cameracensi, & in Ecclesia sancti Auberti eiusdem vrbis Canonicos regulares cum Abbate constituit eiectis clericis nimis negligenter & inordinatè tunc Deo seruientibus, quos Ansbertus Episcopus xxvi. ibidem collocarat. Viuere desiit 1076. Vitam fuscè prosequitur Baldericus libro tertio in Chronico Cameracensi. Multas dotauit Ecclesias beatæ Virginis, sancti Auberti, sancti Vedasti, sanctæ Crucis, Gaugerici, Andreae Apostoli, in monte Eligiano Canonicos quoque regulares constituit, omnibus sese formam iustitiæ & veritatis præbuit, inimicitias vitabat cautissimè, ferebat æquissimè & funebat citissimè. Amorem pecuniæ totius suæ spei certissimum venenum esse crede-

credebat. Diligenter seruabat vulgare prouerbium nemi-
ni facias, quod pati non vis. Amicis utebatur ad repen-
dendam gratiam, inimicis ad patientiam omnibus ad be-
neuolentiam. De illo plura vide apud Molanum 23. Iu-
nij, & Locrium in Chronico Belgij ad annum Redem-
ptionis 1077.

L V C I A.

DE LV CIA licet nihil apud Molanum in Natalibus, 22. Oct.
& Miræum in Fastis inueniam. De ea tamen ex Ia-
cobo Gulielmitarum Brugensium Præfecto hæc habet
Harduinus. Martiano imperante in vndecim millia Vir-
ginum sæuitum est, inter quos Flandberti Flandrorum
Regis coniux Theodora, Germana Luciaque interem-
ptæ sunt.

M A C A R I V S

P A T R I A R C H A A N T I O C H E N S I S .

Contra pestem Tutelaris. Gandau.

Relicto Episcopatu Antiocheno Hierosolymam ad 10. Ap.
pia loca visenda se contulit, variis demum Prouin-
ciis lustratis in Belgicam venit, floruitque miraculis
Machliniæ, Malbodij, Cameraci, Tornaci & alibi. Gan-
dauum nouissimè profectus ibidem in Bauonica Benedi-
ctinorum Abbatia annum ferè substitit, ac peste demum
correptus anno 1012. piissimè obdormiuit, Anno autem
1067. corpus omninò integrum Balduinus Nouiomensis
& Lietbertus Cameracensis Episcopi 7. Idus Maij eleua-
runt. Philippo Francorum Rege, Balduino Insulano

R 3

Flan-

Flandriæ Comite, eiusque filio Balduino Hannoniæ Comite & aliis proceribus adstantibus. Historia vitæ & elevationis Sigeri tunc Abbatis mandato scripta apud Surium legitur. Anno 1615. sacra eius ossa Montes Hannoniæ ad propulsandam luem epidemicam, quâ tunc ea vrbs grauissimè laborabat, sunt transfueta magno ciuium bono. Quæ quidem feretro argenteo adfabrè elaborato, à Montensibus in beneficij accepti memoriam inclusa mense Iulio anni proximè sequentis magnâ pompâ Gandauum sunt reuecta, vbi in Basilica Cathedrali religiosè adseruantur. Ita Miræus in Fastis. Vitam autem eius hætenus (aliter enim eam Surius habet) non editam è manuscript. Bibliothecæ Bauonianæ Codice hîc adiungendam duxi.

Sequitur vita B. Macarij, prout in libris Gestorum eius continetur.

BEATVS MACARIVS ex Armeniæ nobilioribus ducens Originem puericiæ suæ tempore litterarum studijs traditus est, & dum scientijs & virtutibus præ coeteris claresceret, tandem in Antiochenæ sedis Archipræsulem, quæ ciuitas est Syrorum metropolis, eligitur. Tamquam bonus Pastor æternæ salutis viam sanctitate vitæ docuit, & verbo salutari, eius namque sanctitate ex miraculis claruit. Beati viri mappulam, quâ compunctionis lacrymas exterfit tangit leprosus, & sanatur. Victus eius sobrius, Camelorum pilis utebatur, lectulus non delitiosus eleemosynis pauperes recreauit, dum sua manu cibum vel potum ministraret, statim comitabatur salus pertingens aquam, quæ fluebat de manibus se lauantis, ex integro recedebat sanus. Beatus vir ex virtutibus

tutibus & signis existens humilior, eius crescente famâ, dum à populis plus solito frequentaretur, omnia sua pauperibus erogans, dignitatem Antiochenæ sedis cuidam Eleutherio venerabilis memoriæ commendauit, retenta sibi tantummodo Episcopali benedictione. Sic pauper Christi effectus fines suæ cognationis egreditur quatuor fideles viros secum assumens, visitat terram sanctam, singulaque loca, in quibus Saluator noster signa faciebat. A sancto Ioanne Patriarcha honorifice susceptus est, Iudæis & Paganis constanter verbum veritatis prædicans pro qua mori paratus erat, ab ipsis graues contumelias & vuluerum plagas Dei pro amore patienter sustinet in tenebroso carcere reclusus, in modum crucis, cuius gloriam prædicabat super terram extensus, clavis configitur, sed reiiciente terra clauos etiam vinculis confringitur, lapidem nimio feruore caudentem super pectus nudatum ponunt, sicque eo recluso discedunt. Ab Angelo Dei carcer illuminatur vir sanctus de poenis liberatur, sanatur, consolatur, ex carcere ducitur, atque suorum persecutorum conuersio prænuntiatur. Beatus Christi miles talibus armis ad pugnam renouatus, hostes iterum indubius aggreditur fidei doctrinam prædicando. Iudæi & Saraceni eius solutionem, liberationem ac sanationem stupefacti mirantur à custodibus carceris cuncta diuinitus peracta narrantur, tandem cumpuncti assentiunt veritati, veniam dein eum commissis petunt fidem & baptisma suscipientes percurrit fama iusti regionem, diuersus fit ad eum populi concursus. Sua oratione Saraceno cuidam nobili redditur vsus loquendi, ac aridæ manus integritas, qui cum aliis pluribus sacrum baptisma recepit postquam sacra loca visitasset S. Ioanni Patriarchæ cum cæteris fidelibus valedicens, Christum imitan-

imitando parentes fugit & patriam. Parentum suorum legati, prout in mandatis habebant, exequentes, quia cum blandimentis reducere nequeunt, cum iniuria conantur, quorum aliqui subitâ percutiuntur cæcitate, aliorum, sicut extenderant super Episcopum, brachia suspenduntur in aëre, suorum equi sparsim diffugiunt: sed dum humiliter cum grandi eiulatu pro sanitate B. Archipræsulem inuocant, sua oratione brachia laxantur, cæcis visus redditur & iussu benigni patris recedunt. Caco peregrino versus Ierusalem tendenti lacrymosis precibus visum impetrat. Dum in quodam loco sitis angustia quidam laboraret, ac pluribus in locis fodientes præ nimia terræ ariditate aquam inuenire non possent, vir Dei suis precibus fontem super effluentem emanare facit. Bawariam veniens ab Adalberto nobili & diuite viro caritatiuè per annum hospitatus est; cuius vxor præ nimio languore nec linguam nec verba resolvere valens, per beatum virum loquelæ redditur & sanitati. In eadem hospitalitate duo iuuenes, virtutem in ijs, quæ vir sanctus tangebatur considerantes, auaritiâ moti rapiunt sibi manutergium vsui missæ tanti Sacerdotis consecratum, loco eius simile, sed non æquale reponentes linteolum, quatenus cum eo miracula facientes diuitias sibi acquirerent, Dei voluntate grauissimo febrium ardore deprehenduntur, sed dum compuncti delictum suum confitentur, vir sanctus ipsis condolens, abstulit cruciatus eorum. Dei autem seruus considerans quod in Regione Boiariorum eius fama claresceret, & fauoribus populorum extolleretur benedicens hospitibus suis cum hospitio, recedebat cum suis; dum Maguntiaë ciuitatis moenibus appropinquaret, homicidam ab inimicorum turba eum insequente suis orationibus liberauit, nec destitit

stitit vir Dei donec hostem hostibus vsque ad osculum conciliaret. Post aliquot dies Coloniam veniens, benignè à quodam hospitio suscipitur, qui diutius aurugius languore vehementer depressus cibi potusque appetitum fastidians, per beatum virum sanatus est, deinde post aliquas terrarum deambulationes Machliniam deuenit, vbi ante medium noctis periculoso incendio sacris eius meritis finem imponit. Apud Malbodium recreationis causa sanguine minatus est, quem sacrum Cruorem dum quidam nequam seruus, in beati viri despectum in quendam immundum locum proiecisset, lepræ morbo percussus omnibus vitæ suæ diebus ita permansit. Cameracum perueniens sanctæ Mariæ Basilicam intrauit, quatenus ibidem in orationibus pernoctaret, quem iniuriosè custos expellit obice & serà ostium muniens, quod vir sanctus patienter ferens, ante fores Ecclesiæ benignâ deuotione se prostrauit. Deus autem volens ostendere, cuius meriti foret exclusus Ecclesiæ ianuam reserauit, quam tamen non intrauit. Custos horis matutinalibus rediens vt ostium apertum vidit, & peregrinum præ foribus orantem, non erat in eo piæ admiratione spiritus, manè res omnibus innotuit, hospes exclusus ex claro clarissimus haberi cæpit, sed talibus non apponens animum inde discessit. Ciuitas Tornacensis sacrum peregrinum hospitio suscepit. Seditio inter ciues die quâdam exoritur periculosa, quam princeps patriæ senior Balduinus cum armatis militibus sedate non potuit, à qua quidem seditione Tornacenses suâ oratione eum lachrymis ad Deum fusâ sic compefecit, vt nullus eorum contra se deinceps manus leuare præsumeret, sed antequam ab inuicem discederent singulos singulis vsque ad pacis osculum conciliauit. Post aliquot dies Gandauum

eribz

S

dauum

dauum ingrediens, Cœnobium sancti Petri, quod Blandinium dicitur prius visitat, deinde Cœnobium sancti Petri, quod sanctus Confessor Bauo suis illustrabat meritis. Per Abbatem Eremboldum & Fratres Cœnobij vitæ sanctus fatis benignè cum suis susceptus est hospitio, fraternæ societati interdum admittitur, atque indies carior ac familiarior redditur placet omnibus nec ulli videtur onerosa eius sancta conuersatio, inuitat omnes ad meliora eius animi pia deuotio, non solum Fratres, sed etiam Prouinciales confirmat quotidie ipsius sacra benedictio, frequentabat Ecclesias Gandensis Prouinciæ Missas in singulis celebrans, pluribus studuit prodesse, sibi collata pauperibus erogabat. A populo vndique frequentatur, sequentes etiam iusti vestigia de pluribus liberantur incommodis. Aqua enim ex manibus se lauantis defluens, nequaquam erat virtutibus carens, manum etiam lenis ad tactus infirmitate depressis efficax erat & saluberrimus, & quibus erat altior fidei deuotio ad promerendam salutem sufficiebat sola Episcopalis benedictio. Tandem non absque graui mœrore Patris Eremboldi ac Fratrum repatriare desiderat, & vno tantum contentus comite licentiam accipiens transmigravit vicinum portum, statimque iter eius præpeditur, inflatione pedum infirmatur, lecto detinetur, in tantum vt etiam de vita desperaretur. Insinuat se velle referri ad S. Bauonis hospitium, vbi cum ingenti Fratrum exultatione reuocatur. Quâdam nocte verò examini iacens simillimus Sanctorum meruit consolationibus in eadem Ecclesia quiescentium visitari. Mane facto surgit sanus ea quæ viderat, exponit Fratribus, atque per indicum sanitatis, eos reddidit certos visionis sicque in eodem Cœnobio quinque mensium curriculo demoratus, nihilominus patriam adire

adire iterum est tentatus. Audita siquidem eius discessione in sancto Parasceue Paschæ confluebat ad eum multitudo totius Prouinciæ, cupiens ab eo Paschalibus communicare Sacramentis, ac tanti Pontificis benedictionibus interesse, lætifera denique pestilentia eâ tempestate crudeliter sæuiebat in populo vescis subito excrescentibus in palatis hominum, vt mortuos tumulare vix sufficeret trepidus labor viuentium. Placet populo cum tri-duano ieiunio etiam puerorum & iumentorum suffragia Sanctorum in Gandensi portu quiescentium misericorditer expetere. Dum sanctus Macarius genibus flexis singulibus & lachrymis pro populo sæpius orat, ipse piâ Dei prouidentia etiam commune periculum incurrit, & tactus morbo tam crudelis pestilentia in primis amisit officium linguæ, sed statim in Christo recipiens spiritum prophetiæ, nutibus & signis, quibus poterat, præter se, & alios duos eo morbo prædixit neminem deinceps interire. Quod rei exitus verum esse probauit, deinde vsu loquendi diuinitus recepto, cum fratribus ingressus Cryptam, in honorem beatæ Mariæ Virginis dedicatam, ante altare sancti Pauli designabat sibi baculo locum sepulturae. Iamque instabat feria sexta dies tertius ieiuniorum, efferuntur corpora Sanctorum ab vtroque Coenobio, vbique gemitus & lachrymarum inundatio, quatenus super omnes fieret generalis superna miseratio. Benignus Deus de cœlo super tantam multitudinem misericorditer respexit, & tantæ cladis molestiam in solo beato Macario penitus extinxit. Relocantur sedibus suis Sanctorum corpora, deploratis aliquandiu peccatis suis redit vnusquisque ad propria. Archipræsul verò cum suis hospitibus regreditur ad Monasterium, atque hora refectionis virtute quâ poterat, ingressus refectorium cum nihil

fratres videret sumere, præter modicum panis & aquæ, caritatiuè omnes obsecrando, & iubendo impetrauit mutationem ieiunij, quibus & ipse confidens, hilarem sese omnibus exhibuit, ex sibi appositis caritate magis, quam necessitate aliquantulum sumpsit. Sicque eis vltimum vale faciens episcopaliter benedixit, & pænè morbo deficiens, vix ad hospitij cellam recessit. Deputatur ei per uigil custodia fratrum, quatenus cæteris in dormitorio quiescentibus beatæ illius animæ nuntiarent exitum. Ipse verò iam instante migrandi horâ in lecto resedit, expansisque manibus & erectis in cœlum luminibus sese Domino Deo suo nimia suffusione lachrymarum attentius commendauit, suffragia Sanctorum, & tutelam Angelorum piis precibus ad se deducendum inuitauit fratribus congregatis caput terræ reclinauit, & inter psallentes & orantes foeliciter spiritum exhalauit. Nec refellitur veridica eius prophætia; ipse quippe solus omnium vltima pestilentis morbi occubuit victima. Corpus dignâ compositione feretro superpositum, piâ deuotione populi defertur intra Cryptam, vbi ipse vnus designauerat sepulturam, honoratur muneribus, irrigatur lachrymis, datur libertas osculis manuum & pedum. Dumque fratres terræ commendarent tantæ preciositatis thesaurum dici non potest quibus illa pia multitudo fletibus deduxerit tempus exequiarum, quousque expletâ tumultatione vnusquisque redibat ad sua cum gaudio, ex fiducia secum ferens tanti viri patrocinium. Migravit ex hoc sæculo gaudiis coniunctus Angelorum quarto Idus Aprilis anno Dominicæ Incarnationis millesimo duodecimo.

Sequitur

Sequitur de B. Corporis elevatione.

DVm beati Macarij sepulturæ locus variis corusca-
ret miraculis, desideratur à populo, specialiter ab
Abbate & Fratribus sacri corporis eleuatio. Tunc tem-
poris Abbas Sigerus tertius post Eremboldum vir vene-
rabilis & circumspectus Balduinum Nouiomensem Epi-
scopum, quia diocesis eius erat, Lietbertum Cameracen-
sem Episcopum, Abbates & aliquot Clericos ad explendum
inuitat negotium die constituto. Aderat etiam cum opti-
matibus suis Comes Balduinus, sub quo pueritiæ ducens
annos adfuit claræ indolis Rex Francorum Philippus, Ade-
la quoq; vxor Comitis & filius eius Hannonientium Co-
mes, populi verò ex diuersis Prouinciis confluit innu-
merabilis multitudo, Effoditur beatum Corpus, & su-
per pretiosum pallium membratim exponitur tantæ
pretiositatis thesaurus. Nullius viscera præteribat la-
chrymosa deuotio. Sed dum ista coram paucis glorio-
sè geruntur in terris, omnipotens Deus coram omni
seclusa multitudine exulis sui meritum gloriosius osten-
dere dignatur in coelis. Duæ siquidem circulatæ vrbes
subito adparuerunt in aère similes Coronarum, qua-
rum vna maior cum populo totum ambiebat atrium,
minor verò totius templi, in quo sanctum Corpus le-
uabatur, perlustrabat ambitum, in cuius medio si-
gnum sanctæ Crucis coruscabat aureo fulgore conspi-
cum. Quibus visis immensus populi clamor ad cœ-
lum tollitur, cum lachrymarum effusione pectora fe-
riuntur, ab iis qui deforis erant, intusque conclusis
inclamatur & ostenditur mirabile signum. Imponitur
Scriinio beatum Corpus, non iam humano sed di-

uino iudicio inter cætera Sanctorum corpora collocandum. Sicque totius Ecclesiæ referatis foribus dum Episcopus Nouiomensis hymnum imposuit Te Deum laudamus, non absque periculo vitæ quorundam irruit omnis populus. Idcirco pro liberiori accessu sanctum corpus defertur ad montem sancti Pancratij, ibidem varia populi munera offeruntur; irrecuperabile sibi detrimentum deputat & indignitate seclusum, quisquis cum suis nequiuisset honorare muneribus. Et quia populum campus ille, quamuis latissimus capere non valet, idè pro maiori amplitudine deducitur sacrum corpus ad montem sancti Leuini, in quo loco beatum corpus tantâ populi multitudine constipatur & opprimitur, vt nisi ab eis sagaci ingenio Abbatis tolleretur, ipsa sanctarum Reliquiarum noua clausura vsque ad dissolutionem perichitaretur. Qui ascendens equum cum fratribus quibusdam & viris virtutum non sine maximo labore etiam militaris manus, beatum corpus referri fecit ad Monasterium, & in Oratorio sanctæ Dei Genetricis, quod est infra claustrum ambitum decenter collocari. His itaque diuinâ pietate peractis, foelix illa dies sole ruente clauditur, populus lassus & latus ad sua vnusquisque regreditur. Fratres autem coram sacro corpore fletibus, hymnis & laudibus noctem duxerunt insomnem, gratiâ nostri Saluatoris IESU Christi cooperante. Cui sit honor, potestas, & imperium per æterna sæcula. Amen.

MARCEL

MARCELLINVS PRESBYTER

Gandavi.

EGINHARTVS Caroli Magni Cancellarius pòst Ludo-^{2. Junij.}
 uico Pio eius filio admodum familiaris anno 826. fit
 Abbas xv. Bauonici siue Gandensis Coenobij, habuit is
 notarium Ratcleicum nomine quem ad conquirendas
 Sanctorum reliquias Romam misit. Is varijs locis pie
 lustratus tandem diuino fretus auxilio in crypta Basilicæ
 S. Tuburtij Martyris, quæ est via Lauicana tertio ab vrbe
 lapide corpora SS. Marcellini & Petri Martyrum reperit
 atque in Gallias transtulit. Ita msc. Chronicon Ganden-
 se. Eas itaque reliquias in Galliam Belgicam allatas idem
 Eginhartus partim in Gandauensi S. Bauonis Mona-
 sterio. Partim in Hanoniensi Benedictinorum apud
 Hannones Coenobio collocavit. Vide Miræum 2. Junij.

B. MARIÆ VIRGINIS

MEMORIA

In Monte Blandinio.

ECclesia Paroecialis est in Monte Blandinio sita &
 Abbatia Blandiniensi vicina, ac D. Virginis sacra
 olim iuxta, vt omnis ille tractus, nunc vrbi inclusa, mi-
 raculis etiam in hodiernum vsque diem clara. In illa
 quotannis Dominicâ festum Assumptionis sequente so-
 lemnis ad honorem eiusdem Virginis peragitur suppli-
 catio ad quam populi Gandauensis concursus frequens
 est, cum nouendiali obseruantia & deuotione. Sunt &
 alia

alia plura in dioecesi Gandauensi Paroecialia templa, Parthenio nomine honorata; ea sequuntur; extra opidum Mariekerka, Basseuelde, Eertuelde, Clusen, Desselberghe B. Virginis ad Niues, Desseltonck, Crubeke, Dackenam, Exaerde, Moerbeke eum S. Antonio Mellene, Nieukercke, Rupelmonde, Temscheicum S. Amelberga, Waesmunster cum SS. Petro & Paulo, Offenelle, Teneramundæ Ecclesia collegiata. In opido Aldenardensi Ecclesia Pamelensis, Singhem cum S. Bauone; Asperen, Woorteghem, Donsana Ecclesia cum S. Egidio, Leerne cum S. Ioanne Baptista, Zeeuergem, Nazarette, Bellem, Ruyslede, Regularibus Ecclesijs, & sacellis in Episcopato Gandauensi pluribus exceptis, quæ titulum eiusdem Deiparæ Virginis habent.

MARTINVS TVRONENSIS

Episcopus.

II. *Nov.* **I**S Tornaci in monte S. Martini (vbi nunc est Abbatia Benedictinorum) mortuum ad vitam reuocasse & apud Fanopinenses templum idolorum euertisse traditur. Arborem insuper piorum damoni dedicatam, quæ sano erat proxima excidit. Cui rei cum Antistes loci cæteraque Gentilium turba primum obsisteret, tandem consentit modo ipse ruentem exciperet, quod factum se confusus in Domino intrepide pollicetur. Itaque eo in loco vincetus statuitur pro arbitrio rusticorum, quo arborem esse casuram nemo dubitabat. At ille super se ruenti, eleuata manu salutis signum opposuit, tum vero ita in diuersam partem ruit, vt rusticos, qui in tuto loco steterant poene prostrauerit. Addit Seuerus Fulpitijs lib. I. cap. I.

cap. 10. neminem ferè ex immani illa multitudine Gentilium fuisse, qui non impositione manus desideratâ, in Christum crediderit. Sed & Martinum eas regiones, destructis fanis, Ecclesijs & Monasterijs repleuisse. Plura apud Cognatum vide lib. 1. cap. 32. historiæ Tornacensis.

MARGARITA IPRENSIS.

Vixit hæc virgo ex præscripto tertiæ regulæ S. Dominici, & à sacris illi confessionibus fuit B. Zege-^{20. 191.}rus Insulensis, annos vnum & viginti nata ad Dominum anno 1237. migravit, vitam scripsit Thomas Cantipratanus, & eidem Zegero inscripsit, quam è codice Auberti Miræi euulgavit Hyacinthus Choquetius. Vide & Cantipratanum lib. 2. Apum cap. 48. quinquennis sacrosantam Eucharistiam à Deo instructa suscepit. Septennis disciplinis & ieiunijs carnem maceravit, bis per hebdomadam tantû pane & aqua corpus sustentabat, decennis Christo crucifixo compassâ spinis se flagellabat, ei votum castitatis facienti cum tribus coronis apparuit, vti & virgo mater quæ ei sua dimissâ esse peccata asserbat. Ab aspectu virorum horruit, silentiû impensè coluit, pacem cum omnibus sectabatur, à vino carnibus & cibis delicatis penitus abstinuit, ieiunia etiam ad triduum protrahebat, summus ei fuit parcissimus, nocte cum die in orationibus transigebat etiam sessa aliquando ab Angelis eleuata, vt elemosynam facere sæpe mendicauit; ab ipso vero Christo Eucharistiam etiam accepit ante Pascha per quadriduû ieiunauit, variæ ei à Christo & Deipara reuelationes factę sunt. Christum crucifixum in Parasceue vidit. Mortem suam prædixit: moribundæ Christus apparuit, multif-
T que

que post mortem miraculis coruscavit. Vide plura apud Hyac. Choquetium in vitis Sanctorum Belgij.

MAVRONTVS CONFESSOR.

5. Maij. **D**Vaci (quod opidum est Flandriæ ad Scarpum fluvium Academiâ anno Redemptionis humani generis millesimo quingentesimo sexagesimo secundo institutâ clarum) in vetusta Deiparæ Basilica quatuor Sanctorum corpora, Amati videlicet, Mauronti, Onesimi & Gurdinelli adseruantur; de quibus hi versus ante Orchestram leguntur:

Corpora Sanctorum sanctissima quattuor horum

Hæc habet Ecclesia pignora cara sibi.

Astra tenent animas caelesti nectare potas.

His vt iungamur Christe Iesu fer opem.

MAVRONTVS beati Adalbaldi Ducis atque sanctæ Rictrudis filius, Amatum Senonensis Ecclesiæ Præsulem, exulem sanctum ex Perona Veromanduenfi ad Austrouandensem pagum duxit, & in Hamatico primùm Monasterio, post in Broilo honorificè tractavit, ac demum sepeliuit in Monasterio, quod ibidem hortatu eiusdem Præsulis extruxerat. Quod Monasterium sauientibus Normannis inde anno Incarnationis Dominicæ octingentesimo septuagesimo Duacum ad Deiparæ ædem in Burgo seu veteri castello sitam cum sancti Amati corpore est translatum, lapsuque temporis pro Monachis Benedictinis Canonici sunt substituti. Obiit autem Maurontus anno Domini septingentesimo

fimo primo in Marchianensi Monasterio, quod mater eius sancta Rictrudis excitarat. Vnde Duacum anno nongentesimo transfuectus, eam urbem non semel ab hostibus defendit, vt nominatim anno millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto ab infidiis & armis Gasparis Colignij Hugonottorum in Gallia antesignani. Quâ de re Arnoldus Wionus patriâ Duacensis in Ligno vitæ libro tertio die sextâ Ianuarij consuli poterit. In eodem sancti Amati templo adseruatur brachium beati Adalbal- di Ducis, quem dixi sancti Mauronti patrem fuisse, item- que sanctę Gertrudis quę auia illius extitit. Vide plura apud Locrium 701. in Chronico.

MAXIMVS EPISCOPVS.

Ipris.

CVM anno salutis 1553. Teruana per Cæsarem Ca. 8. Mar.
 rolum funditus excisa esset Corpora sanctorum
 Hunfridi & Maximi Episcoporum Ipras in Flandriam
 cum parte dotis Episcopalis ac prouentuum Ecclesiasti-
 corum sunt translata, vbi hodieque communi feretro
 inclusa honorificè adseruantur. Fuit autem Maximus
 Episcopus Riensis in Prouincia, & Abbas Monasterij Li-
 rinensis cum Valerio Diacono & Rustico Subdiacono
 Terouanam venit, vbi & ditino nutu substitit. Obiit-
 que anno quadragesimo quinquagesimo. Habet &
 Ecclesia collegiata Antoniensis iuxta Tornacum Reli-
 quiarum partem. Vide plura apud Gazæum.

T 2

MEDAR

M E D A R D V S.

Tornaci.

8. Iun.

MEDARDVS vir cum rara vitæ sanctimonia, tum miraculis iam inde à pueritia nobilis, Veromanduarum Episcopatum diu precibus fatigatus administrandum suscepit; quorum sedem (quod metropolis augusta à Wandalis & Hunnis enersa esset) Nouiomi, opido propugnaculis egregiè munito, collocauit. Cæterum quo tempore Nouiomensis ille Ecclesiam gubernabat, sanctus Eleutherius Tornacensium Episcopus anno 523. vitam cum morte commutauit: cui iam seni quoniam sanctus Medardus fuerat adiutor, clerus ac populus Tornacensis statim vt iusta beato Eleutherio fuere persoluta. Medardum sibi Episcopum dari postularunt, nec destiterunt reluctanter & multa excusantem obsecrare, donec adiuuante etiam Remigio Metropolitano, cæterisque Prouinciæ Episcopis, Rege etiam & proceribus suâ auctoritate rem promouentibus, animum viri expugnarunt, & vt curam Ecclesiæ sibi commendatæ susciperet, peruicerunt. Victus igitur tanto honorum omnium consensu, vtriusque Ecclesiæ administrationem suscepit, Flandrosque gentē tunc temporis Syluestrē quindecim annorum spatio, docendo, instando, orando erudiuit, & magnis laboribus præfractos ferocesque animos ab impietate & barbarie ad mansuetiorem viuendi rationem per Christi Iesu doctrinam perduxit. Qua in re compos voti factus ex hac vita anno Domini 556. iuxta Sigeberti calculum emigravit. Vide apud Cognatum & Miræum.

MOMME-

M O M M E L I N V S

Episcopus Nouiomensis ac Tornacensis.

EX Luxouio Burgundiæ Monasterio venit in Fran- 16. Octo.
 ciam, vt Dei verbum seminaret, ibi à Rege Lothario
 honorificè exceptus est cum SS. Bertino & Ebertramno.
 Hi postea S. Audomarum tunc Morinensem Episcopum
 cuius compatriota atque consanguineus erat S. Bertinus,
 adierunt, tam Episcopi amore, quàm quod patriæ lin-
 guam vtpote Teutonici bene sciebant. Quos Audomarus
 latè suscipiens suos in prædicatione voluit esse confor-
 tes. Interea vir quidam illustris Adroaldus nullum ha-
 bens filium cum Audomaro tractare cepit, qualiter
 possessionum suarum Ecclesiam hæredem faceret, &
 villam, quæ Sithiu vocatur, cum suis appenditiis eidem
 obtulit Episcopo, vt ibi xenodochium construeret. Iussu
 igitur beati Audomari tres viri prædicti Ecclesiolam
 construxerunt, & cellam in territorio eiusdem villæ, in
 loco qui adhuc propterea vetus vocatur Monasterium
 super fluuium Agniona anno Domini sexcentesimo vige-
 simo sexto. Interea discedente Achario Episcopo vr-
 bis Nouiomi ad Episcopatum eiusdem vrbis Momoli-
 nus prouehitur, & Ebertramnus Monasterio sancti Quin-
 tini à Momolino præficitur. Ita ex Iperij Chronico
 Miræus. Vide de præclaris viri virtutibus plura apud
 Cognatum in historia Tornacensi.

NICOLAUS DOMINICANVS.

Brugis.

9. Aug. **L**ector Fratrum Prædicatorum in Coenobio Brugensi Flandriæ, vir deuotus & religiosus graui pressus morbo, quo vita excessit obnixè rogatus à fratre lachrymante, vt si quid consolationis interiùs accepisset à Domino se participem facere dignaretur maximo exsiliens gaudio ait: Verè accepi quia Dominus noster IESVS Christus morti meæ se adesse spondit, cui frater & ego inquit per eundem Dominum te obtestor, vt digito vel nutu mihi cum videris eum præsentem esse insinues, ille respondit, lubenter faciam, dummodo Dominus ipse concesserit, die postmodum tertiâ ingrauescente morbo tabellæ dato signo pro more infirmorum fratres concesserunt. Eius igitur foelicem decessum fratribus præstolantibus & orationi insistentibus. Nicolaus eleuans manum, prætensoque in certum locum digito circumfusus oculis cum cantu lenissimo psallere cæpit in Galilæa IESVM videbimus sicut dixit, Alleluia, quo dicto protinus exspirauit: ita Leander Albertus libro nono folio centesimo nonagesimo sexto, & ex eo Choquetius, quod & commemorat Cantipratanus libro secundo Apum capite quinquagesimo parte decimo. Obiit Nicolaus anno Redemptionis humani generis millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto.

ODIM

ET

ODO

ODO EPISCOPVS

Aquiscincti.

FVit Episcopus Cameracensis, quiescit in Ecclesia 19. *Iulij.*
 Aquiscincti albo marmore tectus antea primus Abbas Tornaci ad sanctum Martinum, qui ipsemet scribit in libro de blasphemia Spiritus sancti, quod Aquiscinctus sit illi dulce refugium exilij sui, dum potestate regia à sede Cameracensi pulsus est, quia virgam & anulum, quæ consecratus ab Ecclesia acceperat, dono Imperatoris (qui erat Henricus Quartus) iterato accipere renuit. Obijt 13. Kal. Iulij, & mox Amandus prior litteras scripsit mœroris plenas de sanctitate defuncti Patris quarum exordium est; Aquiscinctensis Cœnobij humilis congregatio, &c. Vide Molanum.

ODO DOMINICANVS

Gandavi.

FLoruit Gandavi magnâ apud Deum & homines 1. *Aug.*
 pietatis celebritate quem qui eum vidit Cantipratanus lib. 2. Apum testatur priusquam sodalicio S. Dominici adscriberetur fuisse iuris prudentiæ laude & publicâ professione clarissimum, postea quam vero sacram religionem est complexus & monasticam exorsus insigni victoria repugnantem spiritui carnem ita domuisse refert vt solo pane & legumine ad finem vsque vitæ corpus aluerit, quod mancipij loco & habuit semper & ita assidue castigauit vt futuris retro sæculis præclarû reliquerit
 par.

parfimoniae & abſtinentiae exemplum. Meminerunt eius cum ſplendido ſanctatis teſtimonio Leander, Albertus, Michael Pius, &c. è quibus coætaneum & Odoni familiarem Cantipratanum audire licet. Alium ego vidi fratrem Odonem nomine Ordinis Prædicatorum non in iurè virum ſanctum & bonum, qui raro volebat comedere quod ſeminali fluxu ab animali deſcenderat, ſed olere vel piſce corpus ſobrium reparabat hinc in ingreſſu ordinis vitæ ſuæ terminus reuelatus eſt, & hunc fratribus certo die ante obitum reuelauit. Ita Hyacinthus Choquetius in vitis meminit & Bzouius ad annum Chriſti 1240.

O N E S I M V S

EPISCOPVS SVESSIONENSIS

Duaci.

13. Maj. **F**Vit ſeptimus illius vr̄bis in Gallia Antistes & præceſſorem habuit Mercorinum, qui Agrippinenſi contra Euphratem concilio anno 370. interfuit; Mercorinum voco ex mſc. codice Duaceni ad ſanctum Amatū: non Mercurium vt vulgò legitur, inquit Miræus. Eius, itemque ſancti Gurdinelli Confefſoris corpora circa annum redempti orbis octingentelimum nonageſimum ſextum ex vr̄be Sueſſionenſi Duacum ſunt tranſlata: vbi quieſcunt in collegiata diui Amati Eccleſia. Vide de ſancto Oneſimo Baronium Annalium. Tom. 9. anno Incarnationis Chriſti 841. vbi eius tranſlatio prima deſcribitur, facta per Carolum Regem Ludouici Pij filium.

OSVAL-

OSVALDVS REX

Bergis S. Winoci.

Res eius gestas Beda lib. 3. hystoriæ Anglorum *s. Aug.*
 cap. 6. profequitur, eiusdem ossa anno Domini
 1221. ab Adamo Morinorum Episcopo ad Bergense san-
 cti Winoci Monasterium sunt translata, cum reliquiis B.
 Itisbergæ vnde inter Martyrum memorias annuè à Ber-
 gensibus legitur. Duodecimo Kal. Iulij gloriosa traslatio
 S. Osualdi Regis & S. Idabergæ Virginis. Quâ etiam
 occasione ibidem de B. Oswaldo existat vitæ liber, &
 Drogonis ex Bergensi Monacho Morinorum Episcopi
 sermones duo. Perijt tamen per bella & vastationes Gal-
 lorum reliquiarum eius magna pars.

PHARAHILDIS VIRGO

Gandavi.

PHARAHILDIS egregiæ stirpis egregius flosculus pa- *4. Jan.*
 trem habuit Theodoricum virum nobilissimum,
 matrem verò sanctam Amelbergam. Frater illi fuit (sed
 ex alio Patre videlicet Witgero Comite : duos enim Ma-
 ritos S. Amelberga habuit) sanctus Emebertus Camera-
 censis Episcopus, sorores autem S. Rainildis & sancta
 Gudila vrbs Bruxellensis patrona : vt scribit Baldericus
 Nouiomensis ac Tornacensis Episcopus in Ecclesiæ Ca-
 meracensis Chronico. Pharahildis à S. Gertrude Abba-
 tissa Niuellensi cognata sua sanctè instituta, à teneris an-
 nis pietatem egregie coluit, & in bonis operibus ad ex-
 tremum

V

tremum

tremum vsque vitæ diem seriò perseueravit. Anno autem à Christo nato septingentesimo quinquagesimo quarto Agilfridus Abbas Monasterij sancti Bauonis Gandensis, idemque Episcopus Leodiensis sacrum Pharahildis corpus ex Lotharingia ad sancti Bauonis Monasterium adtulit, ad annum postea nongentesimo quadringentesimo. Petente Arnulfo Magno Flandriæ Comite, pars corporis S. Pharahildis, inde ad Basilicam in eius honorem Gandavi recens tunc exstructam, est translata; tradente sancto Gerardo Broniensi ac Gandensi Abbate. Est autem Gandavi in signe Canonorum sancte Pharahildis collegium, quod ex vetusta illa Basilica, per Calvinianos vastata, in Paroecialem sancti Nicolai in foro sitam nostrâ ætate est translatum.

PANCRATIUS MARTYR

Gandavi.

12. Maj. **P**Assus est Romæ in via Aurelia sub Diocletiano ætatis suæ anno decimo quarto. Pars reliquiarum eius Ultraiecti ad sanctum Salvatorem, & alibi alia eius habentur. Sunt etiam anno Redemptionis humani generis nongentesimo octogesimo quinto Reliquiæ eius ex vrbe ad Cœnobium Gandense delatæ per Eremboldum tunc Monachum postea Abbatem cuius rei testimonium apud Molanum vide.

PIATVS

PIATVS MARTYR

TORNACI.

Seclinij.

P IATVS seu PIATO Presbyter & Martyr cum beato *1. Octob.*
 Quintino eiusque sociis ab vrbe Roma in Galliam
 prædicationis causa perrexit, ac postea in persecutione
 Maximiani martyrio Tornaci consummato migravit ad
 Dominum anno salutis 299. Ei potissimum Christia-
 nismi initia cum sanctis Chryfolio & Euberto aliàs Euge-
 nio Tornacenses debent. Quiescit Seclinij, quod est Flan-
 driæ municipium in collegiata Canonicorum sui nomi-
 nis Basilica. Translatio Piatonis martyris etiam annuè
 recolitur quarto Kalendas Nouembris, quam sanctus Eli-
 gius Episcopus fecit, qui etiam monumentum Martyris
 mirificè exornauit, vt ex cultu sepulchri ostenderet, quan-
 tus sit Martyr apud Deum in curia cœli. Quod porrò ad
 picturam attinet quidam eum propter Apostolatam
 suam, vt Episcopum honorant & depingunt, de quo Mo-
 lanum vide ad diem septimum Februarij. Videtur au-
 tem sanctus Martyr præter gladium etiam clauos perpes-
 sus. Scribit enim sanctus Audoënus Eligium grandi la-
 bore atque instantiâ inuenisse in territorio Medenatenfi
 vico Seclinio sanctum Presbyterum & Martyrem Pia-
 tonem, qui clauos longos ex corpore oblatos populis in
 argumentum monstrauit. Plura apud eundem Mola-
 num vide hâc die, & Ioannem Cognatum in historia
 Tornacensi.

V 2

PETRVS

P E T R V S E X O R C I S T A .

Gandavi.

CVm sancto Marcellino Presbytero Romæ passus est per Serenum sub Diocletiano circa annum Domini ducentesimo nonagesimo, in Canone Missæ eorum fit mentio, atque in eorundem honorem Basilica Romæ à Constantino Magno constructa est, in qua Helena mater eius condita, est & titulus eorum Cardinalitius per Gregorium Papam institutus. Eorum Reliquiæ per Eynardum Caroli Magni Cancellarium Abbatem Gandensem Roma Gandauum magna ex parte aduectæ sunt. Vide Gazæum in historia Ecclesiastica Belgij.

Q V I R I N V S

E R E M I T A .

Iuxta Brugas.

ii. Octo. **M**emoratur à Gazæo in sanctis Dicecesios Bruganæ, & vixisse dicitur in omni sanctitate iuxta vicum D'Oltreloo, vt ex Legendis eius loci & Epitaphio quod istic habet, constat quod tale est:

Hic iacet **Q**VERELINVS Anachoreta, qui duodecim annis in hac Insula nostri loci conuersatus est. Obiit anno Domini M. LX. vndecimo die Octobris.

REY.

REYNERIVS DOMINICANVS.

Brugis.

DE eo sic Cantipratanus libro secundo, Apum capi- 1. Aug.
 te decimo parte decima nona vidimus fratrem in
 Ordine Prædicatorum de domo Brugenſi in Flandria,
 Reynerum nomine iuuenem ſagacem ingenio & ſæcula-
 ribus litteris inſtitutum. Hic ſtatim, vt Ordinem ingreſ-
 ſus eſt, acriter ſtudio Theologiæ capit inſiſtere, ſed cum
 nondum illuminata mens nec orationibus præparata ſtu-
 peret ad lumen & nimius capax animus vento incon-
 ſtantia fluctuaret, capit cogitare velle diſcutere quem
 ſectarum Iudæorum, Gentilium, Chriſtianorum potiori
 veritatis culmine fulciretur. Videbat quidem quod Gen-
 tiles & Philoſophi naturali ratione regebantur, videbat
 & Iudæos legem antiquitatis à Deo accepiffe, videbat &
 Chriſtianos euangelicis obſervationibus gloriari, ſed
 quid in his certius tenendum eſſet ſegnius dubitabat, con-
 uenit ergo Iudæos diſcuſſionem legis propoſuit. Sed cum
 fratres ordines vidiffent ex frequenti collatione hominem
 fluctuare, arcendum eum à talibus cenſuerunt. At quo-
 niam arctatus ignis acrior conſurgit in flammam, iuuenis
 in tantum diabolo ſtimulante grauatus eſt vt mediâ nocte
 fugam omnimodam attentaret, ſtatim ergo vbi ad exi-
 tum portæ venit, obuia illi fit Maris ſtella Virgo MARIA,
 ad portum ſalutis demum reductura; cui dixit, fluctuaſti
 à via deuius & veritatem in fide filij mei te dubitas inue-
 niſſe. Noueas certiffimè quòd diuerſis erroribus ſcetet
 per orbem gentilitas. Iudæi nihil ſolidi tenent, diuer-
 ſas vmbras ſequuntur nequitia tenebris obſuſcati:

Euangelium verò nouæ gratiæ per hoc veritatem habere probatur, quod charitate, humilitate & castitate refulget, quæ tria in ordine quem intraſti purgato mentis oculo prærogatiuè videbis. Ego autem ſum Mater Chriſti Patrona Ordinis tui, quæ ſolita pietate paſſa non ſum tuam caſtam indolem decipi vel perire: his dictis glorioſa Virgo diſparuit, & iuuenem confortatum ac firmatum in fide, in magna cordis iucunditate reliquit. Hic idem in ordine tantum profecit, vt Lector in ordine fieret, & conſummatus in breui ad potiora tranſiret. Ita Cantipratanus, è quibus liquido conſtat eum cœleſtibus beatorum Choriſ adſcriptum.

R E M B E R T V S

EPISCOPVS BREMENSIS.

Thoroltanus.

4. Febr. **N**atus eſt Thorolti in Flandria, quem adhuc puerum ſanctus Anſcharius in eius loci Monafterio inſtituendum curauit; inſtitutum verò Comitem habuit, atque in Episcopatu ſucceſſorem. A Nicolao Primo Papa pallium accepit, & anno Domini octingenteſimo octogefimo octo è vita exceſſit. Thorolti in in Dioceſi Brugenſi loco Monafterij ſupereſt hodiè Canonicoꝝ ſancti Petri Collegium. Vide Molanum die tertiâ Februarij, vbi latè de ſancto Anſchario & Remberto agit.

ROBER-

ROBERTVS BRVGENSIS.

A Beato Bernardo Dunensium Abbas constitutus est & Sanctus ab Ægidio Dammio scriptore non in- celebri nominatur ait Harduinus in manuscripto San- ctorum Flandriæ indiculo. De eodem vide & Meye- rum, successit & diui Bernardo in Abbatia Clarævallensi vixitque circa annum Domini millesimum centesimum octogelimum.

SIDRONIVS MARTYR.

R Omæ sub Aureliano Principe Martyrio est coro- 3. *Julij.*
natus, & ab Adela filia Roberti Regis & vxore Balduini Pij Comitis Flandriæ Messenas allatus. Quo loco ipsa anno millesimo sexagesimo quinto instituit Canonicorum Collegium, & Benedictinarum Monaste- rium, vbi etiam sacrum velamen marito orbata accepit. Vide Meyeri annales ad annum Domini millesimum sexagesimum secundum & millesimum sexagesimum quintum.

THEODORA MARTYR.

IN indice Sanctorum Flandriæ msc. Dionysij Harduini 22. *Oct.*
coniux dicitur Flandberti Flandrorum Reguli & in societate vndecim millium Vrsulana cæsa.

TEREN.

T E R E N T I A N V S

Duaci.

14. Julij **T**ERENTIANVS Tuderti in Vmbria Episcopus sub Hadriano Imperatore passus est. Eius corpus anno 1615. ad Ecclesiam Societatis IESV Duacensem venit. Vide plura apud Miræum.

T O R P H I N V S E P I S C O P V S

Brugis.

8. Ian. **A**Pud Brugas obitus Torphini Episcopi in Thofano Episcopali Monasterio, quod Flandricè Doest dicitur, vbi hoc habet Epitaphium: etsi simplici stylo in eleuato Sarcophago. Hic iacet Dominus Torphinus, ex regno Norwegiæ ciuitatis Hamariæ Episcopus, qui pro iure Ecclesiæ de terra sua exulatus, & in mari naufragatus, huc tandem veniens pauper & attenuatus per triginta septimanas infirmatus hospitans & amore Christi misericorditer sustentatus sancto fine quieuit anno Domini 1284. sexto idus Ianuarij, &c. Vide Molanum.

V I C T R I C I V S E P I S C O P V S

7. Aug. **V**ICTRICIVS adhuc miles sub Iuliano Imperatore pro Christo abijciens cingulum, à Tribuno multis tormentis afficitur, & capitis damnatur: sed Carnifice qui ad eum cædendum missus fuerat, cæcitate percussus, ipse

ipse vinculis solutis liber euasit. Postea Episcopus Rotomagi factus, Morinorum & Neruiorum gentes indomitas verbi prædicatione ad fidem Christi perduxit, & demum Confessor in pace quieuit. Cæterum sancti Victorij egregia facinora describit sanctus Paulinus Nolanus Episcopus epistolâ vigesimâ sextâ ad ipsum scriptâ. Ad hunc ipsum Innocentius Papa decretalem secundam illam insignem scripsit, quam hodie Nouatores imperitè & malignè carpunt.

VICTOR MARTYR.

Insulis.

ANno millesimo sexcentesimo decimo quinto cor-^{14. Iulij.}
pus eius ad Ecclesiam Societatis IESV Insulensem magnâ solemnitate deuectum est. Vide ea de re Triumphum sacrum Petri Hallofij eiusdem Societatis Theologi, Miræum item in Fastis.

VINCIANA VIRGO.

Gandavi.

VINCIANA claris Romæ natalibus orta, vnâ cum fra-^{11. Sept.}
tre suo Landoaldo Archipresbytero, aliisque nonnullis ex Italia in Galliam vsque Belgicam Christianæ Religionis plantandæ causâ circa annum Domini 633. profecta est. Nec verò conatum eius piissimum euentus fefellit. Siquidem dum Amandus ac Landoaldus in Tungrorum ac Flandrorum ad fidem Christi conuersione gnauiter laborarent ipsa interim, quibuscumque modis po-
X tuit

tuit, laboribus eorum cooperans, prædicationis opus maximè promovit. Tandem peregrinationis suæ decurso tempore, plena operibus bonis in Wintershouia Hafbaniz vico anno Domini 643. migravit ad Dominum tertio Idus Septembris, estque ibi à fratre suo Landoaldo decenter sepulta; post annos autem ab obitu eius 337. ex illo loco ad Ecclesiam Diui Bauonis Gandensis simul cum fratris sui Landoaldi ac aliorum sanctorum corporibus à Womaro Abbate translata est.

W A L B V R G I S V I R G O .

Furnis.

4. Aug. **H**Vius & fratrum eius sanctorum Wilibaldi & Wunibaldi Reliquiæ allatæ sunt ex Germania anno Incarnationis Dominicæ octogentesimo septuagesimo per Balduinum Ferreum Flandriæ Comitem, & magno cum honore Furnis repositæ, instituto ad id Monasterio Ordinis sancti Benedicti, quod nunc est Canonorum Collegium Diocesis Iprensis præcipua tamen S. Walburgis portio habetur Aichstadij in Monasterio, quod ab ea nominatur, vbi hodiè ex eius corpore oleum in subiectum argenteum vas miraculosè defluit, quod multis grauibus morbis medetur. Elevata est inibi, & Sanctis adscripta circa annum Domini octingentesimum septuagesimum.

*Filia Regis erat, sed egenam se faciebat;
Diues vt in Christo regnaret semper in ipso.*

WAN.

WANDREGISILVS.

In Blandinio.

FVit hic primùm sub Dagoberto Comes Palatij, erat ^{22. Julij.} enim auus eius sanctus Arnulphus Lothariensis Princeps, & Metensis Episcopus. Deinde cum sponsa sua in castitatem consentiens, in aliquot Monasteriis sanctissimè vixit, denique Rotomagum famâ prædicatione & sanctitate Audoëni beatissimi Episcopi vocatus, eiusdem iussu à sancto Audomaro Presbyter consecratur, & ad riuum Fontanellam, eiusdem nominis Coenobium longè celeberrimum construxit anno sexcentesimo quadragésimo quinto, vbi sub eo Monachorum numerus ad trecentos excreuit, dictusque locus ob tanti Patroni & successorum eius sanctitatem multis prædiis fuit ditatus: quæcunque autem loca sanctus Wandregisilus peragrabat eadem verbis euangelicis condiebat. Caletanos qui aliena rapiebant, & præter Christianum nomen bruti erant, ac belluis similes, ita suâ prædicatione conuertit, vt in Sacerdotibus & Monachis Christum adorarent, ac venerarentur. Vitam autem præsentem in meliorem commutauit, annum agens 95. Christi 664. suosque successores fore præuidit sanctos viros Lambertum Terouanensem & Ansbertum, quorum prior beato Genesio successit in Præfulatu Lugdunensi, posterior Audoëno in Rotomagensi. Post annos quadraginta à S. Bains Episcopo, Abbate Fontanellesi translatus est, & ita integer ab omni corruptione cum vestimentis sacerdotalibus repertus, quasi eodem die fuisset sepultus. Cæterum vigente Normannica persecutione Boloniam est translat-

tus, eaque cessante ad D. Petri in monte Blandinio iuxta Gandauum Benedictinum Cœnobium cum sanctis Anberto & Wulframno aduectus.

W A L B O D V S E P I S C O P V S .

20. Apr. **F**Vit Godefridi Comitis Montium & Ioannæ Constantinop. filius, Leodiensium Episcopus in ordine XLVIII. miraculis claruit, & Hentici Imperatoris itidem Sancti fuit Cancellarius. Leodij apud Cœnobitas Laurentianos sepultus est, & vndecimo Kalen. Majas colitur.

W A L I M B E R T V S A B B A S

31. Dec. **N**atus est in Iulpen Flandriæ Pago iuxta Furnas. Vbi primum habitauit cum eiusdem opidi Canonicis, ac dein Cameraci, dein in opido S. Quintini seruiuit nobili viro Oylardi. Postremo successit in Syluam Boenij sibi ab Oylardo traditam vbi discipulos congregans tanta vixit sanctitate, vt à Liethardo Episcopo Cameracensi primus creatus sit Abbas Boenensis, quod Monasterium quoque sancti Martini Ordinis Præmonstratensis dicitur.

W I L I B A L D V S E P I S C O P V S

Furnis.

7. Julij. **C**Vm sancto Bonifacio Germanorum Apostolo (cuius & vitam scripsit) in Euangelica prædicatione laborans multas gentes ad Christum conuertit In Germaniam

maniam circa annum Domini 728. venit & anno 742. Synodo Ratisponensi & 743. Liptinensi Synodo interfuit. Eius reliquiæ per Balduinum Ferreum vt in diua Walburge eius sorore, ante diximus ad annum Domini 870. Furnas occidentalis Flandriæ opidum sunt delatæ. Plura apud Molanum vide in natalibus hac die.

WINOCVS CONFESSOR

Bergis.

Heremarus vir nobilis, villam suam Wormhoul di- *6. Notte.*
ctam in Flandria supra fluuium Pena B. Bertino traditur. Bertinus vero considerans viros Dei, Winocum & tres fratres eius in Dei seruitio plus cæteris profecisse eos illuc misit Monasteriolum construere, conuentum congregare, Christi que pauperibus hospitia præparare. Quibus Heremarus villam suam Wormhoul cum appendicijs priuilegio suo firmavit: quod sic incipit: Omnibus presentibus & futuris qui Christiana censentur, &c. Actum in Sithiu Monasterio Kalen. Nouembris anno primo Hildeberti Regis. Illi Conuenticulo B. Bertinus concessit præesse S. Winocum, vbi miraculis concomitantibus Domino sine tenus inseruiuit. Ita Iperius in Chronico Bertinensi qui de S. Winoco eiusque tribus fratribus hæc itidem commemorat: B. Winocus Iudicail Britonum Regis filius & S. Iudoci frater spreto mundo sub B. Bertino in Sithiu Monasterio Monachus efficitur cum tribus fratribus suis Kadanoco, Ingenoco & Modoco. Præerat tunc B. Bertinus turbæ CL. Monachorum inter quos Winocus quasi stella matutina præ cæteris clarescebat obiit autem anno 717. vide plura apud Miræum in fastis ac Molanum in natalibus.

X 3

WVI,

WVLFRAMNVS ABBAS

Gandavi in monte Blandino.

20. Mar. **W**VLFRAMNVS relicto Episcopatu Senonensi annis quinque apud Frisios, eorumque Regem Radbodum, in prædicanda Christi doctrina strenuè laboravit. Quod opus Evangelicum postea SS. Wilibrodus & Bonifacius cum sodalibus suis foeliciter sunt profecuti. Obiit S. Antistes in Fontanella anno 720. inde postea cum S. Wandregifilo Gandauum ad Blandiniense Monasterium translatus. Vitam eius à Surio publicatam scripsit Ionas Abbas, qui eodem tempore vixit. Plura vide apud Molanum in natalibus.

WVNIBALDVS.

Furnis.

18. Dec. **P**resbyter laudatissimus, filius fuit sancti Richardi Anglorum Regis Lucae in Italia sepulti. Fratrem habuit sanctum Willibaldum & sanctam Walburgem Virginem. De eo sic Ludgerus primus Episcopus Monasteriensis in vitæ sancti Gregorij, Antistitis Ultraiectini: Willibaldi germanus nomine Winibaldus, Presbyter magistro meo Gregorio valde carus fuit, qui post obitum suum, quid viuens fecerit magnis miraculis ostendit.

WIN

WINWALOCVS ABBAS.

Gandavi in monte Blandinio.

FLoruit temporibus S. Patricij Hiberniæ Apostoli. 3. *Mars.*
Eius lipsana sævientibus per Britanniam Norman-
nis, primùm in Galliam & inde Gandauum ad Blandi-
niense S. Petri Cœnobium sunt auecta, cuius translatio-
nis ibidem annua fit commemoratio Kal. Augusti. Disci-
pulum habuit S. Etbinum Diaconum, cuius festum inci-
dit in diem 19. Octobris. Claruit autem inter Britannos,
ait Molanus ex monumentis Blandiniensibus & historia
Londini excusa, sanctitate multâ & in digito Dei non
pauca patrauit miracula; vnde nomen eius adhuc viuen-
tis in tota Britannia celebrè erat, & velut Angelus Dei ab
hominibus honorabatur. Plura vide apud eundem & Su-
rium.

ZEGHERVS INSVLENSIS.

FVit Zegherus Ordinis Prædicatorum, & quanquam 1. *Aug.*
infulis Fladrorum natum esse non constet, ea tamen
in vrbe commoratum legimus in qua vicinisque Flandriæ
opidis concionibus habendis & hominibus ad meliorem
vitam reuocandis insignem nauauit operam, eoque in
numero vere Apostolico cum alios plures cælestibus mo-
nitis vitæ huius oblectamenta contemnere vniue Deo
adhærere velut B. Matthæus Iphigeniam ita vt Margare-
tam Iprensam Deo consecrauit, cum eum Ipris aliquando
peractâ concione in templo pro illius populi salute Deum
precaretur in promiscua virorum mulierumque turba
Margaretam vidit puellam hactenus ei incognitam ad
mundi

mundi vanitates compositam varioque vestium luxu ornatam, Deoque reuelante cognouit futuram deinceps vitæ sanctimonia celebrem. Quare eam è multitudine vitro ad se vocat, ad cor loquitur, ad mundi despectum hortatur, meliores nuptias coelestesq; delicias proponit, Christum ei sponsum vouet, & tandem illo propitio, atque è cœlis cooperante, omnem vanitatis flammam in Margareta extinxit, & meretricem mundi amorem in castum virginum sponsi ignem cōmutauit, totaq; eam deinceps vita magnis sanctimonie exemplis tanquã lucerna ardens & lucens anteiit: fuit siquidem vitæ regularis accuratus obseruator, diligenter satagens eas primò in se virtutes habere ad quarum amorem alios hortabatur, assiduo pietatis studio didicit mundum odisse, & præ opibus vanisque voluptatum illecebris crucem complecti, deinde profui ordinis instituto omni quã potuit sedulitate importunis acribusque correptionibus vitia publicè est insectatus, oportunisque monitionibus torpescentes animos ad meliorem vitam excitauit. Præclara verò B. Zegheri sanctitas, pluribus eius videndi desiderium peperit; quo factum vt Flandriæ Princeps Ioanna, Cameracensis Episcopus, aliique Primates sapius eum ad se euocarint, tum vt virtutis imagine recrearentur tum vt salutaria vitæ melioris documenta à viro verè Apostolico auidè exciperent. Plura apud Choquetium vide. Eius memoriam Kal. Augusti Miræus in Fasti recolit, & floruisse scribit 1236, post natalem Christi.

INDEX

INDEX
 SANCTORVM
 ET VENERABILIVM
 VIRORVM AC MVLIERV
 FLANDRIÆ.

A.

Mandus 6. Februarij.	Adelinus Confessor. 27. Iunij.
Amantius Diaconus.	Aibertus Reclusus. 2. Maij.
19. Martij.	Acharius Episcopus. 27. No-
uembriſ.
Adelhardus Abbas. 2. Ianuarij.	Alanus Insulensis. 14. Octobriſ.
Adrianus Internuntius. 19.	Arnulphus Episcopus Sueſſia-
nensis 18. Auguſti
Martij.	Arnulphus à Majorica.
Egidius à S. Audomaro Kalen.	Amelia S. Wiuekana.
Auguſti.	Anſcharius Episcopus Bre-
menſis. 3. Februarij.
Egidius Amicus Monachus	Adeltrudis. 19. Martij.
Bodelonenſis.	Adilia Soror D. Bauonis. 25.
Agricolaus Episcopus Traje-
ctenſis.	Maij.
Achas puer Toroltanus. 11. Iunij.	Anſbertus Episcopus Rotho-
magenſis. 9. Februarij.
Adrianus Martyr 8. Septem-
bris.	Adalbalduſ Marchianenſis. 2.
Adegundis Virgo 20. Iunij.	Februarij.
Amelberga Virgo. 11. Iulij.	Antoniuſ Timmarmannuſ.
Atta Abbas Blandinienſis.	Antimundus Episcopus Teroua-
nenſis. predicauit in Flãdria.
Amatus Episcopus Senonenſis.	
13. Septembris.	Y Bal-

Y

Bal-

I N D E X

B.

Balduinus de Bocka.
Balduinus Gandensis. 1. Aug.
Barbara Virgo & Martyr. 4.
 Decembris.
Basinus Martyr. 14. Iulij.
Baudo Gandensium Patronus. 1.
 Octobris.
Bertulfus Confessor. 5. Februarij.
Brixius Martyr. 12. Nouem-
 bris.
Bernardus Claraevallensis. 20.
 Augusti.
Bernardinus Senensis. 20. Maij.

C.

Carolus Flandria Comes. 2.
 Martyr.
Canutus Rex Danie. 10. Iulij.
Celestinus Rotnacensis. 17. Mai.
Coleta Virgo. 6. Martyr.
Condedus Monachus.
Columbanus Reclusus.
Chrysolius Episcopus. 7. Fe-
 bruarij.
Christiana Virgo. 26. Iulij.
Crappahildis Martyr. 12. No-
 uembris.
Christianus Confessor.
Cornelius & Cyprianus Rotnaci
 14. Septembris.
Cruor Domini Sacrosanctus. 3.
 Maij.

D.

Dommelinus. 1. Octob.
Donatianus. 14. Octobris.
Dulcia Messinensis.
Danstanus Gandavi exul. 19.
 Maij.

E.

Erembertus in Blandinio.
Emilion Episcopus Martyr.
Eleutherius Episcopus. 20. Fe-
 bruarij.
Eunucius. 10. Septembris.
Eustacius Bodeloanus.
Eligius Episcopus. 1. Decem-
 bris.
Eubertus Episcopus. 1. Februarij.
Eusebia Marchianensis. 16.
 Martyr.
Eduardus. 29. Decembris, idem
 cum Hilduardo Teneramun-
 da. Obyit. 750.

F.

Fledericus Confessor. 13. Sept.
Flandri Martyres Olyssipone. 18.
 Octobris.
Florbertus Abbas. 1. Nouembris.
Fulco Vienhouius.

G.

Gerulphus Martyr. 21. Septemb.
Georgius Iustus. 5. Augusti.
Gerardus Abbas. 3. Octobris.
Grimbaldus Abbas. 8. Iulij.

Gud.

SANCTORVM FLANDRIÆ.

Gudualus Episcopus. 6. Iunij.	Ioannes Mota. 1. Augusti.
Guthagonus Rex Scotia. 3. Iulij.	Ionatus Abbas Marchianensis. 1. Augusti.
Geruinus Abbas. 17. Aprilis.	Julianus Confessor. 19. Martij.
Gertrudis de Pottellis.	Ioannes Abbas Blandiniensis.
Gertrudis. 6. Decembris.	Iacobus Martyr. 9. Iulij.
Godelina Martyr. 6. Iulij.	Ilerius Episcopus. 14. Octobris.
Godehardus. 5. Maij.	L.
Goswinus. 9. Octobris.	Landoaldus Archipresbyter. 19. Martij.
Guiuina Virgo Brugis.	Landrada. 8. Iulij.
Gualterus Episcopus. 22. Ianuarij.	Leuina Virgo & Martyr. 22. Iulij.
Gurdinellus. 16. Octobris.	Lietbertus Episcopus. 23. Iunij.
Gudila. 8. Ianuarij.	Leuinus Martyr. 12. Nouembris.
Gedericus Monachus.	Lucia. 22. Octob.
Gordianus Eremita. 16. Octobris.	M.
H.	Macarius Patriarcha. 10. Aprilis.
Hildebertus Abbas. 1. Octobris.	Marcellinus Presbyter. 2. Iunij.
Hermes Rotnacensis. 28. Augusti.	Martinus Turonensis. 11. Nouembris.
Hollonius. 7. Ianuarij.	Margarita Iprensensis. 20. Iulij.
Hilduardus. 29. Decembris.	Mawrontus Confessor. 5. Maij.
Hidulphus Episcopus. 11. Iulij.	Maximus Episcopus. 8. Martij.
Herimannus & Bertildis.	Medardus Episcopus. 8. Iunij.
Hunfridus Episcopus. 8. Martij.	Memoria B. Mariae Virginis in monte Blandinio.
I.	Mommelinus. 16. Octobris.
Idaberga Virgo.	N.
Ida Vidua. 13. Aprilis.	Nicolaus Dominicanus. 9. Augusti.
Ida Virgo. 20. Iunij.	
Ioannes Eremita. 29. Septembr.	
Ioannes Agnus. 1. Augusti.	
Irenaus. 20. Februarij.	

INDEX SANCTOR. FLAND.

- O.
- Odo Dominicanus. 1. Augusti.
 Odo Episcopus Cameracensis. 19. Iunii.
 Onesimus Episcopus. 13. Maij.
 Oswaldus Rex. 5. Augusti.
- P.
- Pancratius. 12. Maij.
 Piatius martyr. 1. Octobris.
 Pharaildus Virgo. 4. Ianuarij.
 Petrus Exorcista.
- Q.
- Quirinus Eremita. 11. Octobris.
- R.
- Rembertus Episcopus Hamburgensis. 4. Feb.
 Reynerius Dominicanus. 1. Augusti.
 Richardus Aquicinctinus. Locrus 358.
 Robertus Brugensis.
- S.
- Sidronius martyr.
- T.
- Terentianus martyr. 14. Iulij.
 Torphinus Episcopus Norwegia. 8. Ianuarij.
 Theodora. 22. Octobris.
- V.
- Victor martyr. 14. Iulij.
 Vinciana Virgo. 11. Septembris.
 Victritus Episcopus. 7. Augu.
- W.
- Walburgis Virgo. 4. Augusti.
 Walimbertus Abbas. 31. Decemb.
 Walbodus Episcopus. 20. April.
 Wandregifilus. 22. Iulij.
 Winocus Confessor. 6. Nouembri.
 Winwalocus Abbas. 3. Martij.
 Wulframnus Abbas. 20. Martij.
 Wilibaldus Episcopus. 7. Iulij.
 Wunibaldus Abbas. 18. Decem.
- Z.
- Zegherus Insulensis. 1. Augu.

F I N I S

Tom VII
De Cerevisijs
De Vino
Oenologia

l. 9.

Th
3186